

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STRATEGII ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO
PARTNERSTWO NYSKIE 2020 NA LATA 2016-2026
Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 ROKU

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	4
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	10
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	11
5. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII	12
5.1 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	12
5.2 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	45
5.2.1 OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH NATURALNYCH LUB POSIADAJĄCE ZNACZENIE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, WRAŻLIWE NA ODDZIAŁYWANIE, ISTNIEJĄCE PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA LUB INTENSYWNE WYKORZYSTYWANIE TERENU.....	45
5.2.2 FORMY OCHRONY PRZYRODY W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE ZGODNIE Z PRAWEM MIĘDZYNARODOWYM	48
5.3 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	51
5.3.1 PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA	51
5.3.2 POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA	54
5.4 CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH W RAMACH STRATEGII.....	56
5.4.1. STOPIEŃ, W JAKIM DOKUMENT USTALA RAMY DLA PÓŹNIEJSZEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ, W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI TYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ. PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA. POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA ...	56
5.4.2 POWIĄZANIA Z DZIAŁANAMI PRZEWIDZIANYMI W INNYCH DOKUMENTACH.....	80
5.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	82
5.6 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	84
5.6.1 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĘPOWANIA, CZAS TRWANIA, ZASIĘG, CZĘSTOTLIWOŚĆ I ODWRACALNOŚĆ	84

5.6.2 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĘPOWANIA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH	88
5.6.3 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA RYZYKA DLA ZDROWIA LUDZI LUB ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA.....	89
5.7 RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ, UJĘTYCH W STRATEGII	93
5.8 ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO REALIZACJI STRATEGII	145
5.8.1 CZY PROJEKTOWANY DOKUMENT WYZNACZA RAMY DLA PÓŹNIEJSZYCH REALIZACJI MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO ORAZ CZY REALIZACJA POSTANOWIEŃ TEGO DOKUMENTU MOŻE SPOWODOWAĆ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	145
5.8.2 WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO NA JEGO WYBRANE KOMPONENTY	156
6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	182
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	184
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	185
9. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	186
10. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	190
11. SPIS RYSUNKÓW I TABEL.....	191
ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU OF PN2020	192

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku” (zwanej dalej Strategią) wynika z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008r.¹ o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami], o ile projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub gdy realizacja postanowień Strategii może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

„Art. 47.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko **lub gdy realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.**”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu po analizie informacji dot. uwarunkowań, wynikających z art. 49 ustawy OOS, wskazał na konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pod nazwą „Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku”.

Celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust.2 i art.52 ust.1.i 2 ustawy OOŚ i zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa i analizuje:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

---

¹ Dokument Strategii, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy OOŚ. Wobec tego zastosowanie ma Art. 47 tej ustawy.

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku opracowana została w ramach projektu pn. „Partnerstwo Nyskie 2020” realizowanego w ramach konkursu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie MliR) pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego został utworzony 25.03.2013 roku na mocy umowy partnerstwa pomiędzy siedemnastoma samorządami. W skład partnerstwa wchodzi:

- Gmina Nysa – Lider Partnerstwa
- Powiat Nyski
- Powiat Głubczycki
- Powiat Prudnicki
- Gmina Biała
- Gmina Branice
- Miasto Głubczyce
- Gmina Głuchołazy
- Gmina Grodków
- Gmina Kietrz
- Gmina Korfantów
- Gmina Lubrza
- Gmina Łambinowice
- Gmina Otmuchów
- Gmina Paczków
- Gmina Prudnik
- Gmina Skoroszyce

Partnerstwo Nyskie jest spójnym terytorialnie obszarem funkcjonalnym, obejmującym ośrodki miejskie i sąsiadujące jednostki samorządu terytorialnego, w ramach którego zidentyfikowano istnienie wspólnych problemów. Jest to przedsięwzięcie nastawione na połączone działanie mające na celu:

- wzmocnianie spójności terytorialnej Partnerstwa - obszaru funkcjonalnego,
- wspólne rozwiązywanie problemów zdefiniowanych dla obszaru funkcjonalnego,
- wspieranie i inicjowanie planowania zintegrowanego (łączenie inwestycji) w ramach obszaru funkcjonalnego,
- propagowanie wymiany wzajemnych doświadczeń i dobrych praktyk między Partnerami.

Głównym celem Projektu jest wytworzenie mechanizmów długofalowej współpracy w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów o charakterze wykraczającym poza granice jednej gminy.

Zakres Projektu obejmuje opracowanie czterech dokumentów planistycznych dla Obszaru Funkcjonalnego, to jest Strategii Ogólnej i 3 Strategii Sektorowych:

- Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020,
- Strategii Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020,
- Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020,
- Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Docelowy stan, do którego dążą samorządy, tworzące Partnerstwo Nyskie 2020, zdefiniowany został w wizji.

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku OF PN2020 w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Jest to koncepcja pewnego modelu w przyszłości. Powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania.

Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 to:

- Przyjazne i bezpieczne miejsce zapewniające atrakcyjne warunki do życia, aktywności kulturalnej i sportowej oraz rozwoju.
- Czyste środowisko i unikalne walory krajobrazowo-przyrodnicze stanowiące wymarzone warunki spędzania wolnego czasu zarówno przez mieszkańców, jak i turystów.
- Wielokulturowy obszar o bogatej historii i dziedzictwie kulturowym.
- Subregion w pełni wykorzystujący swój potencjał do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki.
- Miejsce charakteryzujące się innowacyjną gospodarką i dużą przedsiębiorczością, które przyciąga nowych inwestorów.
- Zintegrowany wewnętrznie obszar promujący swoje atuty w otoczeniu i współpracujący z innymi regionami, w tym zagranicznymi.

Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 – zintegrowana przestrzeń łącząca bogactwo historii z innowacyjną gospodarką, atrakcyjne i przyjazne miejsce do życia, pracy, wypoczynku i rozwoju.

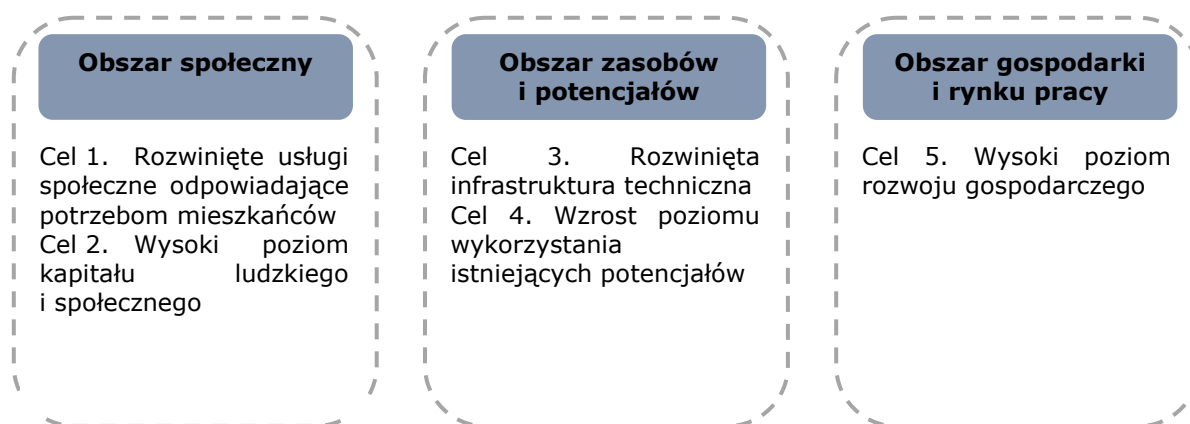
Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków nauki, pracy i aktywnego wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Do każdego z niżej wymienionych obszarów zostały opracowane cele strategiczne stanowiące uszczegółowienie misji.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie i skupiają na priorytetach rozwoju OF PN2020 oraz poszczególnych gmin i powiatów. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gmin, powiatów i całego OF PN2020, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020.

Cele te są następujące:

Do poszczególnych celów strategicznych przypisane są cele operacyjne. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez propozycje działań niezbędnych do realizacji celów Strategii (priorytetów). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020. Wyznaczonych zostało siedemnaście szczegółowych celów operacyjnych.

Do celu strategicznego 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

- 1.1. Zapewnione warunki życia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców,
- 1.2. Wysoki poziom usług świadczonych w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców,
- 1.3. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb mieszkańców system opieki i pomocy społecznej,
- 1.4. Zwiększony poziom dostępności i jakości oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.

Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego posiada dwa przypisane cele operacyjne:

- 2.1. Rozwinięty kapitał ludzki,
- 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego wśród mieszkańców.

Do celu strategicznego 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna wyznaczone zostały dwa cele operacyjne:

- 3.1. Wzrost poziomu dostępu do infrastruktury technicznej,
- 3.2. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej.

Osiągnięciu celu strategicznego 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów służyć będzie realizacja trzech celów operacyjnych:

- 4.1. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania potencjału przestrzennego,
- 4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych,
- 4.3. Wzrost poziomu wykorzystania potencjału turystycznego i transgranicznego.

Do celu strategicznego 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

- 5.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw,
- 5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa,

- 5.3. Wzrost poziomu wsparcia dla przedsiębiorców,
- 5.4. Wzrost poziomu kooperacji,
- 5.5. Niski poziom bezrobocia,

Jak już wyżej wspomniano głównym celem Projektu, w ramach którego powstała strategii, jest wytworzenie mechanizmów długofalowej współpracy w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów o charakterze wykraczającym poza granice jednej gminy. Można z tego wnioskować, że zaproponowane do realizacji cele oraz zadania priorytetowe realizowane będą na obszarze całego obszaru OF PN2020. Strategia nie wskazuje natomiast szczegółowej lokalizacji oraz wagi poszczególnych celów i zadań w odniesieniu do poszczególnych miejscowości, gmin, czy też nawet powiatów. Cele oraz zadania priorytetowe wykazują się dużym stopniem ogólności, co rzutuje na sposób przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Tak przeprowadzona ocena obarczona jest pewnym stopniem ryzyka, dlatego istotne jest, aby na etapie konkretyzowania poszczególnych zadań inwestycyjnych, wynikających z zapisów Strategii, przeprowadzane były osobne analizy środowiskowe.

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z artykułem **52 ust. 1 ustawy OOŚ** informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Strategia obejmuje łącznie trzy cele strategiczne, podporządkowane im cele operacyjne i zadania. Analizując oddziaływania na środowisko realizacji Strategii dokonano szczegółowego przeglądu wszystkich zadań.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono zgodnie z **artykułem 51 ust. 2 ustawy OOŚ**. **W prognozie zawarto wszystkie elementy, jakie powinna zawierać wg Ustawodawcy.**

Kluczowy elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?

Poszczególne kierunki działań Strategii przeanalizowano pod kątem wpływu i oddziaływania na poszczególne „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czasu trwania, zasięgu, częstotliwości, odwracalności, a także prawdopodobieństwa występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Oceniono następnie stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Każde z zadań oceniane było pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów, zadań priorytetowych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Szczegółowe etapy monitoringu:

1. zbieranie danych i informacji (materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen),
2. analiza danych i informacji - uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja,
3. przygotowywanie raportów – zestawienie otrzymanych danych w raporty roczne raporty,
4. ocena wyników – ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami - określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów Strategii,
5. identyfikacja odchyłeń – ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami,
6. analiza przyczyn odchyłeń – poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji,
7. planowanie korekty.

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie strategicznym wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju OF PN2020 w ramach opracowanej Strategii. Proponowane wskaźniki realizacji zamieszczono w dokumencie Strategii.

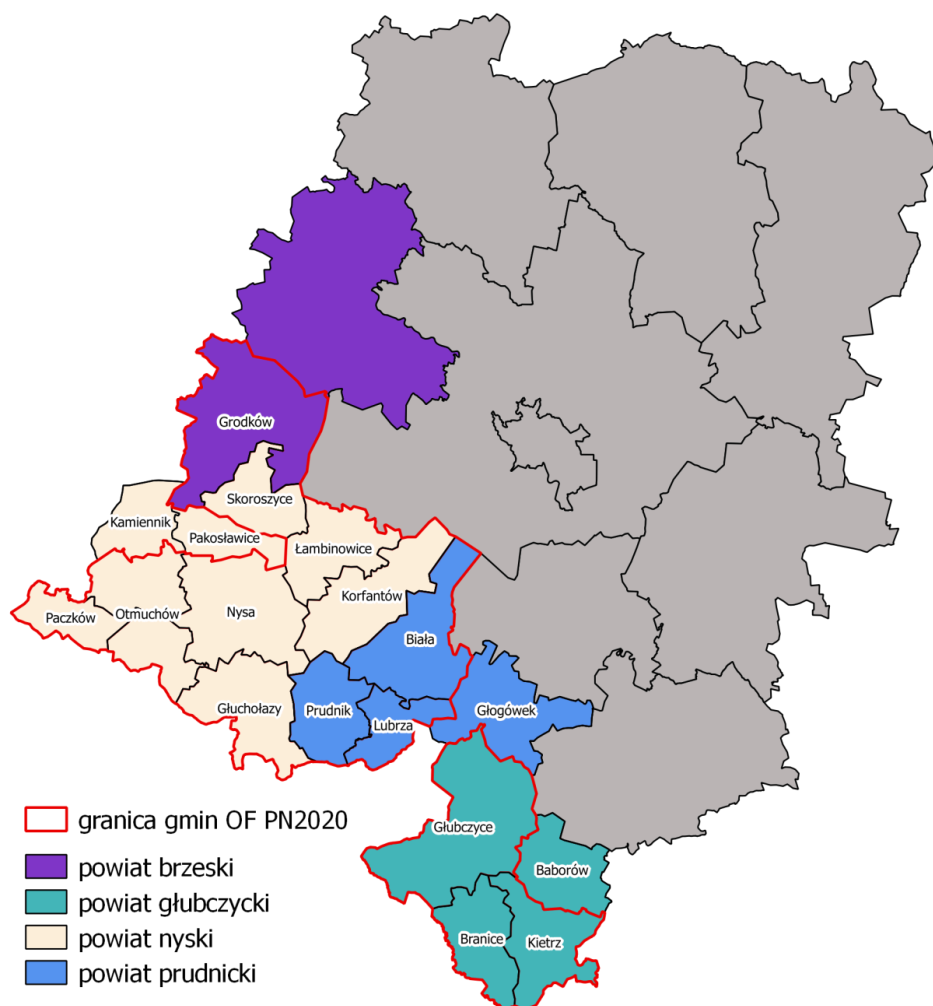
Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym.

5. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII

5.1 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

OF PN2020, w skład którego wchodzi 14 gmin i 3 powiaty, znajduje się w południowo-zachodniej części województwa opolskiego. Od południa graniczy z Republiką Czeską od zachodu z województwem dolnośląskim, od wschodu z województwem śląskim, a od północy z powiatami województwa opolskiego: brzeskim (pozostałe gminy poza gminą Grodków), opolskim, krapkowickim i kędzierzyńsko-kozielskim.

Rysunek 1. OF PN2020 na tle województwa opolskiego

Źródło: <http://geo.stat.gov.pl/imap/> [dostęp 24.12.2015]

OF PN2020 zajmuje powierzchnię równą 2 081,38 km², co stanowi 22,11% powierzchni województwa opolskiego i 0,66% powierzchni terytorium Polski. Struktura wykorzystania gruntów OF PN2020 przedstawia się następująco²:

- grunty rolne – 76,75%,
- grunty leśne – 13,78%,
- tereny zurbanizowane – 5,98%,
- obszary zajęte przez wody – 2,68%,
- inne – 0,81%.

Przeważająca część obszaru zajęta jest przez różne formy rolnictwa. Stosunkowo mały odsetek powierzchni zajmują lasy w porównaniu ze średnią dla Polski. Intensywne wykorzystanie terenów pod rolnictwo wiąże się z panującymi na tym obszarze dogodnymi warunkami dla rozwoju upraw rolnych – dużą część powierzchni OF PN2020 pokrywają bardzo żyzne gleby, tzw. czarne ziemie oraz gleby brunatne, jak również, w dolinie rzeki Nysy Kłodzkiej, mady rzeczne, powstałe na osadach naniesionych przez wodę. Rozwojowi rolnictwa sprzyja także klimat. Analizowany obszar charakteryzuje się jednym z najwyższych średnich temperatur powietrza w Polsce. W 2014 roku średnia roczna temperatura wynosiła 9,8°C, przy średniej dla Polski wynoszącej 9,6°C³. W styczniu średnia dla tego obszaru wynosiła 0,1°C, przy średniej dla Polski wynoszącej -1,5°C, a w lipcu 21°C, przy średniej dla Polski 20,5°C. Średnia roczna suma opadów dla tego obszaru wynosi 650 mm na 1m² stanowi jedną z wyższych poza obszarami górskimi w Polsce. Liczba dni wegetacyjnych także należy do jednej z większych w Polsce i wynosi ponad 220.

Geograficznie OF PN2020 należy do Sudetów Wschodnich, Przedgórze Sudeckiego oraz Nizin Śląskich⁴. Pod względem fizyczno-geograficznym teren ten jest dość zróżnicowany, co ma swoje odzwierciedlenie w krajobrazie. Od północnego zachodu można zauważyć wzniesienia Przedgórze Paczkowskiego, a od południa północnych skrajów Gór Opawskich. Krajobraz centralnej części OF PN2020 jest zdominowany przez Dolinę Nysy Kłodzkiej, tereny nizinne (Równina Grodkowska, Niemodlińska, Płaskowyż Głubczycki), zachodni fragment Kotliny Raciborskiej.

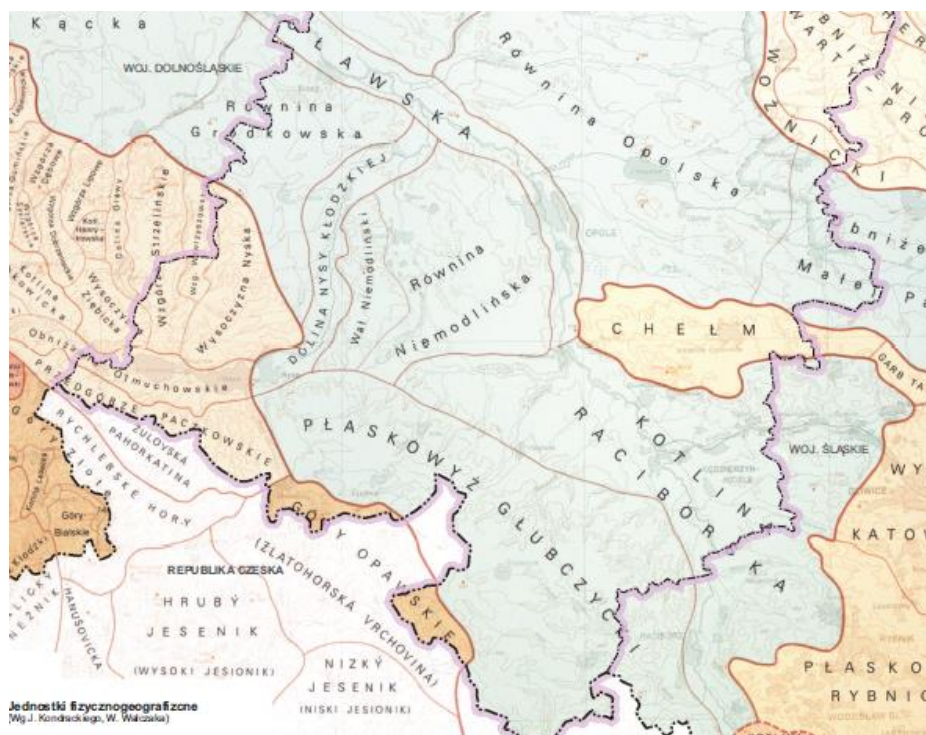
---

² Dane z BDL GUS.

³ http://www.imgw.pl/extcont/biuletyn_monitoringu/. [dostęp 29.01.2015].

⁴ OF PN2020 znajduje się w mezoregionie: Pozaalpejska Europa Środkowa, na pograniczu prowincji: Masyw Czeski i Niż Środkowoeuropejski, na pograniczu podprowincji: Sudety z Przedgórzem Sudeckim i Niziny Środkowopolskie. Jest to obszar należący do Sudetów Wschodnich, Przedgórze Sudeckiego oraz Nizin Śląskich.

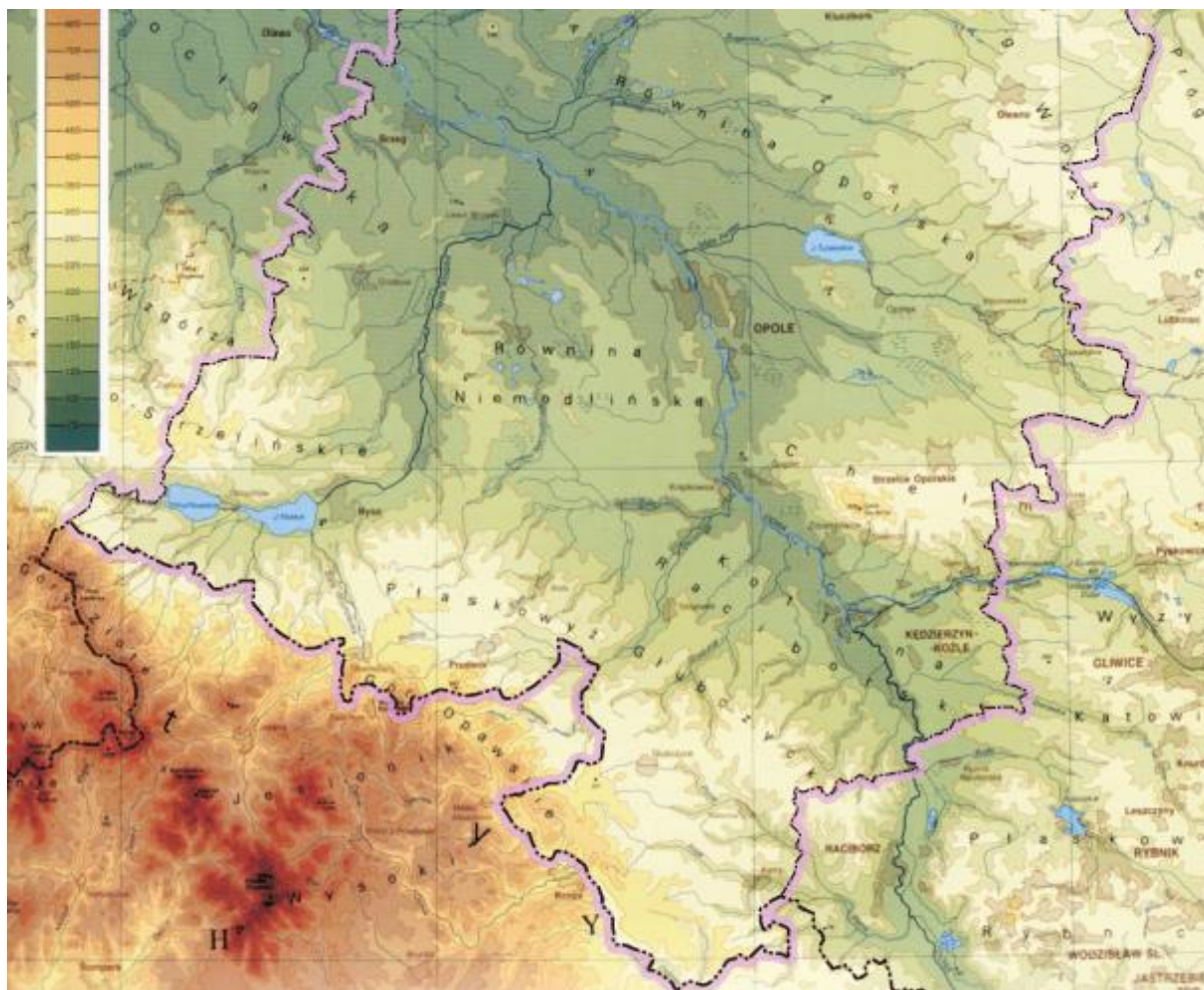
Rysunek 2. Podział fizyczno-geograficzny obszaru OF PN2020

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (wycinek mapy)

Opisując stan środowiska OF PN2020 warto podkreślić jego specyfikę, wyróżniającą ten obszar w skali kraju, a także w województwie opolskim. Wyjątkowość OF PN2020 związana jest z występowaniem najlepszych w skali kraju warunków do rozwoju rolnictwa. Wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej występuje praktycznie we wszystkich gminach tego obszaru. Rozwój funkcji rolniczej miał decydujący wpływ na wykorzystanie przestrzeni i kształtowanie krajobrazu naturalnego oraz kulturowego OF PN2020. Cechą charakterystyczną przestrzeni jest niska lesistość. Dominującym formą krajobrazu jest krajobraz wyżyn oraz niskich gór. O ile stoki i szczyty górskie pokryte są roślinnością leśną, to krajobraz wyżyn, w szczególności na obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego jest praktycznie pozbawiony lasów. Nadaje to krajobrazowi charakter otwartej przestrzeni – czyniąc go bardzo atrakcyjnym. Rzeźba terenu, otwartość przestrzeni, niska lesistość, a z drugiej strony pokrycie znacznej powierzchni obszaru Partnerstwa przez gleby lessowe – szczególnie podatne na degradację wskutek spływu powierzchniowego oraz działalności wiatru sprawia, że problem erozji wodnej i wietrznej dotyczy znacznego obszaru OF PN2020. Ochrona gruntów rolnych ma szczególne znaczenie dla OF PN2020.

Rysunek 3. Mapa hipsometryczna obszaru OF PN2020

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (wycinek mapy)

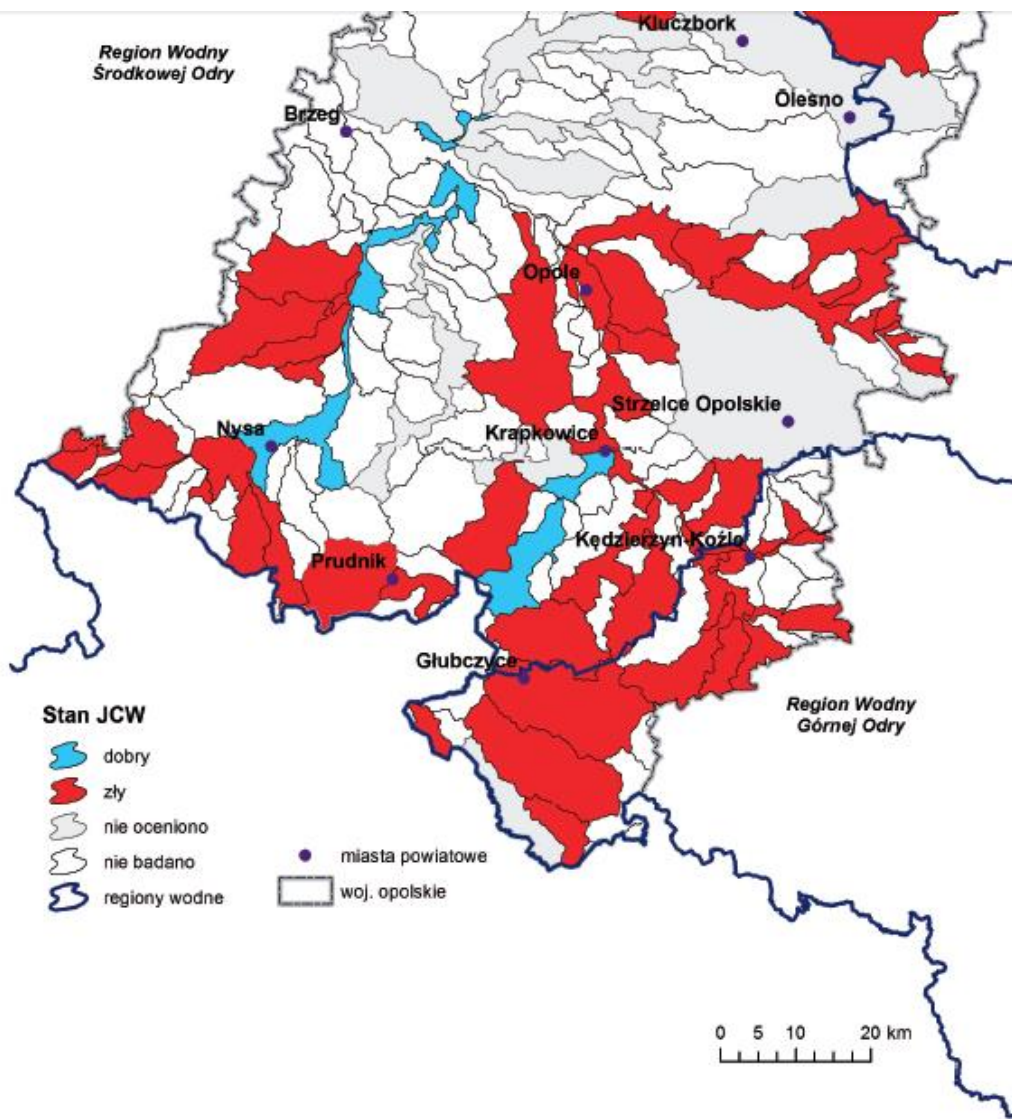
Ochrona gruntów rolnych powiązana jest z problemem zmian klimatu. Jak wykazały scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030 - największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Oznacza to, że konieczne jest podejmowanie działań adaptacyjnych – np. poprzez właściwe zarządzanie przestrzenią, realizację programów rolno-środowiskowych oraz stosowanie odpowiednich technik uprawy.

Właściwe gospodarowanie przestrzenią OF PN2020 uwzględniać powinno także zagrożenie powodziowe, które jest szczególnie wysokie na obszarze dolin rzecznych. Większość odcinków rzek płynących przez OF PN2020 charakteryzuje się reżimem śnieżno-deszczowym, który odznacza się jednym wezbraniem spowodowanym roztopami i drugim wezbraniem latem lub jesienią spowodowanym opadami. Szczególnie dużym zagrożeniem mogą być wezbrania spowodowane obfitymi opadami deszczu, których gwałtowność i wielkość jest większa na obszarze pogórzy i gór.

Stan wód powierzchniowych OF PN2020 wykazuje się w dużym stopniu negatywnymi ocenami. Stan wód jest pochodną zagospodarowania przestrzeni. Największe ładunki zanieczyszczeń związane są ze spływem powierzchniowym z pól uprawnych. Poprawa stanu wód powinna być priorytetem dla obszaru Partnerstwa, m. in. z uwagi na rozwój funkcji rekreacyjnej i turystycznej np. wokół Jeziora Nyskiego i Otmuchowskiego. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód realizowane może być między innymi poprzez stosowanie zabiegów rolnośrodowiskowych, powszechne stosowanie kodeksu dobrej praktyki w rolnictwie oraz realizację zabiegów związanych ze zwiększaniem naturalnej retencyjności

– redukujących spływ powierzchniowy, a tym samym dostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

Rysunek 4. Stan jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2011-2014 na obszarze OF PN2020

Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim 2014

Niewątpliwym zasobem rozległych obszarów o funkcji rolniczej jest przestrzeń. Stwarza to możliwość rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym wykorzystujących energię wiatru, bez poważniejszych konfliktów przestrzennych – uwzględniając uwarunkowania związane z obecną i planowaną strefą mieszkaniową oraz obecnymi i planowanymi formami ochrony przyrody i krajobrazu. Istniejący potencjał rolnictwa umożliwia rozwój energii odnawialnej opartej na zasobach biomasy, a potencjał sieci wód powierzchniowych, energii wodnej.

Tym samym OF PN2020 może mieć istotny wkład w realizację polityki klimatycznej i energetycznej kraju i Unii Europejskiej. Wkład ten powinien być wspierany także poprzez działania na rzecz zwiększania efektywności energetycznej, która jest jednym z priorytetów dla polskiej gospodarki oraz sektora publicznego.

Inwestowanie w efektywność energetyczną powinno przyczynić się do poprawy stanu powietrza atmosferycznego. Modernizacja obiektów i budynków pod kątem poprawy efektywności energetycznej

realizowana powinna być równoległe do działań ograniczających niską emisję – tym samym przyczyniając się do poprawy stanu powietrza atmosferycznego.

Jak już wyżej wspomniano, wyróżnikiem OF PN2020 są walory krajobrazowe, związane z morfologią terenu. Wysoko należy ocenić także cechy krajobrazu kulturowego. Cechą tego krajobrazu jest policentryczna sieć osadnicza, którą wyróżniają miasta i miasteczka o zachowanych cennych założeniach staromiejskich oraz wsie o wysokich walorach zabudowy i ukształtowania przestrzennego wymagających ochrony.

Walory krajobrazowe, kulturowe oraz środowiska przyrodniczego stanowią istotny potencjał do rozwijania funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Aby zachować ten potencjał istotne jest prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej, w tym poruszającej zagadnienia właściwego zagospodarowania i kształtowania przestrzeni, ochrony krajobrazu oraz walorów kulturowych. Wymaga to podejmowania działań na różnych szczeblach współpracy – zarówno pomiędzy poszczególnymi samorządami wchodzącymi w skład OF PN2020, jak też uspołecznienia procesu zarządzania środowiskiem i przestrzenią.

Edukacja ekologiczna może być istotnym wsparciem działań podejmowanych na rzecz poprawy stanu środowiska i osiągnięcia docelowych wskaźników zrównoważonego rozwoju, np. w gospodarce odpadami – w celu wzrostu ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania, szczególnie poprzez składowanie.

Analizując uwarunkowania ekologiczne rozwoju OF PN2020 wskazać można na mocne i słabe strony tego obszaru. Istotne jest także spojrzenie na uwarunkowania zewnętrzne związane z jego położeniem w przestrzeni kraju.

Do najważniejszych mocnych stron środowiska OF PN2020 należą:

- bardzo dobre warunki agroekologiczne,
- policentryczny układ sieci osadniczej,
- atrakcyjność przestrzenna i krajobrazowa,
- występowanie cennych obszarów przyrodniczych – umożliwiających rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej,
- wysoka jakość krajobrazu kulturowego zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich,
- potencjał przestrzeni oraz rolnictwa, umożliwiający rozwój odnawialnych źródeł energii,
- zorganizowany system gospodarki odpadami.

Do najważniejszych słabych stron środowiska OF PN2020 należą:

- zły stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- zły stan niektórych parametrów powietrza,
- problem niskiej emisji,
- niska lesistość,
- mała powierzchnia obszarów chronionych, w stosunku do potencjału przyrodniczego OF PN2020,
- wysokie zagrożenie erozją wodną i wietrzną na znacznym terenie OF PN2020,
- zagrożenie powodziowe, w szczególności na obszarach dolin rzecznych,
- zły stan wielu obiektów dziedzictwa kulturowego,
- niskie wskaźniki segregacji odpadów w niektórych gminach OF PN2020,
- występowanie dzikich wysypisk śmieci w niektórych gminach.

Wśród istotnych uwarunkowań zewnętrznych, wpływających na stan i jakość środowiska OF PN2020 należą:

- migracja zanieczyszczeń powietrza, szczególnie z obszaru powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i opolskiego,

- migracja zanieczyszczeń wód powierzchniowych z obszaru Republiki Czeskiej.

Do najważniejszych kierunków działań związanych z ochroną środowiska na OF PN2020 należą:

- ochrona gruntów rolnych przed erozją wodną i wietrzną,
- ochrona przeciwpowodziowa,
- poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- zwiększanie efektywności energetycznej,
- ograniczanie niskiej emisji,
- ochrona walorów przestrzennych i krajobrazowych,
- ochrona krajobrazu kulturowego,
- poprawa efektywności gospodarki odpadami, pod kątem wzrostu ilości odpadów, poddawanych procesom odzysku i recyklingu,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
- edukacja ekologiczna,
- integracja planowania przestrzennego zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym oraz transgranicznym.

Klimat

Istotą działań adaptacyjnych – podejmowanych zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, przez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę i technologie, a także zmiany zachowań – jest uniknięcie ryzyka i wykorzystanie szans. Zmiany klimatu należy postrzegać jako potencjalne ryzyko, które powinno być brane pod uwagę przy tworzeniu np. mechanizmów regulacyjnych i planów inwestycyjnych, podobnie jak brane pod uwagę jest ryzyko o charakterze makroekonomicznym czy geopolitycznym.

Scenariusze zmian klimatu dla Polski do 2030 roku wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych⁵.

Obecna agenda polityczna Unii Europejskiej ukierunkowana jest na kompleksowe i zintegrowane podejście do polityki klimatycznej i energetycznej, które Rada Europejska przyjęła w marcu 2007 roku i w ramach którego zobowiązała się do osiągnięcia do 2020 roku następujących celów:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20% w porównaniu z poziomami z 1990 roku,
- zwiększenie udziału energii odnawialnej we wszystkich źródłach zużywanej energii do 20%,
- poprawa efektywności energetycznej o 20%⁶.

Analizując uwarunkowania rozwoju OF PN2020, istotne znaczenie z punktu widzenia zmian klimatu, posiadać będą działania ukierunkowane na:

- przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi poprzez właściwe gospodarowanie przestrzenią,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej.

⁵ Źródło: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 roku z perspektywa do 2030 roku.

⁶ Źródło: ww.europarl.europa.eu [dostęp 20.02.2015].

Aspekty związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi stanowią istotne zagrożenie w szczególności dla gospodarki rolnej. Wynika to m. in. z małej powierzchni obszarów leśnych na OF PN2020, których obecność łagodzi skutki nadmiernych opadów. Uwarunkowania związane z rzeźbą terenu wpływają na zagrożenie erozją wodną i wietrzną. Właściwe gospodarowanie przestrzenią powinno uwzględniać także zagrożenie powodziowe. Oddziaływanie deszczów jest ważne w odniesieniu do problemów takich jak: sprawność sieci kanalizacyjnych, lokalizacja budowli na obszarach narażonych na niebezpieczeństwa powodzi czy też występowania osuwisk skarp i rozmywania podpór mostowych⁷.

Rysunek 5. Tereny gospodarki rolnej OF PN2020 zagrożone erozją gleb

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

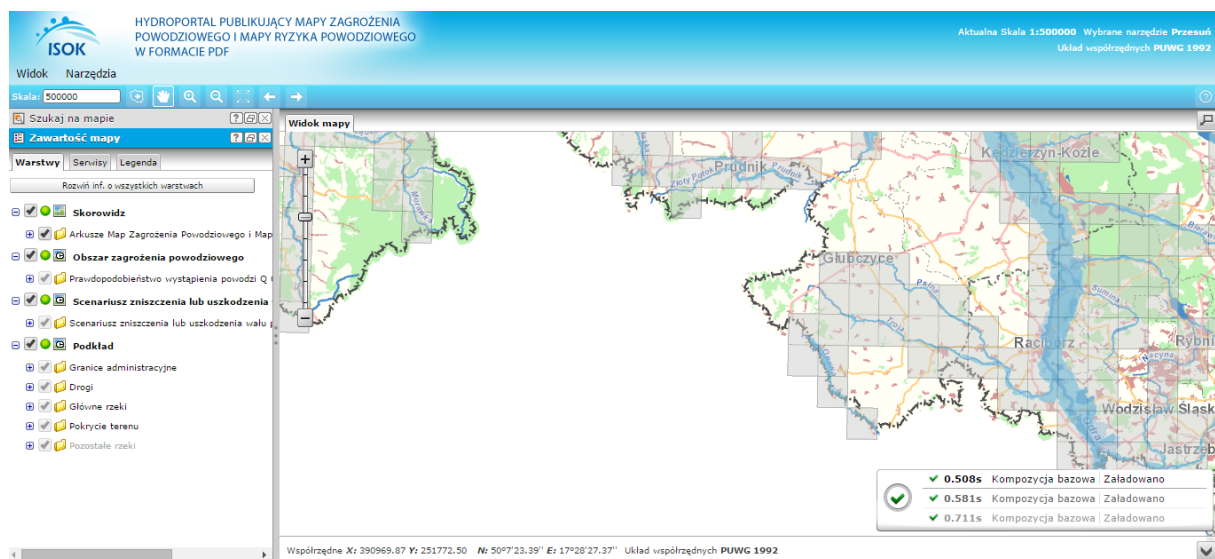
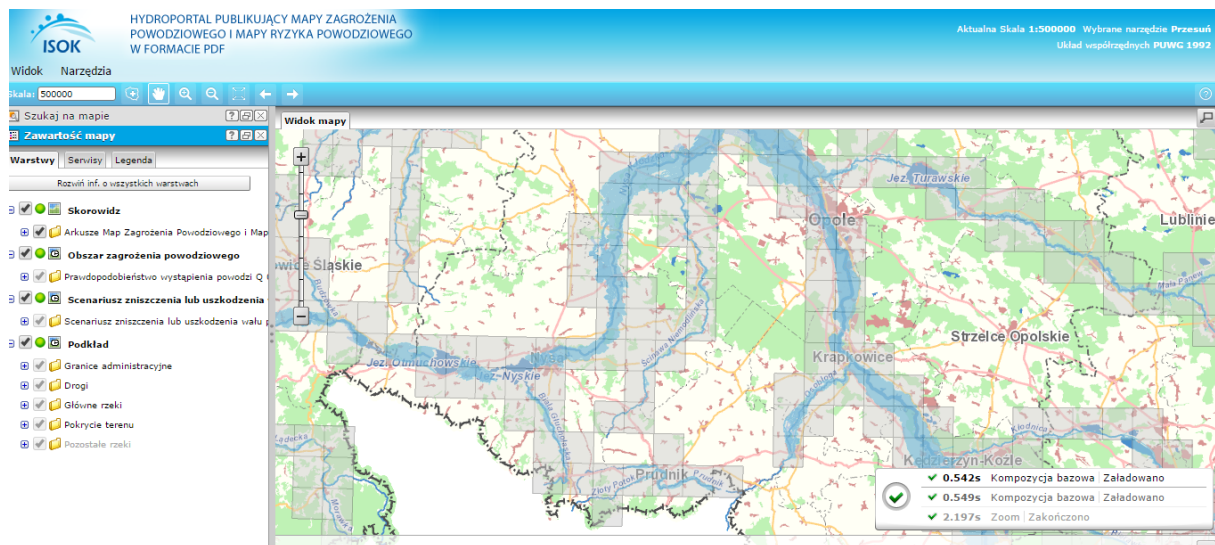
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na OF PN2020 według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego to w szczególności:

- obszar zalewu powodziowego z 1997 roku,
- obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią w dolinach rzek Odry, Nysy Kłodzkiej, Małej Panwi, Ścinawy Niemodlińskiej, Stobrawy wyznaczone na podstawie przepisów Prawa Wodnego,
- obszar potencjalnego zagrożenia powodzią w dolinach rzek Odry, Nysy Kłodzkiej, Małej Panwi, Ścinawy Niemodlińskiej, Stobrawy, wyznaczone na podstawie przepisów Prawa Wodnego (tzw. woda 1%).

---

⁷ Źródło: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 roku z perspektywą do 2030 roku.

Rysunek 6. Mapa zagrożenia powodziowego na obszarze OF PN2020

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/>, dostęp 22.01.2016

OF PN2020 jest predysponowany do rozwoju różnych form odnawialnych źródeł energii. Wśród nich Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego wymienia:

- energię wodną, wykorzystującą potencjał energetyczny i częściowo istniejącą infrastrukturę hydrotechniczną w dolinach rzek: Nysy Kłodzkiej, Białej Głuchońskiej, Ścinawy Nyskiej, Prudnika, Złotego Potoku,
- energię wiatru, przede wszystkim na obszarach użytkowanych rolniczo, położonych poza obszarami ochrony przyrody i krajobrazu, oddalonych od zabudowań i planowanych stref zabudowy z uwzględnieniem standardów akustycznych – głównie na obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego, Wzgórz Strzeleńskich, Równiny Grodkowskiej,
- energię z biomasy, bazującej na odpadach drzewnych, uprawach roślin energetycznych i słomie – w obrębie Równiny Grodkowskiej, Płaskowyżu Głubczyckiego, Kotliny Raciborskiej, Obniżenia Otmuchowa, Wzgórz Niemczańsko-Strzeleńskich.

Wśród najważniejszych instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych na terenie OF PN2020 są:

- farma wiatrowa Lipniki – w gminie Kamiennik, składająca się z piętnastu turbin o łącznej mocy 30,75 MW,

- farma wiatrowa Unikowice – w gminie Paczków, składająca się z trzech turbin o łącznej mocy 6,5 MW,
- farma wiatrowa Zopowy – w gminie Głubczyce, składająca się z piętnastu turbin o łącznej mocy 37,5 MW,
- farma wiatrowa Kietrz – zlokalizowana w gminie Kietrz, składająca się z trzech turbin o łącznej mocy 2,5 MW,
- Zakładu Produkcji Etanolu „Goświnowice” (firma BioAgra S.A.) – zlokalizowany w gminie Nysa, o zapotrzebowaniu kukurydzy sięgającym 15% krajowej produkcji,
- Elektrownia wodna Nysa – w gminie Nysa, o mocy 760 kW,
- Elektrownia wodna Głębinów – z gminie Nysa, o mocy 3,04 MW,
- Elektrownia wodna Otmuchów – w gminie Otmuchów, o mocy 410 kW.

Na OF PN2020 energia solarna i geotermalna ma znaczenie marginalne i występuje w niewielkim zakresie, mimo możliwości praktycznego jej wykorzystania, tj. teoretycznego średniego usłonecznienia na poziomie 1 600 godzin na rok i zasobów energii geotermalnej (gmina Grodków). Dotychczasowe jej wykorzystanie ukierunkowane jest głównie na instalację kolektorów słonecznych na potrzeby bytowe (ogrzewanie wody) i budowę pomp ciepła do celów grzewczych⁸.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego jako główne kierunki działań w zakresie szerszego wykorzystania potencjału energii słonecznej i geotermalnej wskazuje:

- zastąpienie lokalnych kotłowni przez układy z pompą ciepła,
- promowanie instalacji kolektorów słonecznych dla celów grzewczych, znacznie zmniejszających ilości zużycia konwencjonalnych nośników energii (prąd, gaz, węgiel) w gospodarstwach domowych.
- Zwiększenie efektywności energetycznej jest jednym z priorytetów dla polskiej gospodarki oraz sektora publicznego. Pomimo znacznej poprawy w ciągu ostatnich lat, efektywność energetyczna polskiej gospodarki jest nadal około trzy razy niższa niż w najbardziej rozwiniętych krajach europejskich i około dwa razy niższa niż średnia w krajach Unii Europejskiej. Dodatkowo, zużycie energii pierwotnej w Polsce, odniesione do liczebności populacji, jest niemal o 40% niższe niż w krajach „starej 15”. Powyższe dane świadczą o ogromnym potencjale w zakresie oszczędzania energii w Polsce, charakterystycznym dla gospodarki intensywnie rozwijającej się⁹.

⁸ Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

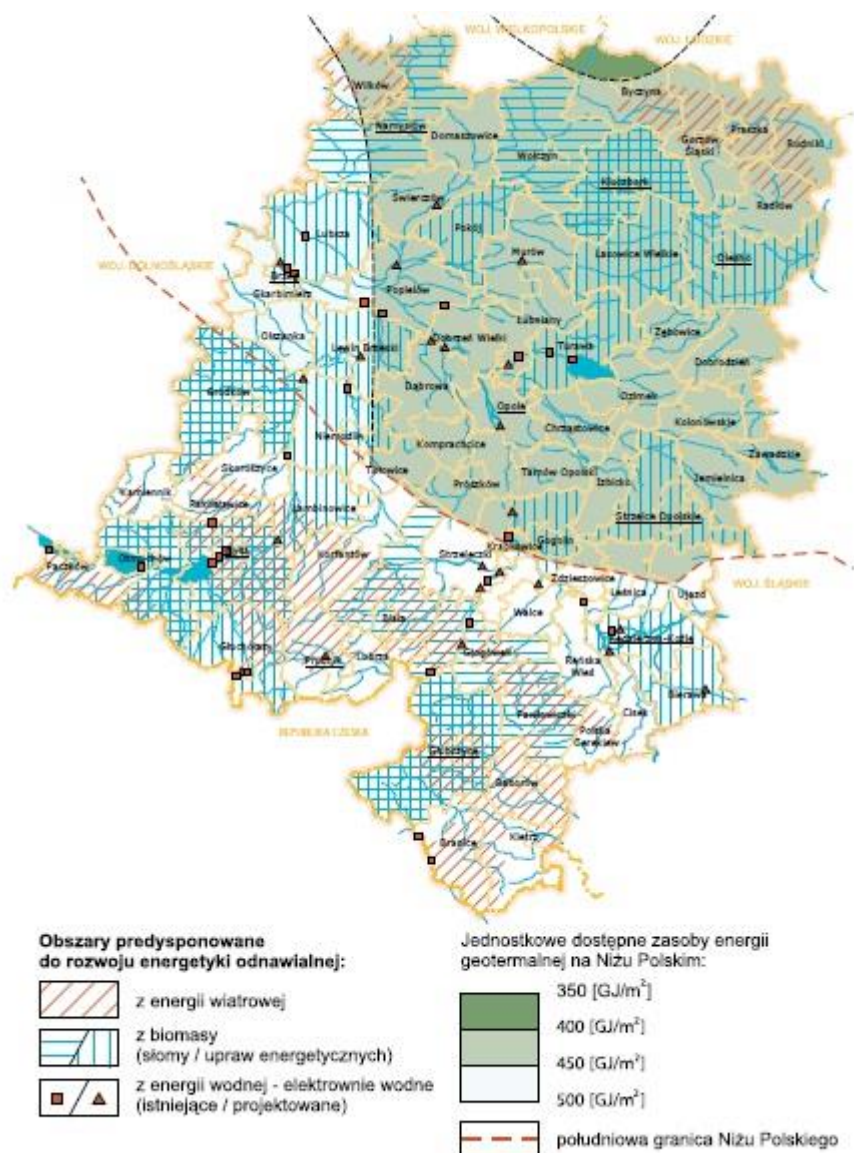
⁹ Źródło: <http://www.mg.gov.pl/bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Efektywnosc+energetyczna> [dostęp 20.02.2015].

Rysunek 7. Źródła energii odnawialnej w województwie opolskim

Źródło: Vademecum inwestora energetycznego w województwie opolskim

Rysunek 8. Potencjały OZE pod przyszłe inwestycje w sektorze woj. opolskiego

Źródło: Vademecum inwestora energetycznego w województwie opolskim

Krajobraz

Dominującą formą krajobrazu OF PN2020 są wyżyny i niskie góry na obszarach lessowych. Znaczny obszar zajmują także krajobrazy dolin rzecznych. Krajobrazy wysoczyzn lessowych, gór i pogórza oraz dolin rzecznych zaliczane są do jednych z najcenniejszych w województwie opolskim.

Tabela 1. Obszary szczególnych walorów krajobrazu naturalnego OF PN2020

typ krajobrazu	nazwa
Krajobrazy dolin rzecznych	Dolina Nysy Kłodzkiej
	Delta Nysy Kłodzkiej w Zbiorniku Otmuchowskim
	Dolina Białej Głuchołaskiej
	Przełom Białej Głuchołaskiej
	Przełom Złotego Potoku
	Dolina Straduni
	Dolina Osobłogi

typ krajobrazu	nazwa
Krajobrazy wysoczyzn lessowych	Grudynia Dzierżysław
Krajobrazy lodowcowe	Wzgórza Otmuchowsko-Nyskie
Krajobrazy fluwioglacjalne	Bory Niemodlińskie
Krajobrazy przedgórzy	Kamiennik (Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie) Nadziejów (Przedgórze Paczkowskie)
Krajobrazy niskich gór	Góry Opawskie Radynia

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 rok

Rysunek 9. Rzeźba tereny obszaru OF PN2020

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (wycinek mapy)

Zasoby surowców mineralnych

Do udokumentowanych zasobów surowców mineralnych, występujących na OF PN2020, należą:

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- złoża łupków fyllitowych,
- złoża węgla brunatnego.

Występują one w gminach Głuchołazy, Głubczyca, Paczków, Nysa, Lubrza.

Poniższa tabela prezentuje rodzaj oraz miejsce występowania złóż surowców mineralnych w podziale na sposób ich wykorzystania.

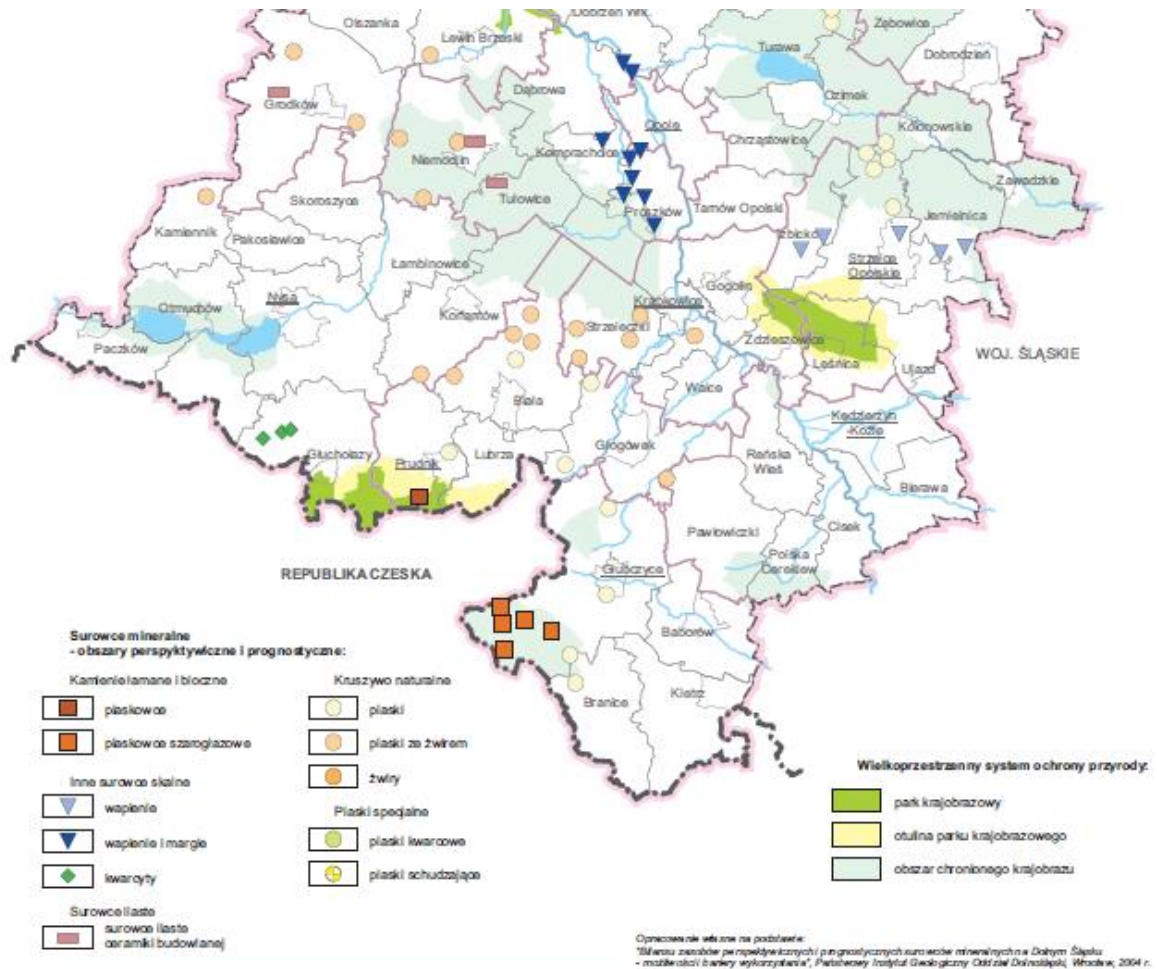
Tabela 2. Obszary ochrony złóż surowców mineralnych OF PN2020

typy obszaru	surowce
obszary udokumentowanych złóż surowców mineralnych	surowce ilaste ceramiki budowlanej: gmina Paczków, Głuchołazy, Głubczyce, łupki fyllitowe: gmina Głuchołazy i Głubczyce, węgiel brunatny: gmina Nysa.
obszary występowania rezerw surowcowych w złożach eksploatowanych i nieeksploatowanych	grupa złóż kamieni drogowych i budowlanych w złożach eksploatowanych: „Braciszów”, „Dębowiec”, „Kamienna Góra”, „Sławniowice” oraz w złożach nieeksploatowanych: „Lubiatów”, „Nadziejów”, „Starowice”, „Maciejowice”, grupa złóż kruszywa naturalnego w złożach eksploatowanych „Głębinów-Zbiornik”; w złożach nieeksploatowanych: „Bielice-Zbiornik”, „Drogoszków”, „Kopice”, „Głębocko”, „Głębocko I”, „Raławice Śląskie-Głogówek”, „Otmuchów-Zbiornik”, grupa surowców ilastych ceramiki budowlanej w złożach eksploatowanych i nieeksploatowanych: „Paczków”, „Konradów Głuchołaski” i „Głubczyce”, grupa złóż łupków fyllitowych: zasoby eksploatowanego złoża „Dewon-Pokrzywna”.
obszary perspektywicznego występowania złóż surowców mineralnych	piaski: Biernatów-Kietlice, Nowy Rożnów, Zubrzyce, Lewice, Radostynia, Golczowice, Prudnik, Raławice Śląskie, Szklary, Pogórze, Śmicz, kwarcyty – obszary prognostyczne: w miejscowościach Wilamowice, Gieralcice, Burgrabice.
obszary potencjalnego występowania złóż surowców mineralnych	kamienie drogowe i budowlane – obszary perspektywiczne dla piaskowców szarogłazowych: Pielgrzymów-Dobieszów, Radynia, Braciszów, Chomiąży, ¹⁰ kruszywa naturalne (piaski i żwiry) związane z osadami czwartorzędowymi pochodzenia rzeczno-wodnolodowcowego i eolicznego: Górka Prudnicka i Łącznik (piaski i żwiry), Ścinawa Nyska i Piorunkowice (żwiry).

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

¹⁰ Zdecydowana ich większość zlokalizowana jest w obszarach o wysokich kategoriach ograniczeń środowiskowo-planistycznych.

Rysunek 10. Surowce mineralne – obszary perspektywiczne i prognostyczne

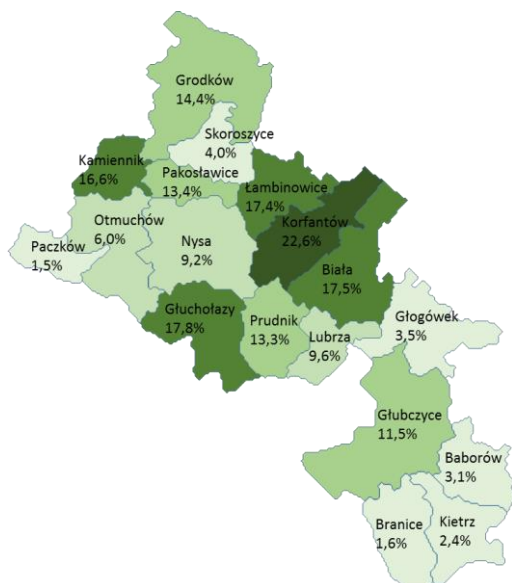

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (wycinek mapy)

Lasy

Powierzchnia obszaru obejmującego OF PN2020 charakteryzuje się niską lesistością, która wynosi 11%, co jest wartością zdecydowanie niższą w porównaniu do województwa opolskiego (26,6%) oraz kraju (29,4%). Wśród gmin o najwyższej lesistości znajdują się gminy Korfantów (22,6%), Głucholazy (17,8%), Biała (17,5%) oraz Łambinowice (17,4%). Najniższą charakteryzuje się obszar Płaskowyżu Głubczyckiego, z gminami Branice (1,6%), Kietrz (2,4%), Baborów (3,1%), Głogówek (3,5%) oraz gmina Paczków (1,5%) i Skoroszyce (4,0%).

Rysunek 11. Lesistość w gminach OF PN2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gleby

OF PN2020 to obszar występowania gleb o najwyższej wartości użytkowej – klasy bonitacyjne od I do III. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego traktuje tę część województwa, jako obszar ochrony gruntów rolnych, który ma na celu:

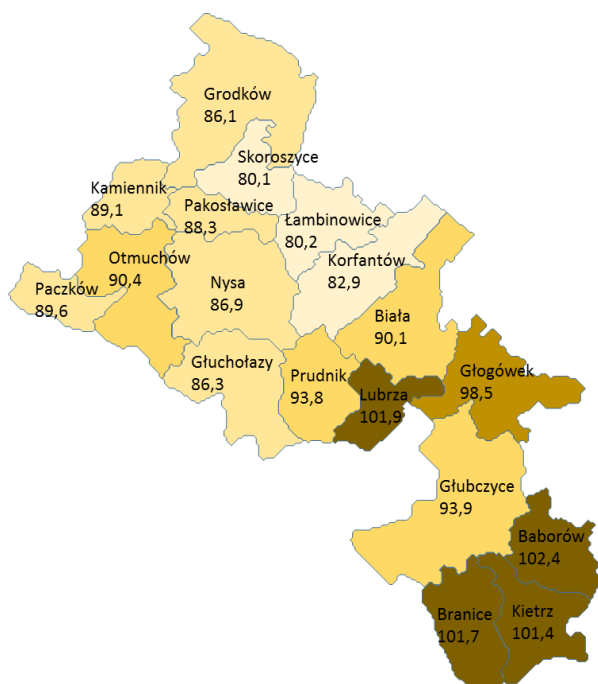
- zachowanie najlepszych i najbardziej produktywnych obszarów zasobowych przed zmianą sposobu użytkowania,
- kształtowanie struktur przestrzennych, zapewniających utrzymanie trwałości terenów rolnych.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej, opisywana przez wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej¹¹ wykazuje na obszarze PN2020 najwyższe wartości w kraju. Gminy położone na obszarze PN2020 charakteryzują się najlepszymi w Polsce warunkami do produkcji rolnej. Najwyższe wartości wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przekraczający 100,1 pkt., osiąga w gminach Baborów, Branice, Kietrz i Lubrza. Wysokie wartości od 90,1 do 100,0 pkt. osiąga w gminach Głogówek, Głubczyce, Prudnik, Otmuchów i Paczków¹². Dla porównania wskaźnik ten dla Polski wynosi 66,6 pkt., dla województwa opolskiego 81,6 pkt.

¹¹ Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej odzwierciedla potencjał przestrzeni produkcyjnej wynikający z warunków naturalnych. Został opracowany w Instytucie Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Jest to wskaźnik zintegrowany, bazujący na wskaźnikach cząstkowych, uwzględniających czynnik klimatyczny, wilgotnościowy, morfologiczny i jakościowy gleb [Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 r.].

¹² Na podstawie: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 r.

Rysunek 12. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminach Partnerstwa Nyskiego 2020, ocena warunków agroekologicznych w punktach

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 rok

Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe to rzeki, jeziora, kanały oraz inne ciek i zbiorniki sztuczne. Na terenie OF PN2020 istnieje stosunkowo gęsta sieć rzeczna. Obszar ten należy do zlewni rzeki Odry. Osią hydrologiczną tego obszaru są rzeki Nysa Kłodzka, Osobłoga, Stradunia, Psina oraz Opawa, będące lewobrzeżnymi dopływami Odry. Największą rzeką obszaru jest Nysa Kłodzka, która jest jednocześnie największym dopływem górnej Odry. Na rzece tej wybudowano dwa zbiorniki wodne – Jezioro Otmuchowskie i Nyskie.

Rzeki OF PN2020 charakteryzują się przede wszystkim reżimem śnieżno-deszczowym, charakterystycznym dla obszarów podgórskich i wyżynnych. Reżim ten odznacza się jednym wezbraniem spowodowanym roztopami oraz drugim, spowodowanym opadami latem lub jesienią, przy czym to roztopowe jest większe¹³.

¹³ Opracowano na podstawie: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 r.

Rysunek 13. Typy reżimów rzecznych na obszarze województwa opolskiego

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 rok

Badania jakości wód powierzchniowych, prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, wykazały, że na wielu odcinkach, tzw. jednolitych części wód (jcw) notowane były złe stany wód. Złym stanem wód charakteryzowały się następujące odcinki rzek (jcw):

- Opawica od dopływu z Burkviz do ujścia,
- Ostra,
- Prudnik od Złotego Potoku do Osobłogi,
- Kamienica,
- Nysa Kłodzka od oddzielenia się Młynówki Pomianowskiej,
- zbiorniki zaporowe: Kozielno, Otmuchów, Nysa,
- Raczyzna,
- Widna,
- Biała Głuchotaśka od Oleśnice do zbiornika Nysa,
- Mora,
- Cielnica od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej,
- Skoroszycki Potok,
- Stara Struga,
- Grodkowska Struga.
- Dobry stan wód notowano jedynie na odcinkach rzek (jcw):
- Opawa od Opawicy do Morawicy,
- Biała od Śmickiego Potoku do Osobłogi,
- Osobłoga od Prudnika do Odry,
- Nysa Kłodzka od zbiornika Nysa do ujścia,

- Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej.

Tabela 3. Ocena stanu wód powierzchniowych na terenie OF PN2020 za 2014 rok

rzeka	stan wód jcw (jednolitych części wód)
Opawica	Stan wód jcw Opawica od Dopyłwu z Burkviz do ujścia oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – fitobentos (III klasa). Ocena wymagań dla wód w obszarów chronionych wykazała, że wody Opawicy nie spełniają wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu.
Opawa	Potencjał ekologiczny wód jcw Opawa od Opawicy do Morawicy oceniono jako dobry i tym samym były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
Ostra	Stan jcw Ostra określono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany stan ekologiczny, ze względu na elementy fizykochemiczne – azot azotanowy i fosforany (poniżej stanu dobrego). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Ostrej nie spełniają wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, w zakresie azotu azotanowego i fosforanów.
Prudnik	Stan jcw Prudnik od Złotego Potoku do Osobłogi określono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – fitobentos. Stan chemiczny – dobry (wyniki badań substancji priorytetowych benzo(b)fluoranten i benzo(k)fluoranten odpowiadały dobremu stanowi). Jednocześnie nie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych ze względu na fitobentos.
Biała	Potencjał ekologiczny wód jcw Białej od Śmickiego Potoku do Osobłogi oceniono jako dobry i powyżej dobrego, a ponadto były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
Osoboga	Stan jcw Osoboga od Prudnika do Odry określono jako dobry. O ocenie zdecydował dobry stan ekologiczny oraz chemiczny. Jednocześnie zostały spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
Kamienica	Stan wód jcw Kamienica oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – fitobentos i makrobezkręgowce bentosowe (III klasa). W zakresie wskaźników chemicznych, charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, jakość wód odpowiadała stanowi dobremu. Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Kamienicy nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu.
Nysa Kłodzka	Ocenę jcw Nysa Kłodzka od oddzielenia się Młynówki Pomianowskiej do wypływu ze zb. Nysa Stan wód jcw oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – flora III klasa (fitoplankton i fitobentos). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Nysy Kłodzkiej od oddzielenia się Młynówki Pomianowskiej do wypływu ze zb. Nysa nie spełniają wymagań dla wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz nie spełniają wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu i makrofitów. Ocena wód zbiorników zaporowych, Kozielno, Otmuchów, Nysa, przeprowadzona na podstawie wyników badań monitoringu diagnostycznego wskazuje na zły stan

rzeka	stan wód jcw (jednolitych części wód)
	każdego z nich ze względu na umiarkowany potencjał ekologiczny. Stan chemiczny każdego zbiornika w kaskadzie został oceniony jako dobry. Ocena wymagań dla obszarów chronionych, przeprowadzona dla każdego zbiornika osobno wskazuje, że nie były dla nich spełnione wymagania dla wód przeznaczonych do bytowania ryb oraz obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Również ocena wskaźników bakteriologicznych, dla zbiorników kąpieliskowych – Otmuchowa i Nysa – wykazała, że ich wody nie spełniały wymagań w tym zakresie. Stan jcw Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia określono jako dobry. O ocenie zdecydował dobry stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – fitobentos i makrobezkręgowce bentosowe (II klasa) oraz dobry stan chemiczny wód. Jednocześnie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
Raczyna	Stan wód jcw Raczyna oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – fitobentos i makrofitę (III klasa). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Raczyny nie spełniają wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu i makrofitów.
Widna	Stan wód jcw Widna oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – fitobentos i makrofitę (III klasa). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Widnej nie spełniają wymogów dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie fitobentosu i makrofitów.
Biała Głuchołaska	Stan jcw Biała Głuchołaska od Oleśnice do zb. Nysa określono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – fitobentos i makrofitę (III klasa). Stan chemiczny oceniono poniżej stanu dobrego. Nie były również spełnione warunki dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych również ze względu na fitobentos i makrofitę. Natomiast były spełnione wymagania dla wód przeznaczonych do bytowania ryb. Wody Białej Głuchołaskiej charakteryzowały się okresowym zanieczyszczeniem na granicy z Republiką Czeską, związanym z oddziaływaniem ścieków komunalnych z czeskiej oczyszczalni.
Mora (lewostronny dopływ Białej Głuchołaskiej)	Stan jcw Mora określono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – fitobentos (III klasa). Jednocześnie nie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych ze względu na fitobentos.
Cielnica	Stan jcw Cielnica od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej określono jako zły. O ocenie zdecydował słaby stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – makrobezkręgowce bentosowe (IV klasa). Jednocześnie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.
Skoroszycki Potok	Stan jcw Skoroszycki Potok określono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany stan ekologiczny, ze względu na elementy biologiczne – makrofitę i makrobezkręgowce bentosowe (III klasa). Jednocześnie nie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych ze względu na makrofitę i azot azotanowy.
Stara Struga	Stan jcw Stara Struga oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – makrofitę

rzeka	stan wód jcw (jednolitych części wód)
	i makrobezkręgowce bentosowe (III klasa). Ponadto wody Starej w zakresie elementów fizykochemicznych (azotu azotanowego i fosforanów) osiągnęły klasę poniżej potencjału dobrego. Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Starej Strugi nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie makrofitów, azotu azotanowego i fosforanów.
Grodkowska Struga	Stan jcw Grodkowska Struga oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny jcw ze względu na elementy biologiczne – makrofity i makrobezkręgowce bentosowe (III klasa). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Grodkowskiej Strugi nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych w zakresie makrofitów, azotu Kjeldahla, fosforanów i fosforu ogólnego.
Ścinawa Niemodlińska	Stan jcw Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej oceniono jako dobry i powyżej dobrego. O ocenie zdecydował dobry potencjał elementów biologicznych – fitobentos i makrofity (II klasa). Ocena wymagań dla obszarów chronionych wykazała, że wody Ścinawy Niemodlińskiej spełniają wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2014 roku; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu

Wody podziemne

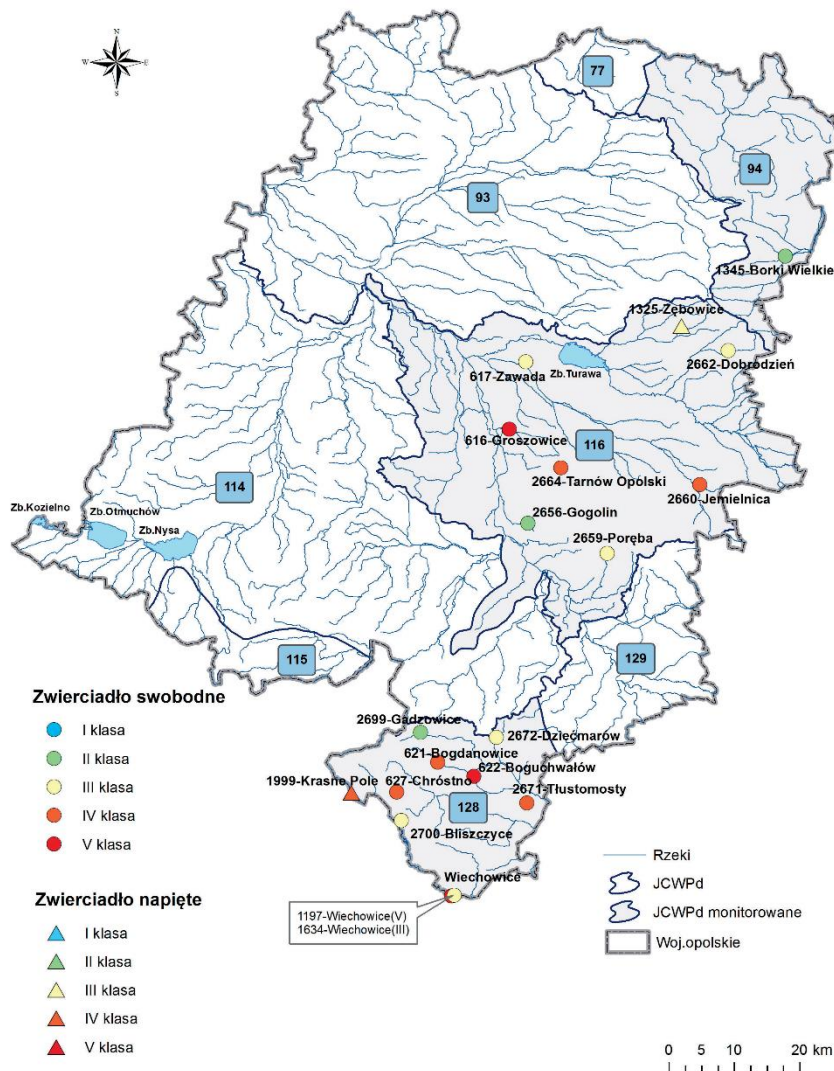
Na terenie OF PN2020 dominujące znaczenie mają warstwy wodonośne czwartorzędu, związane z utworami piaszczystymi i żwirowymi pochodzenia rzeczno lodowcowego i lodowcowego.

Najzasobniejsze części struktur kopalnych zostały wydzielone jako Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Są to na OF PN2020: Subzbiornik Paczków – Niemodlin (na obszarze gmin Paczków, Otmuchów, Nysa, Korfantów, Łambinowice, Grodków, Biała), 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka (na obszarze gmin Głubczyce, Biała, Lubrza), 337 Dolina kopalna Lasy Niemodlińskie (na obszarze gmin Biała, Korfantów). Duże znaczenie użytkowe mają warstwy wodonośne czwartorzędu na obszarach Płaskowyżu Głubczyckiego i Gór Opawskich.

Wyniki badań wód podziemnych w 2013 roku wykazały w siedmiu punktach pomiarowych na OF PN2020 niezadowolającą (IV klasa), bądź złą (V klasa) jakość wód. W ośmiu punktach stwierdzono zadowolającą jakość wód (III klasa).

Rysunek 14. Sieć pomiarowa z wynikami klasyfikacji wód podziemnych w punktach monitoringu operacyjnego w województwie opolskim w 2014 roku (źródło: GIOŚ, WIOŚ)

Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2014 roku; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu

Powietrze atmosferyczne

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego wymienia obszary realizacji programów ochrony powietrza i poprawy standardów jakości powietrza w województwie opolskim. Z OF PN2020 wskazano obszar, dla którego powinien być realizowany program naprawczy – powiaty głubczycki i prudnicki¹⁴.

Dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie jakości powietrza za 2014 rok w województwie opolskim obowiązuje podział kraju na strefy, określony w rozporządzeniu MŚ w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. OF PN2020 zakwalifikowany został do tzw. strefy opolskiej (obszar województwa poza miastem Opole).

¹⁴ Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

W wyniku przeprowadzonej oceny jakości powietrza w 2014 roku w strefie opolskiej stwierdzono występowanie obszarów, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych, bądź docelowych poziomów substancji w powietrzu. Problem z dotrzymaniem standardów jakości powietrza dla kryterium ochrony zdrowia wystąpił w przypadku: pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu i ozonu oraz pyłu zawieszonego PM2,5. Obszar ten został zakwalifikowany do klasy C. Klasa C oznacza, że poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji i należy wówczas określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnej, a także niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza¹⁵.

Jednym z działań naprawczych w ramach programu ochrony powietrza dotyczącym obszaru miast i gmin jest program ograniczania niskiej emisji. Programy takie wyznaczają kierunki i skalę konieczności podjęcia działań redukcji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego w celu zapobiegania w przyszłości negatywnym skutkom zarówno zdrowotnym, jak i środowiskowym wykorzystywania nieefektywnych urządzeń grzewczych.

W celu ograniczenia emisji pyłów i gazów pochodzących ze źródeł tzw. niskiej emisji należy wdrożyć szereg działań naprawczych proponowanych w programie obejmującym dany teren. Do zadań tych należą:

- likwidacja niskosprawnych kotłowni i pieców przez podłączenie obiektów do miejskich sieci ciepłowniczych, modernizacja kotłowni lokalnych, w tym szczególnie kotłowni zakładowych poprzez zastosowanie źródeł opalanych gazem ziemnym lub olejem,
- podejmowanie przedsięwzięć związanych ze zwiększeniem efektywności wykorzystania energii cieplnej w obiektach publicznych (termorenowacja i termomodernizacja budynków, modernizacja wewnętrznych instalacji grzewczych oraz wyposażanie w elementy pomiarowe i regulacyjne, wykorzystywanie energii odpadowej), a także wspieranie organizacyjno-prawne przedsięwzięć termomodernizacyjnych podejmowanych przez użytkowników indywidualnych (np. prowadzenie doradztwa, auditingu energetycznego),
- popieranie i promowanie indywidualnych działań właścicieli lokali, polegających na przechodzeniu do użytkowania na cele grzewcze i sanitarne na ekologicznie, czyste rodzaje paliw lub energii elektrycznej albo energii odnawialnej,
- popieranie przedsięwzięć polegających na likwidacji małych lokalnych ciepłowni węglowych i przechodzeniu na zasilanie odbiorców z sieci ciepłowniczej, gazowej lub Kogeneracji, czyli nowoczesnej technologii umożliwiającej wytwarzanie jednocześnie energii elektrycznej, ciepła i chłodu,
- pozyskiwanie nowych odbiorców ciepła z sieci ciepłowniczej przez współfinansowanie inwestycji w zakresie przyłączy i węzłów ciepłowniczych, stopniowa wymiana zużytych odcinków sieci ciepłowniczej i gazowej na systemy rurociągów preizolowanych, racjonalne planowanie remontów i konserwacji,
- stopniowe wyposażanie istniejących węzłów ciepłych wymiennikowych w urządzenia umożliwiające regulację pogodową¹⁶.

Gminy, które w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 chcą pozyskać pieniądze m.in. na działania w zakresie termomodernizacji budynków czy na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, muszą posiadać plany gospodarki niskoemisyjnej.

Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 podkreśla konieczność intensyfikacji działań ukierunkowanych na proekologiczne rozwiązania systemu transportu i zmniejszenie

---

¹⁵ Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2014 roku; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

¹⁶ Źródło: Analiza możliwości ograniczania niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem sektora bytowo-komunalnego, Praca wykonana pod kierunkiem Thomasa Schönfeldera, Opole 2011.

emisji zanieczyszczeń z tego źródła. Problem zanieczyszczeń powietrza z transportu na obszarze OF PN2020 dotyczy w szczególności miast oraz dróg tranzytowych o dużym natężeniu ruchu. Redukcja zanieczyszczeń powietrza możliwa będzie poprzez odciążenie indywidualnego ruchu samochodowego w centrach miast, np. poprzez zbiorową komunikację lub rozwiązania planistyczno-infrastrukturalne. Sukces takich rozwiązań zależy do tego czy uda się stworzyć konkurencyjny, efektywny i bezpieczny, multimodalny system transportu publicznego.

Jak już wcześniej wspomniano OF PN2020 jest predysponowany do rozwoju różnych form odnawialnych źródeł energii (OZE). Działania na rzecz poprawy jakości powietrza, w szczególności na obszarach narażonych na zanieczyszczenia, powinny być kierunkowane na wykorzystanie także OZE.

Klimat akustyczny

Hałas to dźwięk niepożądany, którego działanie wpływa na szkodliwość i uciążliwość dla środowiska przyrodniczego oraz człowieka. Hałas emitowany jest do środowiska w postaci szumu, huku, szmeru, trzasku. Głównymi źródłami wysokiego poziomu dźwięku są środki komunikacji (ruch drogowy, kolejowy, lotniczy) oraz działalność człowieka (np. przemysł).

Badanie emisji hałasu na obszarze OF PN2020 prowadzone były w 2013 roku. Na obszarze OF PN2020 zlokalizowano dwa punkty pomiaru hałasu drogowego – w powiecie głubczyckim.¹⁷ Badania wykazały, że w porze dziennej w obu punktach nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego hałasu. W porze nocnej nastąpiło nieznaczne przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego – o 0,1 dB i o 0,5 dB¹⁸. Lokalizacja tylko dwa punktów pomiarowych na terenie OF PN2020, na których nie notowano przekroczeń, może wskazywać, że hałas nie stanowi problemu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja w postaci fali rozchodzącej się w przestrzeni zaburzonej, wywołanej zmianą przyspieszenia ładunków elektrycznych. Sztucznym źródłem promieniowania elektromagnetycznego jest instalacja, urządzenia, w których następuje przepływ prądu (sieć elektroenergetyczna, stacje radiowo-telewizyjne, telefonia komórkowa, urządzenia radiowo-nawigacyjne, radiowo-komunikacyjne, urządzenia pracujące w przemyśle).

Na obszarze PN2020 w 2014 roku prowadzono pomiary promieniowania elektromagnetycznego w Głubczycach, Nysie (3 lokalizacje), Prudniku, Lasowicach, Makowicach. Na podstawie przeprowadzonych badań pól elektromagnetycznych nie stwierdzono miejsc z przekroczeniami wartości dopuszczalnych, co wiąże się z dotrzymaniem norm środowiskowych dla pól elektromagnetycznych¹⁹.

Gospodarka odpadami

Jednym z głównych wyzwań gospodarki odpadami, realizowanej zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) jest wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i recyklingu oraz zmniejszenie ilości odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania, szczególnie przez składowanie.

Ustawa z 14 grudnia 2012 roku o odpadach zachowała „zasadę bliskości”, zgodnie z którą odpady, z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w pierwszej kolejności poddaje się

---

¹⁷ Punkty pomiarowe hałasu na OF PN2020 zlokalizowane były w Głubczycach (ul. i Armii Wojska Polskiego, ul. Jana Pawła II).

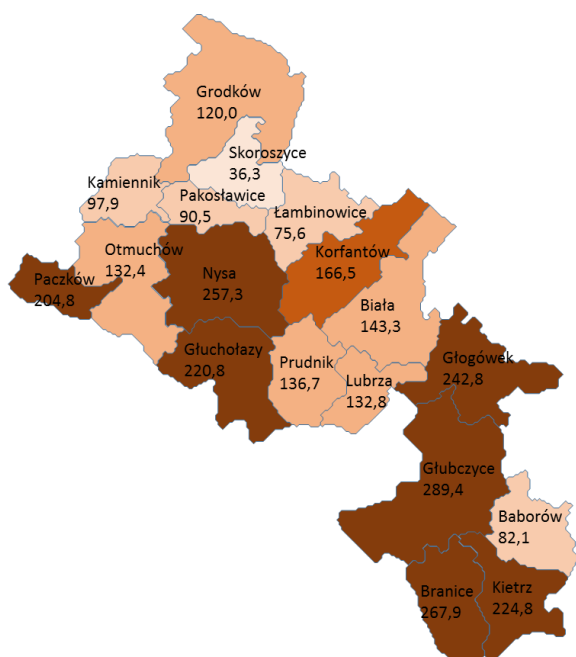
¹⁸ Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2013 r; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

¹⁹ Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2014 r; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

przetwarzaniu w miejscu ich powstania. Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się, uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone.

Według danych GUS za 2013 rok w Polsce na mieszkańca przypadało 212,9 kg odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i bez odpadów wyselekcjonowanych z frakcji suchej. Dla województwa opolskiego wskaźnik ten był zbliżony i wyniósł 214,5 kg. Na OF PN2020 wskaźnik był bardzo zróżnicowany. Najwyższe wartości, przekraczające średnią krajową, osiągał w gminach Głubczyce (289,4 kg), Branice (267,9 kg), Nysa (257,3 kg), Kietrz (224,8 kg), Głuchołazy (220,8 kg), najniższe zaś w gminach wiejskich Skoroszyce (36,3 kg) i Łambinowice (75,6 kg).

Rysunek 15. Zmieszane odpady komunalne (w kg) w gminach OF PN2020 zebrane w ciągu roku przypadające na jednego mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2013

Na OF PN2020 istnieją dwie instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK) – w Domaszkowicach (gmina Nysa), obsługująca region południowo-zachodni województwa opolskiego²⁰ oraz w Dzierżysławiu (gmina Kietrz), obsługująca region południowo-wschodni²¹. Częściami obu instalacji są instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, instalacje przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie) oraz składowiska odpadów. Oprócz wyżej wymienionych, na terenie gminy Głubczyce zlokalizowana jest kompostownia oraz składowisko odpadów, a w gminach Paczków, Prudnik i Skoroszyce same składowiska odpadów (w Skoroszycach od 2014 roku w likwidacji)²².

²⁰ Południowo-zachodni region gospodarki odpadami komunalnymi – gminy Paczków, Otmuchów, Kamiennik, Nysa, Pakosławice, Skoroszyce, Łambinowice, Korfantów, Głuchołazy, Prudnik, Biała, Lubrza, Grodków, Tułowice.

²¹ Południowo-wschodni region gospodarki odpadami – gminy Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Ujazd, Zawadzkie, Głubczyce, Baborów, Branice, Kietrz, Krapkowice, Walce, Strzeleczyki, Zdieszowice, Głogówek, Gogolin.

²² Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2012-2017.

Rysunek 16. Lokalizacja składowisk odpadów w województwie opolskim w 2013 roku

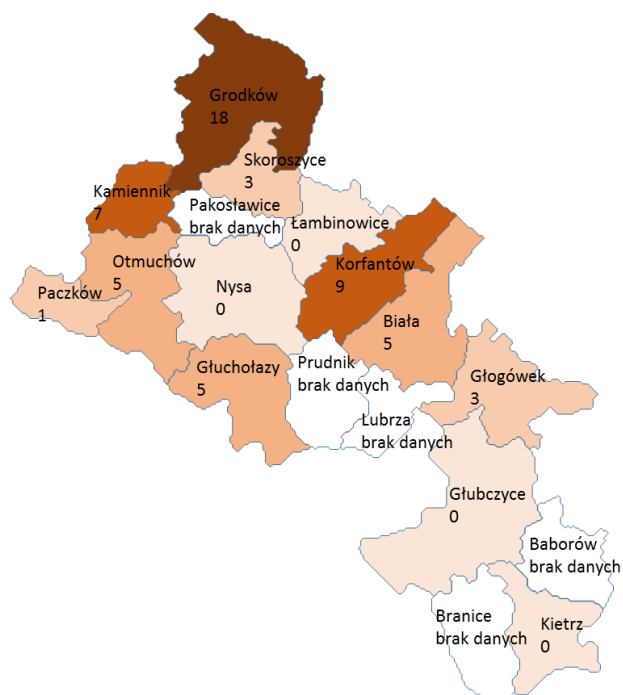
Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2013 roku; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu

Według danych GUS za 2013 rok spośród 171 dzikich wysypisk znajdujących się w województwie opolskim aż 56 zlokalizowanych było na OF PN2020, co stanowi aż 32,7% wszystkich dzikich wysypisk województwa opolskiego. Największa ich liczba znajduje się w gminie Grodków (18), a następnie w gminie Korfantów (9).

Z ankietyzacji przeprowadzonej przez Wydział Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu wynika, że w gminach województwa opolskiego prowadzone są wykazy obiektów, w których występują wyroby zawierające azbest. Nie zbierają one jednak wszystkich danych niezbędnych do sporządzenia rzetelnych informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest²³.

²³ Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w 2013 r.; Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

Rysunek 17. Liczba dzikich wysypisk śmieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2012-2017 określa główne cele gospodarki odpadami. Są nimi:

- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Obszarowa ochrona przyrody

Główne cele obszarowej ochrony przyrody OF PN2020 są spójne z celami ustanowionymi dla tych obszarów na poziomie krajowym. Wyróżnia się wśród nich:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody²⁴.

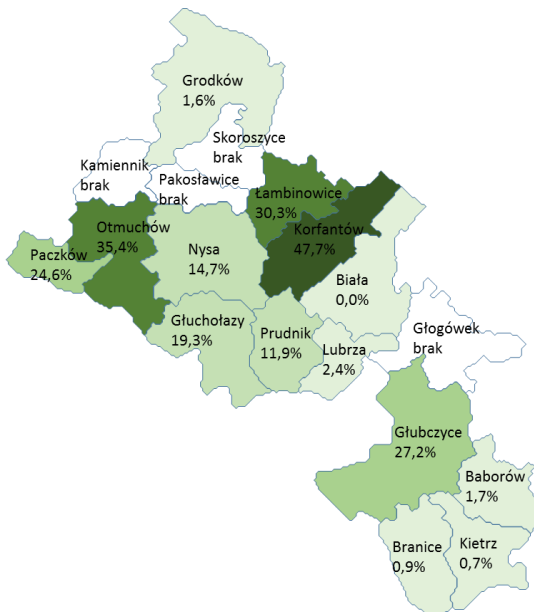
Obszary chronione na terenie PN2020 zajmowały wg danych GUS z 2013 roku łączną powierzchnię 33 582,5 ha, co stanowi 12,2% powierzchni tego obszaru.

²⁴ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zmianami.

Dla porównania, obszary chronione zajmują 27,2% powierzchni województwa opolskiego i 32,5% powierzchni kraju. Niski udział obszarów chronionych w powierzchni OF PN2020 wynika z rozwoju rolnictwa na znacznym jego terenie, bazującego na najlepszych w kraju uwarunkowaniach do jego rozwoju.

Na terenie OF PN2020 najwyższy odsetek powierzchni zajętej przez obszary chronione notuje się w gminach Korfantów (47,7%), Otmuchów (35,4%) i Łambinowice (30,3%). Na obszarze gminy Skoroszyce obszary prawnie chronione nie występują.

Rysunek 18. Udział obszarów prawnie chronionych gmin w powierzchni ogółem gmin OF PN2020

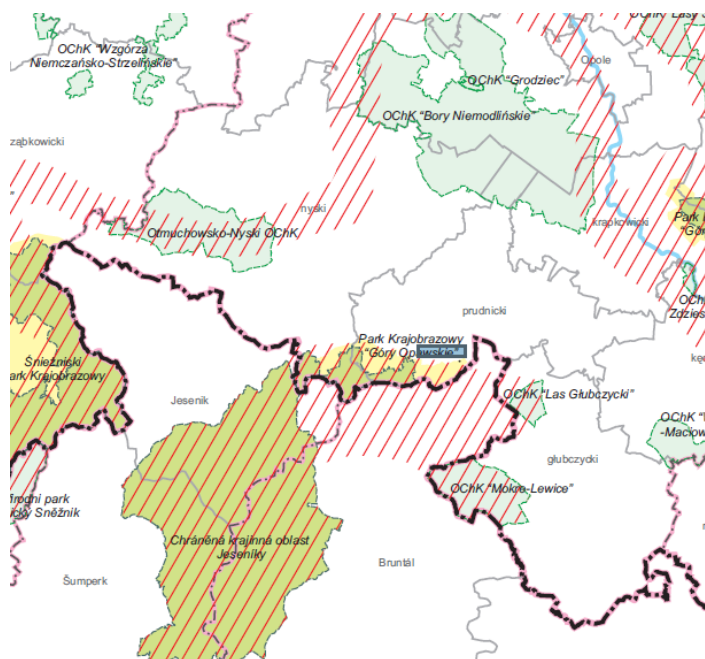

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wielkoprzestrzenny system obszarów chronionych na terenie OF PN2020 obejmuje:

- obszar położony wzdłuż granicy polsko-czeskiej, obejmujący Park Krajobrazowy Góry Opawskie, Obszar Chronionego Krajobrazu Las Głubczycki oraz Mokre Lewice – powiązany z obszarem chronionym Jeseníków po stronie czeskiej,
- obszar doliny Nysy Kłodzkiej, który należy do sieci korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie.

Rysunek 19. Wielkoprzestrzenny system obszarów chronionych na obszarze OF PN2020

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Województwa Opolskiego, Opole 2008 rok

Na terenie OF PN2020 znajduje się jednaście rezerwatów przyrody, jeden park krajobrazowy, cztery obszary chronionego krajobrazu oraz dwa obszary ptasie Natura 2000 i sześć siedliskowych Natura 2000²⁵.

Spośród obszarów chronionych, występujących w OF PN2020 największą powierzchnię zajmują obszary chronionego krajobrazu. Ich łączna powierzchnia to 28 334,2 ha, co stanowi prawie 10,3% powierzchni OF PN2020.

Tabela 4. Powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie OF PN2020 w latach 2004-2013 w hektarach

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	33 381,5	33 381,5	33 381,5	33 384,5	33 384,3	33 384,3	33 384,3	33 384,8	33 384,8	33 385,7
rezerваты przyrody	291,7	291,7	291,7	296,9	296,7	296,7	296,7	297,2	321,3	322,1
parki krajobrazowe	4903	4903	4903	4903	4903	4903	4903	4903	4903	4903
obszary chronionego krajobrazu	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2	28 334,2
użytki ekologiczne	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

²⁵ Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Tabela 5. Parki krajobrazowe OF PN2020

park krajobrazowy	cel ochrony
Park Krajobrazowy Góry Opawskie - powierzchnia 4903,00 ha, położony w gminach: Prudnik, Lubrza, Głuchołazy.	Walory krajobrazowe części Gór Opawskich, wraz z naturalnym ukształtowaniem terenu z przełomami rzek: Biała Głuchołaska i Złoty Potok ²⁶ .

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.11>, [dostęp 28.01.2015]

Tabela 6. Obszary chronionego krajobrazu OF PN2020

obszar chronionego krajobrazu	cel ochrony
Obszar Chronionego Krajobrazu Las Głubczycki – powierzchnia 1 597,50 ha, położony w gminie Głubczyce – największy kompleks leśny Płaskowyżu Głubczyckiego.	Jeden z nielicznych kompleksów leśnych występujących na prawie całkowicie wylesionym Płaskowyżu Głubczyckim. Naturalnym zbiorowiskiem leśnym rozwijającym się na żyznym podłożu lessowym są grądy, które miejscami łagodnie przechodzą w łągi. Większość istniejących drzewostanów objętych jest procesem przebudowy. W miejsce wprowadzonych przez ludzi sosen i świerków powracają dęby i lipy. Obszar przecina sieć licznie występujących drobnych strumieni, które miejscami tworzą malownicze wąwozy i parowy ²⁷ .
Obszar Chronionego Krajobrazu Rejon Mokre - Lewice – powierzchnia 6 527,70 ha, położony w gminach Branice i Głubczyce – drugi, położony w granicach Polski fragment Gór Opawskich.	Występują tu naturalne zbiorowiska leśne, takie jak: łągi jesionowo-olszowe, podgórskie łągi jesionowe oraz grąd subkontynentalny. Największe powierzchnie zajmują bory sosnowe, świerkowe, modrzewiowe i bory mieszane. Na terenie obszarów chronionego krajobrazu spotkać można wiele chronionych i rzadkich roślin. Obszary te są także ostoją dla chronionych zwierząt ²⁸ .
Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie – o łącznej powierzchni 48 189,00 ha (z tego na OF PN2020 w gminach Łambinowice, Biała, Grodków, Korfantów), położony w obrębie Równiny Niemodlińskiej gdzie przeważają piaszczyste tereny rzeźby polodowcowej – sandry i kemy powstałe w trakcie zlodowacenia odrzańskiego. Obszar w większości porośnięty jest lasem zwanym Borem Niemodlińskim.	Fragmenty typowych dla polskiego niżu lasów mieszanych i liściastych. Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich występuje 19 gatunków chronionych roślin, w tym 7 chronionych częściowo i 12 chronionych ściśle (część zakwalifikowana na Czerwonej Liście Roślin Zagrożonych w Polsce 1992, dwa gatunki objęte są ochroną paneuropejską w ramach „Konwencji o ochronie gatunków europejskich dzikich zwierząt roślin oraz siedlisk naturalnych”). Występuje tu 181 gatunków kręgowców chronionych.
Otmuchowsko – Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu - powierzchnia 11 785,30 ha, położony w gminach Paczków, Otmuchów i Nysa w obrębie Obniżenia Otmuchowskiego, będącego zapadliskiem tektonicznym, obecnie wykorzystywanego przez rzekę Nysa Kłodzka w swym środkowym biegu.	Szerokie dno doliny zajmują pola uprawne i łąki. Dolina częściowo została zalana po utworzeniu dwóch zbiorników retencyjnych: Jeziora Otmuchowskiego w 1934 roku oraz Jeziora Głębinowskiego (Nyskiego) w 1973 roku.

²⁶ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.11> [dostęp 28.01.2015].

²⁷ <http://www.prudnik.katowice.lasy.gov.pl/> [dostęp 20.02.2015].

²⁸ Źródło: <http://www.glubczyce.pl/186/12194/obszar-chronionego-krajobrazu-rejonu-mokre-lewice.html> [dostęp 20.02.2015].

Tabela 7. Rezerваты OF PN2020

rezerwat	cel ochrony
Kokorycz - rezerwat leśny o powierzchni 44,28 ha, położony w gminie Grodków.	Utworzony w celu zachowania naturalnego lasu grądowego – fragmentu Puszczy Niemodlińskiej.
Dębina – rezerwat leśny o powierzchni 61,11 ha, położony w gminie Grodków.	Utworzony w celu zachowania fragmentu naturalnego lasu grądowego i łęgowego – fragmentu Puszczy Niemodlińskiej.
Przyłęk – rezerwat leśny o powierzchni 0,80 ha, położony w gminie Nysa.	Utworzony ze względów naukowych i dydaktycznych w celu zachowania lasu mieszanego z cechami lasu naturalnego.
Las Bukowy – rezerwat leśny o powierzchni 21,12 ha, położony w gminie Głuchołazy.	Utworzony dla potrzeb ochrony drzewostanu o walorach zarówno krajobrazowych, jak i przyrodniczych.
Olszak – rezerwat leśny o powierzchni 24,06 ha, położony w gminie Głuchołazy	Utworzony ze względów naukowych i dydaktycznych oraz dla zachowania lasu typu: kwaśnej dąbrowy oraz jaworzyn i rzadko spotykanych lasów klonowo-lipowych na stokach.
Cicha Dolina – rezerwat leśny o powierzchni 56,94 ha, położony w gminie Głuchołazy.	Utworzony w celu zachowania fragmentu lasu mieszanego górskiego o zróżnicowanej strukturze wiekowej i gatunkowej oraz dobrze wykształconego drzewostanu bukowego.
Blok – rezerwat leśny o powierzchni 6,56 ha, położony w gminie Korfantów.	Utworzony w celu ochrony fragmentu lasu naturalnego pochodzenia typu bór świeży, stanowiącego pozostałość dawnej Przesieki Śląskiej.
Jeleni Dwór – rezerwat leśny o powierzchni 3,49 ha, położony w gminie Biała.	Utworzony ze względów naukowych i dydaktycznych i dla ochrony fragmentu naturalnego lasu mieszanego, jedyne w swoim rodzaju w województwie opolskim, będącego pozostałością dawnej Puszczy Niemodlińskiej.
Nad Białką – rezerwat przyrody nieożywionej o powierzchni 8,96 ha, położony w gminie Głuchołazy.	Utworzony w celu zachowania walorów krajobrazowych oraz geologicznych przełomu rzeki Białej Głuchołaskiej ze śladami z okresu XII-XIII wieku po eksploatacji złota.
Gipsowa Góra – rezerwat stepowy o powierzchni 1,72 ha, położony w gminie Kietrz.	Utworzony ze względów naukowych w celu zachowania naturalnego zbiorowiska roślinności stepowej, bardzo rzadko występującej w tej części kraju.
Rozumice – rezerwat leśny o powierzchni 93,10 ha, położony w gminie Kietrz.	Utworzony w celu zachowania naturalnych zbiorowisk leśnych z licznie występującymi chronionymi i rzadkimi gatunkami.

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

Tabela 8. Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty OF PN2020

obszary mające znaczenie dla wspólnoty	cel ochrony
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Forty Nyskie PLH160001 – o powierzchni 55,40 ha, położony w gminie Nysa. Ostoja znajduje się na terenie parku miejskiego w Nysie i obejmuje część rozległej, XIX-wiecznej fortyfikacji obronnej.	Jest to jedno z ważniejszych zimowisk nietoperzy w tej części kraju. Przebywa tutaj pięć cenionych gatunków nietoperzy, tj.: mopek, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek orzęsiony i podkowiec mały. Blisko 70% powierzchni obszaru zajmuje grąd środkowoeuropejski – siedlisko ważne dla ochrony bioróżnorodności w Europie. Tutaj stwierdzono także występowanie trzech cennych dla Europy gatunków dzięciołów, tj.: dzięcioła średniego, dzięcioła czarnego i dzięcioła zielonosiwego).
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Przyłek nad Białą Głuchołaską PLH160016 – o powierzchni 166,00 ha, położony w gminie Nysa. Teren	Na tarasach występują mady, a w lokalnych obniżeniach namuły. Obszar w 96% porastają lasy: bardzo dobrze zachowane łęgi i grądy. Teren ten jest ostoją wydry.

obszary mające znaczenie dla wspólnoty	cel ochrony
obejmuje naturalny, podgórski odcinek doliny, lokalnie roztokowej rzeki Białej Głuchołaskiej, z fragmentem wysoczyzny polodowcowej.	
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 – o powierzchni 771,60 ha, położony w gminie Głuchołazy.	Teren znajduje się w Sudetach Wschodnich, obejmuje miejsca rozrodu, zimowisko oraz tereny żerowiskowe nietoperzy (podkowiec mały i nocek duży).
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Góry Opawskie PLH160007 – o powierzchni 5 583,30 ha, położony w powiatach nyskim i prudnickim. Jest to najbardziej wysunięty na wschód fragment polskich Sudetów.	Góry Opawskie obejmują kilka rozczłonkowanych masywów o urozmaiconej rzeźbie. Można tutaj obejrzeć strome zbocza górskie czy też kopulaste szczyty, a także liczne formy skalne i grotty. Zachodnia granica pasma znajduje się w pobliżu Głuchołaz. Pasma górskie powoli opada w kierunku wschodnim, którego koniec przyjmuje się na wzniesieniu Gajna (362 m n.p.m.) koło Prudnika. Są to niewielkie, długości ok. 20 km, malownicze góry.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Rozmucki Las PLH160018 – o powierzchni 96,60 ha, położony w gminie Kietrz.	Teren prawie w całości pokryty jest lasami liściastymi, stanowiącymi izolowany kompleks leśny na pograniczu polsko-czeskim. Porośnięty lasami teren to fragment wysoczyzny polodowcowej. Obszar posiada mocno zróżnicowaną rzeźbę terenu. Wysoczyzna ta ze względu na podłoże lessowe i lessowo podobne porożcinana jest głębokimi dolinkami, wąwozami. Teren ten jest szczególnie cenny ze względu na występujące tu zbiorowiska grądu subkontynentalnego, łągu podgórskiego i jesionowego czy też dębniaka trzęślicowego – co jest osobliwością roślinności Polski o znaczeniu ogólnokrajowym.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160016 – o powierzchni 1 439,6 ha, obejmuje fragment doliny Nysy Kłodzkiej między miejscowościami Ptakowice, Grodków i Kopice. W granicach obszaru znalazła się część płaskiej doliny rzecznej obejmująca koryto rzeki i najniższe terasy zalewowe. W granicach ostoi Nysa zachowała swój naturalny charakter.	W granicach obszaru znalazł się kilkukilometrowy, dobrze zachowany kompleks siedlisk przyrodniczych reprezentatywny dla dolnego biegu Nysy Kłodzkiej. Sama rzeka w obrębie ostoi posiada na większości odcinków naturalne koryto, głęboko wcięte w bazę erozyjną doliny. Wartki nurt i duża energia przepływającej wody aktywnie kształtują zalesione brzegi, tworząc w ten sposób idealne siedliska dla zimorodka <i>Alcedo atthis</i> , jaskółek brzegówek <i>Riparia riparia</i> i wydry <i>Lutra lutra</i> . Ta ostatnia zakłada swe nory w miejscach, gdzie korzenie drzew stabilizują podmytą przez rzekę skarpe.

Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=lista>

Tabela 9. Obszary specjalnej ochrony ptaków OF PN2020

obszary specjalnej ochrony ptaków	cel ochrony
Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Zbiornik Otmuchowski PLB160003 – o powierzchni 2 027,00 ha, położony w gminach Paczków i Otmuchów – obszar specjalnej ochrony ptaków, będący dużym zbiornikiem wodnym na Nysie Kłodzkiej.	Ochroną są objęte ptaki wodno-błotne, zarówno w okresie wędrówki, jak i zimowania. Ostoja jest ważnym miejscem postoju dla migrujących w okresie jesiennym i zimowym kaczek Anatidae (do 60 000 osobników) oraz dla siewkowatych Charadrii. W tym miejscu gniazduje mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, gęś zbożowa i krzyżówka, czapla biała, łączak, biegus malutki, biegus zmienny, brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, kulik wielki, kwokacz, siewnica.
Obszary specjalnej ochrony ptaków Zbiornik	Jw.

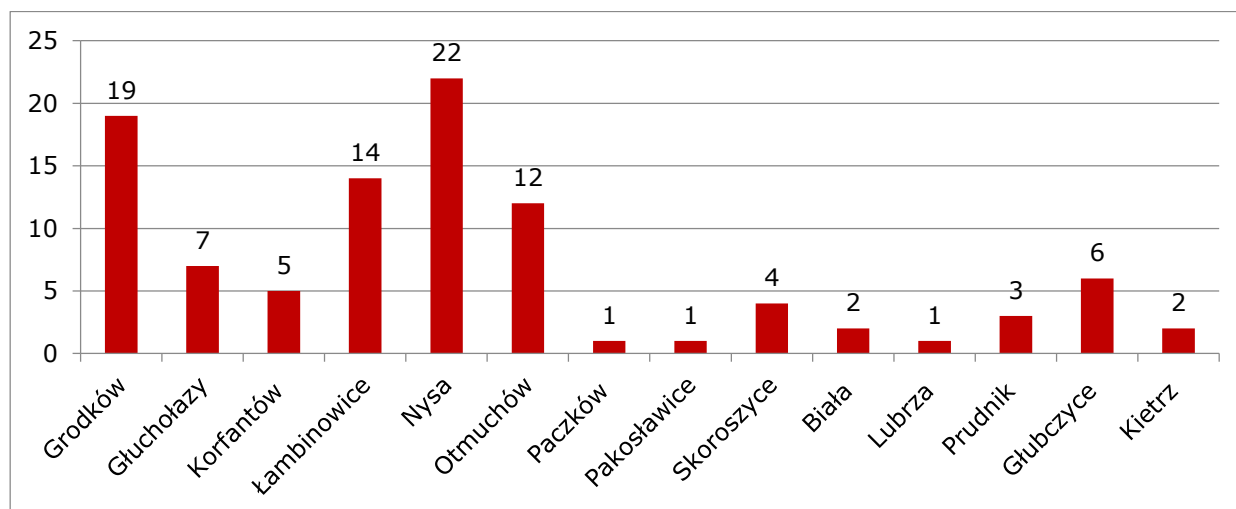
obszary specjalnej ochrony ptaków	cel ochrony
Nyski PLB160002 – o powierzchni 2 127,90 ha, położony w gminach Nysa i Otmuchów, obszar specjalnej ochrony ptaków leżący na wysokości 191-222 m n. p. m., obejmujący duży zbiornik zaporowy na Nysie Kłodzkiej.	

Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=lista>

Inne formy ochrony przyrody

Na OF PN2020 zlokalizowanych jest łącznie 114 pomników przyrody, co stanowi 16,7% pomników przyrody występujących w województwie opolskim. Największa ich liczba występuje w gminach Nysa (22) oraz Grodków (19).

Rysunek 20. Pomniki przyrody w gminach OF PN2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA w PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Brak realizacji Strategii nie oznacza jednocześnie, że zawarte w dokumencie przedsięwzięcia inwestycyjne i organizacyjne nie będą realizowane na obszarze OF PN2020. Jednak nieprzyjęcie dokumentu Strategii, jako wiążącego dokumentu, wskazującego najefektywniejszą ścieżkę rozwoju tego obszaru – oznaczać może, że wybrane cele społeczno-gospodarcze oraz przestrzenno-środowiskowe mogą zostać nieosiągnięte w pełni, w zakładanym okresie. Nieprzyjęcie dokumentu Strategii oznaczać może zmniejszenie szans na pozyskanie wsparcia zewnętrznego na wybrane przedsięwzięcia infrastrukturalne oraz projekty miękkie. Z jednej strony brak realizacji większych inwestycji, w szczególności takich, które mogą oddziaływać negatywnie na środowisko, może zmniejszać negatywną presję na wybrane komponenty środowiska, np. na środowisko glebowe, wodne, powodować zmniejszoną emisję hałasu, etc., z drugiej strony brak realizacji zapisów Strategii może negatywnie wpływać na środowisko, np. w przypadku zaniechania realizacji przedsięwzięć takich jak system kanalizacji, działań przeciwdziałających niskiej emisji lub tych związanych z termomodernizacją obiektów budowlanych. Szczególne zmiany dla środowiska mogą być także skutkiem zaniechania przedsięwzięć, które wiążą się z rozwojem infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji. Brak realizacji projektowanego dokumentu nie powinien natomiast spowodować znaczącej zmiany oddziaływania na obszary i gatunki objęte ochroną.

5.2 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

5.2.1 OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH NATURALNYCH LUB POSIADAJĄCE ZNACZENIE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, WRAŻLIWE NA ODDZIAŁYWANIE, ISTNIEJĄCE PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA LUB INTENSYWNE WYKORZYSTYWANIE TERENU

Potencjalnym zagrożeniem dla obszarów o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, zdiagnozowanym, jako minimum umiarkowane, mogą być następujące zadania priorytetowe:

zadania priorytetowe	uzasadnienie
1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych obiektów infrastruktury – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (bioróżnorodność, wodę, powietrze).
1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych obiektów infrastruktury – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (bioróżnorodność, wodę, powietrze).
2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych obiektów infrastruktury – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (bioróżnorodność, wodę, powietrze).
3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się

zadania priorytetowe	uzasadnienie
terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na funkcjonowanie źródeł wytwarzania ciepła – wpływ na jakość na komponenty środowiska (powietrze).
3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych obiektów infrastruktury, i ich oddziaływania na wybrane elementy środowiska, w szczególności ekosystemy dolin rzecznych.
3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.
3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.
3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.
3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.
3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.

zadania priorytetowe	uzasadnienie
4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych terenów przemysłowych/aktywności gospodarczej – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze).
4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację i zajęcie terenów przez instalację OZE – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze, ludzi).
4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację i zajęcie terenów przez instalację OZE – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze, ludzi).
4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację i funkcjonowanie nowej infrastruktury, związanej z prowadzoną gospodarką odpadami i jej wpływ na wybrane komponenty środowiska (powietrze, wody, hałas).
4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).

zadania priorytetowe	uzasadnienie
	Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych terenów przemysłowych/aktywności gospodarczej – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze).
5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Ze względu na zapisu tego dokumentu, pośrednio determinujące realizację przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.
5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych	Ze względu na pośredni wpływ na rozwój przedsiębiorstw przetwórczych. Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury przedsiębiorstw przetwórczych – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.

Zagrożeniem dla obszarów o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego są działania inwestycyjne, które realizowane są na obszarach lub w sąsiedztwie obszarów o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego. W związku z tym, że Strategia bardzo ogólnie przedstawia poszczególne zadania, trudno oszacować, jaki będzie ich rzeczywisty wpływ na dziedzictwo kulturowe.

5.2.2 FORMY OCHRONY PRZYRODY W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE ZGODNIE Z PRAWEM MIĘDZYNARODOWYM

Potencjalnym zagrożeniem dla obszarów ochrony przyrody, zdiagnozowanym, jako minimum umiarkowane, mogą być następujące zadania, które przejawiają się oddziaływaniem obszarowym, lub wymagają zajęcia znacznych powierzchni przestrzeni.

zadania priorytetowe	uzasadnienie
3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).
3.1.13 Wspieranie działań służących do	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się

zadania priorytetowe	uzasadnienie
rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	<p>z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowych obiektów infrastruktury, i ich oddziaływania na wybrane elementy środowiska, w szczególności ekosystemy dolin rzecznych.</p>
3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.</p>
3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.</p>
3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowych dróg – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna.</p>
4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowych terenów przemysłowych/aktywności gospodarczej – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze).</p>
4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p>
4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.</p>
4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację i zajęcie terenów przez instalację OZE – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze, ludzi).</p>
4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym	<p>Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze).</p> <p>Ze względu na lokalizację i zajęcie terenów przez instalację OZE</p>

zadania priorytetowe	uzasadnienie
	– wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze, ludzi).
4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowych terenów przemysłowych/aktywności gospodarczej – wpływ na jakość przestrzeni oraz oddziaływanie strefy zabudowy na komponenty środowiska (krajobraz kulturowy, bioróżnorodność, wodę, powietrze).
5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Ze względu na zapisy tego dokumentu, obejmujących realizację przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.
5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych	Ze względu na pośredni wpływ na rozwój przedsiębiorstw przetwórczych. Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury przedsiębiorstw przetwórczych – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.
5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)	Ze względu na proces inwestycyjny, który wiąże się z oddziaływaniem na komponenty środowiska (hałas, bioróżnorodność, ziemia, wody, powietrze). Ze względu na lokalizację nowej infrastruktury – zajęcie przestrzeni, bariera ekologiczna, wpływ na otoczenie.

Zagrożenie dla obszarów chronionych wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową infrastruktury np. dróg, kanalizacji, instalacji OZE, zwiększania retencyjności i bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, etc.. w związku z tym, że Strategia bardzo ogólnie przedstawia poszczególne zadania, w tym nie wskazuje ich lokalizacji w odniesieniu do lokalizacji obszarów chronionych, trudno oszacować, jaki będzie ich rzeczywisty wpływ na obszary chronione.

5.3 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

5.3.1 PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska wykazują następujące zadania priorytetowe, ujęte w celach strategicznych i operacyjnych:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.2.1 Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanej do społeczeństwa

1.2.2 Przeprowadzanie kampanii społecznych dotyczących profilaktyki prozdrowotnej

1.2.3 Promowanie zdrowego stylu życia

1.2.4 Modernizacja placówek opieki zdrowotnej w celu podniesienia standardu opieki

1.2.5 Zwiększenie dostępu do weekendowej i świątecznej opieki medycznej

1.2.6 Wprowadzenie systemu gratyfikacji dla placówek ochrony zdrowia, które w znaczący sposób podniosły jakość świadczonych usług zdrowotnych

1.2.7 Zwiększenie konkurencyjności placówek medycznych, oferowanie przez pracodawców oferty medycznej

1.2.8 Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym geriatrów i dietetyków

1.2.9 Prowadzenie działań na rzecz utworzenia oddziału geriatrycznego i paliatywnego

1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców

1.3.5 Zwiększenie liczby placówek dziennych do kompleksowej opieki nad osobami starszymi, w tym stworzenie dziennego domu opieki nad osobami starszymi

1.3.6 Zwiększenie miejsc w placówkach zajmujących się aktywizacją osób starszych oraz rozbudowanie oferty tych placówek

1.3.7 Wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi

1.3.8 Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, aktywizacja osób starszych poprzez zwiększony dostęp do ćwiczeń rehabilitacyjnych i aktywności fizycznej

1.3.19 Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które pozostają bez opieki (np. zapewnienie miejsca w odpowiednim ośrodku, opiekuna dla takiej osoby

- 1.3.20 Zwiększenie opieki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących rehabilitacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych
- 1.4.17 Zagospodarowanie powierzchni istniejących terenów zielonych i małej architektury (tworzenie parków, pomniki, fontanny)
- 2.2.4 Tworzenie nowych zajęć pozalekcyjnych w klubach sportowych przy szkołach, rozgrywki międzyszkolne angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)
- 3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych
- 3.1.16 Wyznaczanie i wyposażanie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych
- 3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania ludności przed zagrożeniami
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020
- 3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych
- 3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników

- 3.2.10 Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych
- 3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych
- 3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020
- 3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego
- 3.2.17 Modernizacja i rewitalizacja infrastruktury dworcowej
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych
- 4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej
- 4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych
- 4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.1.11 Rozwój elektronicznych systemów informacji przestrzennej
- 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
- 4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020
- 4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych
- 4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej
- 4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej
- 4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych
- 4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.9 Utworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami w OF PN2020
- 4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- 4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza
- 4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach
- 4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich

5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej

5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych

5.3.2 POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Dokument Strategii wykazuje zbieżność z problemami ochrony środowiska. Zostały one wyróżnione w następujących zadaniach priorytetowych, ujętych celach strategicznych i operacyjnych:

1.1.1 Budowa nowych i adaptacja istniejących budynków na mieszkania komunalne i socjalne

1.1.3 Opracowanie lokalnego programu „Mieszkanie dla młodych” w oparciu o Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS)

1.1.4 Połączenie budownictwa mieszkaniowego z tworzeniem infrastruktury towarzyszącej

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych

1.4.5 Rozbudowa i wyposażenie bazy placówek kultury

1.4.17 Zagospodarowanie powierzchni istniejących terenów zielonych i małej architektury (tworzenie parków, pomniki, fontanny)

2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych

3.1.3 Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych, w miejscach publicznych

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

3.1.11 Prowadzenie programu wspierającego dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz matek z małymi dziećmi

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020

3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020

3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

- 3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach
- 3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych
- 3.2.17 Modernizacja i rewitalizacja infrastruktury dworcowej
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.6 Prowadzenie działań służących zwiększeniu liczby obiektów małej infrastruktury
- 4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
- 4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej
- 4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych
- 4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
- 4.3.7 Utworzenie wspólnych produktów turystycznych w OF PN2020 w tym transgranicznych, np. wokół samochodu Nysa, związanych z potencjałem obiektów fortecznych
- 4.3.10 Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju turystyki jako gospodarczej możliwości rozwoju transgranicznego mikroregionu nysko-jesenickiego
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
- 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
- 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

5.4 CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH W RAMACH STRATEGII

5.4.1. STOPIEŃ, W JAKIM DOKUMENT USTALA RAMY DLA PÓŹNIEJSZEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ, W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI TYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ. PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA. POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców			
Cel operacyjny 1.1. Zapewnione warunki życia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców			
1.1.1 Budowa nowych i adaptacja istniejących budynków na mieszkania komunalne i socjalne	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
1.1.2 Zapewnienie odpowiedniego standardu mieszkań komunalnych i socjalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.3 Opracowanie lokalnego programu „Mieszkanie dla młodych” w oparciu o Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
1.1.4 Połączenie budownictwa mieszkaniowego z tworzeniem infrastruktury towarzyszącej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
1.1.6 Utworzenie bezpłatnych miejsc punktów porad prawnych w zakresie prawa pracy (dla pracowników)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
1.1.7 Zwiększenie liczby stałych patroli policyjnych, większy kontakt dzielnicowego ze społeczeństwem	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.8 Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie poszanowania wspólnego mienia wśród dzieci i młodzieży	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.9 Realizacja projektów dla dzieci i młodzieży w ramach pedagogiki	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.10 Wdrożenie programu związanego z asystenturą rodziny	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.11 Opracowanie i wdrożenie programów promujących wartości rodzinne	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.12 Stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców zainteresowanych rozpoczęciem działalności rzemieślniczej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.13 Prowadzenie wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym za pomocą podmiotów ekonomii społecznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.1.14 Podnoszenie kwalifikacji i doświadczenia osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej i ośrodkach pomocy społecznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców			
Cel operacyjny 1.2. Wysoki poziom usług świadczonych w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców			
1.2.1 Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanej do społeczeństwa	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.2 Przeprowadzanie kampanii społecznych dotyczących profilaktyki prozdrowotnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.3 Promowanie zdrowego stylu życia	Nie precyzuje szczegółowego	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
1.2.4 Modernizacja placówek opieki zdrowotnej w celu podniesienia standardu opieki	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.5 Zwiększenie dostępu do weekendowej i świątecznej opieki medycznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.6 Wprowadzenie systemu gratyfikacji dla placówek ochrony zdrowia, które w znaczący sposób podniosły jakość świadczonych usług zdrowotnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.7 Zwiększenie konkurencyjności placówek medycznych, oferowanie przez pracodawców oferty medycznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.8 Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym geriatrów i dietetyków	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.9 Prowadzenie działań na rzecz utworzenia oddziału geriatrycznego i paliatywnego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.2.11 Rozwój e-usług w służbie zdrowia	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców			
Cel operacyjny 1.3. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb mieszkańców system opieki i pomocy społecznej			
1.3.1 Zwiększenie zależności między zasiłkami a pracą na rzecz gminy i społeczności lokalnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.2 Opracowanie i wdrożenie programu zapobiegającemu wykluczeniu społecznemu części	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
mieszkańców	zakresu działań i lokalizacji.		
1.3.3 Wprowadzenie innowacji społecznych w zakresie usług społecznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.4 Stworzenie prężnych grup roboczych w obszarze modelowania społeczeństwa	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.5 Zwiększenie liczby placówek dziennych do kompleksowej opieki nad osobami starszymi, w tym stworzenie dziennego domu opieki nad osobami starszymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.6 Zwiększenie miejsc w placówkach zajmujących się aktywizacją osób starszych oraz rozbudowanie oferty tych placówek	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.7 Wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.8 Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, aktywizacja osób starszych poprzez zwiększony dostęp do ćwiczeń rehabilitacyjnych i aktywności fizycznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.9 Stworzenie zintegrowanej bazy danych: miejsc pomocy oraz organizacji zajmujących się osobami starszymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.10 Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach i wzbogacanie oferty zajęć	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.11 Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.12 Dostosowanie godzin otwarcia żłobków/przedszkoli do różnych godzin pracy	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
1.3.13 Doposażenie świetlic, klubów, bibliotek, zwiększenie kadry	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.14 Działania lobbujące na rzecz zwiększenia jakości opieki nad osobami z problemami psychicznymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.15 Zatrudnienie większej liczby specjalistów w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, rehabilitacja dla dzieci, w szkołach i w przedszkolach	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.16 Stworzenie domu opieki nad osobami uzależnionymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.17 Prowadzenie działań profilaktycznych przeciw uzależnieniu i przemocy domowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.18 Zwiększenie dostępu do ośrodka dla ofiar przemocy domowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.19 Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które pozostają bez opieki (np. zapewnienie miejsca w odpowiednim ośrodku, opiekuna dla takiej osoby	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.20 Zwiększenie opieki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących rehabilitacji	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
1.3.21 Zindywidualizowanie podejścia do rodzin mających problemy społeczne	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.3.22 Zwiększenie wsparcia dla rodzin wielodzietnych, niezaradnych ekonomicznie, ale	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
wydolnych wychowawczo	zakresu działań i lokalizacji.		
1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
1.3.24 Wspieranie działań służących doszkalananiu i zdobywaniu nowych kompetencji przez pracowników OPS oraz instytucji zajmujących się opieką nad osobami starszymi i dziećmi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców			
Cel operacyjny 1.4. Zwiększony poziom dostępności i jakości oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców			
1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
1.4.2 Wykorzystanie potencjału siatkarskiego – prowadzenie SKS-ów dla uczniów (w tym przez zawodowców mieszkających w OF PN2020), budowa profesjonalnej hali sportowej, pozyskanie sponsora dla drużyny siatkarskiej, organizacja zawodów siatkarskich	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
1.4.4 Organizacja większej liczby ogólnodostępnych imprez	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.5 Rozbudowa i wyposażenie bazy placówek kultury	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
1.4.6 Zwiększenie możliwości przekazania pomieszczeń na działalność organizacji pozarządowych związanych z kulturą	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
1.4.7 Prowadzenie wsparcia doradczego na rzecz zwiększania jakości działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.8 Zwiększenie dostępności do obiektów kulturalnych, zróżnicowanie oferty kulturalnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.9 Zwiększenie promocji oferty kulturalnej wśród mieszkańców	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.10 Badanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców OF PN2020 w zakresie dostępu do kultury	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.11 Dopuszczenie bibliotek, również w komputery i czasopisma	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.12 Stworzenie ogólnodostępnych miejsc spotkań dla lokalnej społeczności	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.13 Modernizacja wystaw muzealnych (wprowadzenie wystaw multimedialnych)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.14 Zwiększenie wykorzystania aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.15 Prowadzenie zajęć w zakresie edukacji kulturalnej dla mieszkańców	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.16 Zwiększenie liczby wydawnictw w celu propagowania wielokulturowości obszarów przygranicznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
1.4.17 Zagospodarowanie powierzchni istniejących terenów zielonych i małej architektury (tworzenie parków, pomniki, fontanny)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
1.4.18 Prowadzenie działań służących doksztalaniu i zwiększaniu kompetencji kadry zatrudnionej w instytucjach kultury	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego			
Cel operacyjny 2.1. Rozwinięty kapitał ludzki			
2.1.1 Dostosowanie kierunków kształcenia do rynku pracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.2 Prowadzenie badań w zakresie potrzeb rynku pracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.3 Promocja szkół zawodowych i technikum – wykształcenia zawodowego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.4 Prowadzenie doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.5 Zwiększenie roli kształcenia ustawicznego (dającego możliwości przekwalifikowania się lub doksztalania zawodowego)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.6 Zapoznanie praktyczne dzieci i młodzieży ze specyfiką pracy poszczególnych zawodów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.7 Zwiększenie dostępu do programów innowacyjnych w placówkach oświatowych, stworzenie warunków do kreatywnego i innowacyjnego myślenia	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.8 Promowanie i wspieranie osób utalentowanych w placówkach oświatowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.9 Prowadzenie działań służących doszkalaniu, podnoszeniu umiejętności przez kadrę placówek oświatowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
2.1.11 Rozszerzenie oferty uczelni wyższych w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.12 Wprowadzenie stypendiów dla studentów oferowane przez gminy u pracodawców, ale powiązanych z konkretnymi zadaniami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.13 Zwiększenie współpracy z zakładami pracy poprzez zwiększenie liczby zajęć praktycznych, zwiększenie wykwalifikowanego personelu zawodowego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.14 Stworzenie i utrzymanie atrakcyjnej, dostosowanej do potrzeb oferty zajęć pozalekcyjnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.1.15 Tworzenie programów letnich staży zawodowych dla uczniów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego			
Cel operacyjny 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego wśród mieszkańców			
2.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.2 Realizacja programów i prac aktywizujących młodzież na rzecz społeczności lokalnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.3 Opracowanie i wdrożenie programów/projektów integrujących i wzmacniających więzi międzypokoleniowe, więzi w społecznościach lokalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.4 Tworzenie nowych zajęć pozalekcyjnych w klubach sportowych przy szkołach, rozgrywki	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
międzyszkolne angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców	zakresu działań i lokalizacji.		
2.2.5 Zwiększenie otwartości instytucji na wolontariuszy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.6 Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających mieszkańców do angażowania się w życie społeczne	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.7 Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie realizacji programu kierowanego do społeczności OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.8 Organizowanie festynów, zabaw angażujących mieszkańców, włączanie mieszkańców w działania na rzecz gmin, budowanie więzi społecznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.9 Stworzenie mapy instytucji, stowarzyszeń działających w OF PN2020. Stworzenie systemu wzajemnej informacji	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.10 Podejmowanie działań na rzecz wzrostu poziomu udziału społeczeństwa w życiu publicznym	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.11 Zwiększanie partycypacji publicznej poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.12 Tworzenie rad działalności pożytku publicznego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.13 Promowanie i wsparcie dla grup samopomocowych i działań lokalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.14 Wsparcie dla tworzenia centrów aktywności lokalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
2.2.15 Wsparcie dla tworzenia środowisk kulturotwórczych	zakresu działań i lokalizacji.		
2.2.16 Promocja i wsparcie dla rozwoju wolontariatu	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.17 Prowadzenie programów wsparcia dla organizacji pozarządowych i służących wzrostowi kompetencji jej członków	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
2.2.18 Wspieranie współpracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna			
Cel operacyjny 3.1. Wzrost poziomu dostępu do infrastruktury technicznej			
3.1.1 Rozwój szerokopasmowej sieci internetowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
3.1.2 Wprowadzenie ogólnodostępnych hot-spotów (Wi-Fi)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
3.1.3 Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych, w miejscach publicznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.11 Prowadzenie programu wspierającego dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz matek z małymi dziećmi	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.1.16 Wyznaczanie i wyposażanie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania	Nie precyzuje szczegółowego	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
ludności przed zagrożeniami	zakresu działań i lokalizacji.		
Cel strategiczny 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna			
Cel operacyjny 3.2. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej			
3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.10 Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
3.2.17 Modernizacja i rewitalizacja infrastruktury dworcowej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów			
Cel operacyjny 4.1. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania potencjału przestrzennego			
4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
4.1.6 Prowadzenie działań służących zwiększeniu liczby obiektów małej infrastruktury	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.1.11 Rozwój elektronicznych systemów informacji przestrzennej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów			
Cel operacyjny 4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych			
4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.9 Utworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Tak
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów			
Cel operacyjny 4.3. Wzrost poziomu wykorzystania potencjału turystycznego i transgranicznego			
4.3.1 Rozwinięcie współpracy z partnerami czeskimi na poziomie organizacji, stowarzyszeń, klubów pozwalającej zwiększyć dostępność zasobów lokalnych mieszkańcom przygranicznych miejscowości	Nie precyzuje zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
4.3.3 Rozwinięcie szlaków pieszych (m.in. droga św. Jakuba)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.4 Stworzenie i wdrożenie spójnego systemu promocji, informacji oraz oznakowania turystycznego w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.5 Stworzenie spójnej, zintegrowanej informacji turystycznej o imprezach, bazie noclegowej, miejscach parkingowych, bazie gastronomicznej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.6 Utworzenie wspólnej karty turystycznej w OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.7 Utworzenie wspólnych produktów turystycznych w OF PN2020 w tym transgranicznych, np. wokół samochodu Nysa, związanych z potencjałem obiektów fortecznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
4.3.8 Wspieranie transgranicznych projektów kulturowych oraz turystycznych	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
4.3.9 Koordynacja działań dotyczących turystyki pomiędzy powiatami Partnerstwa (projekty Euroregionu Pradziad)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
4.3.10 Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju turystyki jako gospodarczej możliwości rozwoju transgranicznego mikroregionu nysko-jesenickiego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			
Cel operacyjny 5.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw			
5.1.1 Opracowanie i wdrażanie programów wspierających start ludzi młodych na rynku pracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.2 Utworzenie centrum wsparcia, inkubatora z doświadczonymi ekspertami, którzy w odpowiedni sposób przygotowują osoby z pomysłem do rozpoczęcia własnej działalności	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.3 Promowanie działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.4 Prowadzenie programów ułatwiających i promujących zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.5 Opracowanie spójnego pakietu ulg i udogodnień dla nowych przedsiębiorców i inwestorów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.6 Prowadzenie doradztwa w zakresie rozpoczęcia i rozwoju działalności gospodarczej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.7 Działania na rzecz poprawy klimatu przedsiębiorczego – poprawa jakości obsługi przedsiębiorcy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.8 Prowadzenie programów w celu dokształcania	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
i zdobywania nowych kompetencji przez przedsiębiorców	zakresu działań i lokalizacji.		
5.1.9 Prowadzenie programów wspierających wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw i wprowadzanie nowych, innowacyjnych produktów oraz usług	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.10 Wsparcie instytucji naukowych oraz jednostek naukowo-badawczych przy rozwoju infrastruktury, związanej z inteligentnymi specjalizacjami regionu	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.11 Wsparcie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w zarządzaniu firmami i komunikacji z otoczeniem oraz klientem	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.1.12 Tworzenie programów i szkoleń związanych z eliminowaniem zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			
Cel operacyjny 5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa			
5.2.1 Prowadzenie kompleksowej pomocy prawno-gospodarczej dla rolników	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
5.2.5 Wspieranie istniejących i tworzenie nowych lokalnych targów i giełd towarowo-wystawienniczych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Tak	Nie
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			
Cel operacyjny 5.3. Wzrost poziomu wsparcia dla przedsiębiorców			
5.3.1 Wsparcie dla tworzenia lokalnych inkubatorów przedsiębiorczości	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.2 Utworzenie centrum rozwoju gospodarczego, wspierającego szczególnie w zakresie rozwoju związanego z potencjałem, specjalizacją OF PN2020 i województwa opolskiego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.3 Utworzenie rady gospodarczej OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.4 Działania na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy samorządami a Instytucjami Otoczenia Biznesu	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.5 Tworzenie lokalnych punktów wsparcia przedsiębiorczości/doradztwa i informacji gospodarczej świadczących kompleksowe usługi dla przedsiębiorców i osób planujących założyć własną działalność	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
5.3.7 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy przedstawicielami biznesu i NGO	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.3.8 Wspieranie przez Lokalne Grupa Działania w szczególności małych przedsiębiorców	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
Cel operacyjny 5.4. Wzrost poziomu kooperacji			
5.4.1 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy szkolnictwem wyższym a przedsiębiorcami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.2 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami (w tym współpracy transgranicznej)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.3 Wsparcie dla tworzenia klastrów i sieci współpracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.4 Pomoc w tworzeniu grup producenckich i lokalnych spółdzielni	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.5 Tworzenie lokalnych produktów opartych na kooperacji wielu podmiotów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.6 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni przedsiębiorstw	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.7 Rozwój współpracy gospodarczej pomiędzy samorządami OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.8 Promowanie podejmowania inicjatyw w ramach partnerstw publiczno-prywatnych oraz sektora pozarządowego z prywatnym	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.4.9 Wsparcie rozwoju współpracy pomiędzy podmiotami z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			
Cel operacyjny 5.5. Niski poziom bezrobocia			
5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego	Nie	Tak

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
5.5.2 Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób młodych, 50+ oraz długotrwale bezrobotnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.3 Wspieranie programów praktyk i staży dla mieszkańców OF PN2020	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.4 Prowadzenie programów aktywizacji społeczno-zawodowej osoby zagrożone wykluczeniem, w tym długotrwale bezrobotne	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.5 Prowadzenie wsparcia dla tworzenia i działania spółdzielni socjalnych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak
5.5.7 Koordynacja prowadzenia programów szkoleń dla bezrobotnych dostosowanych do potrzeb pracodawców	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.8 Rozwój systemu efektywnego doradztwa zawodowego, szczególnie dla ludzi młodych w szkołach	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.9 Wspieranie komunikacji pomiędzy szkolnictwem zawodowym a pracodawcami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.10 Organizacja programów umożliwiających współpracę między młodzieżą, uczniami a przedsiębiorcami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.11 Organizacja programów umożliwiających współpracę między młodzieżą, uczniami a przedsiębiorcami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
5.5.12 Umożliwianie zdobywania doświadczenia zawodowego poprzez umowy wolontariackie	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.13 Promowanie elastycznego czasu pracy, pracy w domu i zlecania zadań w ramach outsourcingu	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.14 Badania potrzeb przedsiębiorców w zakresie rynku pracy	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.15 Badania potrzeb osób bezrobotnych w celu określenia właściwych kierunków wsparcia	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.16 Prowadzenie programów wsparcia dla osób zagrożonych zwolnieniami	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.5.17 Działania mające na celu reorientację zawodową rolników posiadających gospodarstwa poniżej 2 ha przeliczeniowych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego			
Cel operacyjny 5.6. Rozwinięta i spójna promocja			
5.6.1 Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu informacji i promocji gospodarczej oraz inwestycyjnej	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.6.2 Opracowanie i wdrożenie strategii pozyskiwania inwestorów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.6.3 Prowadzenie działań służących poprawie klimatu inwestycyjnego	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.6.4 Wspieranie transgranicznych inicjatyw gospodarczych	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie
5.6.5 Wsparcie dla tworzenia i promocji lokalnych produktów	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Nie

zadania	ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć	przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	zbieżność z problemami ochrony środowiska.
	zakresu działań i lokalizacji.		
5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)	Nie precyzuje szczegółowego zakresu działań i lokalizacji.	Nie	Tak

5.4.2 POWIĄZANIA Z DZIAŁANAMI PRZEWIDZIANYMI W INNYCH DOKUMENTACH

Strategia wykazuje spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: krajowymi i regionalnymi, subregionalnymi oraz lokalnymi. W rozdziale Strategii oznaczonym numerem 2.2. Analiza spójności z innymi dokumentami strategicznymi, Twórcy dokumentu przeanalizowali szczegółowo zakres i stopień spójności tworzonego dokumentu z szeregiem dokumentów szczebla krajowego, regionalnego, subregionalnego oraz lokalnego. Poniższa tabela stanowi podsumowanie tego rozdziału.

Tabela 10. Podsumowanie spójności dokumentu Strategii

dokument	maksymalna liczba punktów	otrzymana liczba punktów	spójność (%)
Dokumenty unijne			
Europa 2020 – cele nadrzędne	15	12	80,00
Europa 2030*	-	-	-
Dokumenty krajowe			
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030	21	18	85,71
Strategia Rozwoju Kraju 2020	9	8	88,89
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony – miasta – obszary wiejskie	9	9	100,00
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	18	18	100,00
Krajowa Polityka Miejska	3	3	100,00
Projekt Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023	9	9	100,00
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020	6	4	66,67
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	30	18	60,00
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	15	9	60,00
Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	12	6	50,00
Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020**	-	-	-
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	15	9	60,00
Europejska Współpraca Terytorialna i Europejski Instrument Sąsiedztwa: INTERREG V-A Republika Czeska-Polska	12	11	91,67
Program Współpracy Interreg Europa	12	12	100,00
Program Współpracy Interreg Europa Środkowa	12	12	100,00
Dokumenty regionalne			
Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.	27	25	92,59
Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020	27	21	77,78
Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	12	12	100,00

dokument	maksymalna liczba punktów	otrzymana liczba punktów	spójność (%)
Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	30	25	83,33
Wieloletni plan działań na rzecz zatrudnienia do 2015 roku	12	11	91,67
Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa opolskiego	18	16	88,89
Program ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018	15	15	100,00
Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	33	27	81,82
Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020	9	9	100,00
Dokumenty lokalne			
Plan zrównoważonego rozwoju transportu publicznego dla powiatu nyskiego	18	15	83,33
Strategia rozwoju turystycznego pogranicza nysko-jesenickiego na obszarze powiatu nyskiego	15	13	86,67
Strategia promocji pogranicza nysko-jesenickiego na obszarze powiatu nyskiego	15	13	86,67
Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020	18	13	72,22
Strategia rozwoju powiatu nyskiego na lata 2004-2015	21	19	90,48
Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim	36	32	88,89
Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015	24	19	79,17
Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Prudnickiego i Mikroregionu Krnowskiego	15	15	100,00
Strategie sektorowe			
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	39	39	100,00
Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	9	8	88,89
Założenia do Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	18	17	94,44
Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	9	9	100,00
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	15	11	73,33
Średnia			86,20

Oznacza to, że realizacja celów zawartych w Strategii przyczyni się w bardzo wysokim stopniu do realizacji wytycznych zawartych w innych dokumentach strategicznych, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

5.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Zrównoważony rozwój jest przedmiotem szczególnego zaangażowania Unii Europejskiej oraz zasadą leżącą u podstaw wszelkich polityk i działań Unii. Celem Unii Europejskiej jest stworzenie społeczeństwa opartego na wolności, demokracji i poszanowaniu podstawowych praw oraz wspierającego równość szans i solidarność w ramach pokoleń i pomiędzy nimi.

Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju (The World Commission on Environment and Development) zdefiniowała zrównoważony rozwój jako rozwój zaspokajający obecne potrzeby bez uszczerbku dla możliwości przyszłych pokoleń zaspokajania swych własnych potrzeb²⁹.

Celem zrównoważonego rozwoju jest ciągła poprawa jakości życia zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń, a także zapewnienie możliwości utrzymania pełnej różnorodności form życia na Ziemi.

Strategia traktuje zrównoważony rozwój jako podstawową zasadę rozwoju. Ma to swój wyraz w wizji oraz misji.

WIZJA

Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 to:

- **Przyjazne i bezpieczne miejsca zapewniające atrakcyjne warunki do życia, aktywności kulturalnej i sportowej oraz rozwoju.**
- **Czyste środowisko i unikalne walory krajobrazowo-przyrodnicze stanowiące wymarzone warunki spędzania wolnego czasu zarówno przez mieszkańców, jak i turystów.**
- **Wielokulturowy obszar o bogatej historii i dziedzictwie kulturowym.**
- **Subregion w pełni wykorzystujący swój potencjał do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki.**
- **Miejsce charakteryzujące się innowacyjną gospodarką i dużą przedsiębiorczością, które przyciąga nowych inwestorów.**
- **Zintegrowany wewnętrznie obszar promujący swoje atuty w otoczeniu i współpracujący z innymi regionami, w tym zagranicznymi.**

Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków nauki, pracy i aktywnego wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Kolejnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest **Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek**, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, w której to części jest 14 rozdziałów dotyczących potrzeby badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarkom itd.

---

²⁹ Źródło: Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju

Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna³⁰.

Wśród ww. założeń, w kontekście Strategii, szczególne znaczenie posiadają następujące kwestie:

- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- edukacja ekologiczna.

Realizacja Strategii uwzględni ww. założenia – mając na uwadze zaproponowane cele i zadania, w szczególności inwestycyjne, a także edukacyjne i organizacyjne, które mogą wpływać na poszczególne komponenty środowiska, poprawę procesów zarządzania, np. w kontekście gospodarki odpadami, realizacji wybranych usług komunalnych, jak też podnoszenia wiedzy i świadomości mieszkańców, np. poprzez edukację ekologiczną.

Nadrzędnym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 r. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).³¹

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm **II Polityka Ekologiczna Państwa** (dokument z perspektywą do 2025), w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopaliny, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Wśród celów w/w Polityki, istotnych dla analizowanej Strategii można wymienić:

- Stosunki wodne i jakość wód,
- Jakość powietrza, zmiany klimatu,
- Stres miejski, hałas i promieniowanie,
- Różnorodność biologiczna i krajobrazowa.

Podstawowym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest **Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016**, która określa kierunki działań w ujęciu krótko- i średniookresowym w odniesieniu do ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa energetycznego.

Nadrzędnymi zadaniami Polityki Ekologicznej Państwa są:

- poprawa jakości środowiska,

³⁰ Źródło: Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek

³¹ Źródło: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

- realizacja zasady zrównoważonego rozwoju,
- powstrzymanie niekorzystnych zmian klimatu,
- ochrona zasobów naturalnych, w tym różnorodności biologicznej.

W dokumencie zostały przedstawione kierunki działań na lata 2009-2012 oraz cele średniookresowe (do 2016 roku).

Do kierunków działań, jakie powinny być podjęte w najbliższych latach dla realizacji opisanych wyżej priorytetów należą:

- kierunki działań systemowych, w tym uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym;
- ochrona zasobów naturalnych, w tym ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi;
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym środowisko a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku³².

5.6 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

5.6.1 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĘPOWANIA, CZAS TRWANIA, ZASIĘG, CZĘSTOTLIWOŚĆ I ODWRACALNOŚĆ

Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań na środowisko określone minimum jako umiarkowane zdiagnozowano w odniesieniu do następujących zadań:

O charakterze pozytywnym:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 1.2.1 Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanej do społeczeństwa
- 1.2.2 Przeprowadzanie kampanii społecznych dotyczących profilaktyki prozdrowotnej
- 1.2.3 Promowanie zdrowego stylu życia
- 1.2.4 Modernizacja placówek opieki zdrowotnej w celu podniesienia standardu opieki
- 1.2.5 Zwiększenie dostępu do weekendowej i świątecznej opieki medycznej

³² Źródło: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

- 1.2.6 Wprowadzenie systemu gratyfikacji dla placówek ochrony zdrowia, które w znaczący sposób podniosły jakość świadczonych usług zdrowotnych
- 1.2.7 Zwiększenie konkurencyjności placówek medycznych, oferowanie przez pracodawców oferty medycznej
- 1.2.8 Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym geriatrów i dietetyków
- 1.2.9 Prowadzenie działań na rzecz utworzenia oddziału geriatrycznego i paliatywnego
- 1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców
- 1.3.5 Zwiększenie liczby placówek dziennych do kompleksowej opieki nad osobami starszymi, w tym stworzenie dziennego domu opieki nad osobami starszymi
- 1.3.6 Zwiększenie miejsc w placówkach zajmujących się aktywizacją osób starszych oraz rozbudowanie oferty tych placówek
- 1.3.7 Wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi
- 1.3.8 Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, aktywizacja osób starszych poprzez zwiększony dostęp do ćwiczeń rehabilitacyjnych i aktywności fizycznej
- 1.3.19 Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które pozostają bez opieki (np. zapewnienie miejsca w odpowiednim ośrodku, opiekuna dla takiej osoby)
- 1.3.20 Zwiększenie opieki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących rehabilitacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych
- 2.2.4 Tworzenie nowych zajęć pozalekcyjnych w klubach sportowych przy szkołach, rozgrywki międzyszkolne angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)

- 3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych
- 3.1.16 Wyznaczanie i wyposażanie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych
- 3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania ludności przed zagrożeniami
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020
- 3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych
- 3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników
- 3.2.10 Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych
- 3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych
- 3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020
- 3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych
- 4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej
- 4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych
- 4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
- 4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020
- 4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych
- 4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej
- 4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej

- 4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych
- 4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.9 Utworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami w OF PN2020
- 4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- 4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza
- 4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach
- 4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich
- 5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej
- 5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych

O charakterze negatywnym:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)

3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach

4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej

4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield

4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych

4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie

5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych

5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE

5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020

5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych

5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

W przypadku przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym oddziaływania na środowisko dotyczą przede wszystkim miejsc realizacji inwestycji i ich najbliższego otoczenia.

Realizacja Strategii będzie rozłożona w czasie (do roku 2020, plus 3 lata, zakładając perspektywę wydatkowania środków UE) i przestrzeni (obszar OF PN2020). Oddziaływanie będzie miało różny charakter w zależności od czasu, w jakim będzie występować. Z reguły największe oddziaływania związane będą z realizacją procesów inwestycyjnych. Takie oddziaływanie odznacza się częściową odwracalnością – tj. po zakończeniu procesu inwestycyjnego oddziaływanie na środowisko nie występuje, np. w przypadku emisji hałasu, spalin itp. Częściowo proces inwestycyjny może jednak doprowadzić do zmian nieodwracalnych – np. wskutek zniszczenia dotychczasowego ekosystemu w danym miejscu. Rezultatem realizacji inwestycji jest powstanie nowych obiektów, infrastruktury lub nowych funkcji w danym miejscu, które mogą oddziaływać na środowisko w sposób stały. Takie inwestycje należy traktować, jako częściowo odwracalne oddziaływania na środowisko – ryzyko negatywnego oddziaływania może pomniejszyć się lub zredukować wskutek zastosowania nowoczesnych technologii, działań rekompensacyjnych itp. Częściowo powstanie nowych obiektów infrastruktury lub funkcji może powodować zmiany nieodwracalne – np. dla środowiska glebowego, przyrody żywej itp.

5.6.2 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĘPOWANIA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH

Realizacja Strategii nie spowoduje występowania, istotnych z punktu widzenia problemów ochrony środowiska – skumulowanych oddziaływań. Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi, jak również, jako rezultat pośredni realizacji strategii w przypadku lokacji nowych funkcji, podmiotów np. na terenach inwestycyjnych, instalacji OZE.

5.6.3 PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA RYZYKA DLA ZDROWIA LUDZI LUB ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA

Ze względu na ogólny charakter dokumentu i związany z tym brak lokalizacji poszczególnych inwestycji nie można określić precyzyjnie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Mając na uwadze analizę wpływu, opisanych w sposób bardzo ogólny zadań do listy przedsięwzięć, które mogą wykazywać się prawdopodobieństwem wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska, określonego, jako minimum umiarkowane, zaliczyć można następujące zadania:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dozbudowania terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie

5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych

5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE

5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020

5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych

5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Ponadto realizacja Strategii może mieć pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, w szczególności poprzez zadania:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.2.1 Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanej do społeczeństwa

1.2.2 Przeprowadzanie kampanii społecznych dotyczących profilaktyki prozdrowotnej

1.2.3 Promowanie zdrowego stylu życia

1.2.4 Modernizacja placówek opieki zdrowotnej w celu podniesienia standardu opieki

1.2.5 Zwiększenie dostępu do weekendowej i świątecznej opieki medycznej

1.2.6 Wprowadzenie systemu gratyfikacji dla placówek ochrony zdrowia, które w znaczący sposób podniosły jakość świadczonych usług zdrowotnych

1.2.7 Zwiększenie konkurencyjności placówek medycznych, oferowanie przez pracodawców oferty medycznej

1.2.8 Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym geriatrów i dietetyków

1.2.9 Prowadzenie działań na rzecz utworzenia oddziału geriatrycznego i paliatywnego

1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców

1.3.5 Zwiększenie liczby placówek dziennych do kompleksowej opieki nad osobami starszymi, w tym stworzenie dziennego domu opieki nad osobami starszymi

1.3.6 Zwiększenie miejsc w placówkach zajmujących się aktywizacją osób starszych oraz rozbudowanie oferty tych placówek

1.3.7 Wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi

1.3.8 Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, aktywizacja osób starszych poprzez zwiększony dostęp do ćwiczeń rehabilitacyjnych i aktywności fizycznej

1.3.19 Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które pozostają bez opieki (np. zapewnienie miejsca w odpowiednim ośrodku, opiekuna dla takiej osoby

- 1.3.20 Zwiększenie opieki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących rehabilitacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych
- 2.2.4 Tworzenie nowych zajęć pozalekcyjnych w klubach sportowych przy szkołach, rozgrywki międzyszkolne angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)
- 3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych
- 3.1.16 Wyznaczanie i wyposażanie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych
- 3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania ludności przed zagrożeniami
- 3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020
- 3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych
- 3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników
- 3.2.10 Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych
- 3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych

- 3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020
- 3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych
- 4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
- 4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020
- 4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych
- 4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej
- 4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej
- 4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych
- 4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- 4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza
- 4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

5.7 RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ, UJĘTYCH W STRATEGII³³

- Bezpośrednie, pośrednie oddziaływanie na środowisko (w tym oddziaływanie pozytywne +, negatywne -),
- Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność, (w tym oddziaływania + lub -),
- Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T),
- Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska (w tym wpływ na poszczególne komponenty środowiska³⁴).

Uwaga: wybrane zadania priorytetowe mogą wykazywać się oddziaływaniem pozytywnym, negatywnym lub jednocześnie pozytywnym i negatywnym.

Oddziaływania negatywne
Oddziaływania pozytywne
Oddziaływania negatywne i pozytywne

³³ Użyta skala: 0 – brak, 1 – bardzo małe, 2 – małe, 3 – umiarkowane, 4 – duże, 5 – bardzo duże.

³⁴ Użyte skróty:

B – różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta, lasy, obszary chronione

Z – powierzchnia ziemi (gleby, rzeźba terenu)

SN – surowce naturalne

K – krajobraz kulturowy, zabytki i dobra kultury

W – wody powierzchniowe

P – klimat/ jakość powietrza

H – hałas

Bezp. – bezpieczeństwo i zagrożenia naturalne

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców				
Cel operacyjny 1.1. Zapewnione warunki życia odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców				
1.1.1 Budowa nowych i adaptacja istniejących budynków na mieszkania komunalne i socjalne	a) Tak - b) Tak -	a) 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 1 T – 0	2 B, Z, W, P, H
1.1.2 Zapewnienie odpowiedniego standardu mieszkań komunalnych i socjalnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.3 Opracowanie lokalnego programu „Mieszkanie dla młodych” w oparciu o Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS)	a) Nie b) Tak -	a) 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 1 T – 0	2 B, Z, W, P, H
1.1.4 Połączenie budownictwa mieszkaniowego z tworzeniem infrastruktury towarzyszącej	a) Tak - b) Tak -	a) 2 - b) inwestycja -	S – 1 T – 0	2 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
1.1.6 Utworzenie bezpłatnych miejsc punktów porad prawnych w zakresie prawa pracy (dla pracowników)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.7 Zwiększenie liczby stałych patroli policyjnych, większy kontakt dzielnicowego ze społeczeństwem	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.8 Prowadzenie działań mających na celu	a) Nie	a) Nie dotyczy	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
zwiększenie poszanowania wspólnego mienia wśród dzieci i młodzieży	b) Nie	b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	T – 0	
1.1.9 Realizacja projektów dla dzieci i młodzieży w ramach pedagogiki	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.10 Wdrożenie programu związanego z asystenturą rodziny	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.11 Opracowanie i wdrożenie programów promujących wartości rodzinne	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.12 Stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców zainteresowanych rozpoczęciem działalności rzemieślniczej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.13 Prowadzenie wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym za pomocą podmiotów ekonomii społecznej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.1.14 Podnoszenie kwalifikacji i doświadczenia osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
i ośrodkach pomocy społecznej		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców				
Cel operacyjny 1.2. Wysoki poziom usług świadczonych w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców				
1.2.1 Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanej do społeczeństwa	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.2 Przeprowadzanie kampanii społecznych dotyczących profilaktyki prozdrowotnej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.3 Promowanie zdrowego stylu życia	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.4 Modernizacja placówek opieki zdrowotnej w celu podniesienia standardu opieki	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		funkcjonowania + e) częściowa		
1.2.5 Zwiększenie dostępu do weekendowej i świątecznej opieki medycznej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.6 Wprowadzenie systemu gratyfikacji dla placówek ochrony zdrowia, które w znaczący sposób podniosły jakość świadczonych usług zdrowotnych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.7 Zwiększenie konkurencyjności placówek medycznych, oferowanie przez pracodawców oferty medycznej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.8 Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym geriatrów i dietetyków	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.9 Prowadzenie działań na rzecz utworzenia	a) Nie	a) 3 +	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
oddziału geriatrycznego i paliatywnego	b) Tak +	b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	T – 0	
1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.2.11 Rozwój e-usług w służbie zdrowia	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców				
Cel operacyjny 1.3. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb mieszkańców system opieki i pomocy społecznej				
1.3.1 Zwiększenie zależności między zasiłkami a pracą na rzecz gminy i społeczności lokalnej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.2 Opracowanie i wdrożenie programu zapobiegającego wykluczeniu społecznemu części mieszkańców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.3 Wprowadzenie innowacji społecznych	a) Nie	a) Nie dotyczy	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
w zakresie usług społecznych	b) Nie	b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	T – 0	
1.3.4 Stworzenie prężnych grup roboczych w obszarze modelowania społeczeństwa	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.5 Zwiększenie liczby placówek dziennych do kompleksowej opieki nad osobami starszymi, w tym stworzenie dziennego domu opieki nad osobami starszymi	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.3.6 Zwiększenie miejsc w placówkach zajmujących się aktywizacją osób starszych oraz rozbudowanie oferty tych placówek	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.3.7 Wprowadzenie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.3.8 Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla	a) Nie	a) 3 +	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
seniorów, aktywizacja osób starszych poprzez zwiększony dostęp do ćwiczeń rehabilitacyjnych i aktywności fizycznej	b) Tak +	b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	T – 0	
1.3.9 Stworzenie zintegrowanej bazy danych: miejsc pomocy oraz organizacji zajmujących się osobami starszymi	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.10 Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach i wzbogacanie oferty zajęć	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.11 Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.12 Dostosowanie godzin otwarcia żłobków/przedszkoli do różnych godzin pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.13 Doposażenie świetlic, klubów, bibliotek, zwiększenie kadry	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
1.3.14 Działania lobbujące na rzecz zwiększenia jakości opieki nad osobami z problemami psychicznymi	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.15 Zatrudnienie większej liczby specjalistów w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, rehabilitacja dla dzieci, w szkołach i w przedszkolach	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.16 Stworzenie domu opieki nad osobami uzależnionymi	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.17 Prowadzenie działań profilaktycznych przeciw uzależnieniu i przemocy domowej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.18 Zwiększenie dostępu do ośrodka dla ofiar przemocy domowej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.19 Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które pozostają bez opieki (np. zapewnienie miejsca w odpowiednim ośrodku, opiekuna dla takiej osoby)	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania +	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) częściowa		
1.3.20 Zwiększenie opieki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących rehabilitacji	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
1.3.21 Zindywidualizowanie podejścia do rodzin mających problemy społeczne	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.22 Zwiększenie wsparcia dla rodzin wielodzietnych, niezaradnych ekonomicznie, ale wydolnych wychowawczo	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, H, W, P
1.3.24 Wspieranie działań służących doszkalananiu i zdobywaniu nowych kompetencji przez	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
pracowników OPS oraz instytucji zajmujących się opieką nad osobami starszymi i dziećmi		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
Cel strategiczny 1. Rozwinięte usługi społeczne odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców				
Cel operacyjny 1.4. Zwiększony poziom dostępności i jakości oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców				
1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, H, W, P
1.4.2 Wykorzystanie potencjału siatkarskiego – prowadzenie SKS-ów dla uczniów (w tym przez zawodowców mieszkających w OF PN2020), budowa profesjonalnej hali sportowej, pozyskanie sponsora dla drużyny siatkarskiej, organizacja zawodów siatkarskich	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku	S – 2 T – 0	2 B, Z, H, W, P

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
1.4.4 Organizacja większej liczby ogólnodostępnych imprez	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.5 Rozbudowa i wyposażenie bazy placówek kultury	a) Tak - b) Tak -	a) 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, W, P, H
1.4.6 Zwiększenie możliwości przekazania pomieszczeń na działalność organizacji pozarządowych związanych z kulturą	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.7 Prowadzenie wsparcia doradczego na rzecz zwiększania jakości działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.8 Zwiększenie dostępności do obiektów kulturalnych, zróżnicowanie oferty kulturalnej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
1.4.9 Zwiększenie promocji oferty kulturalnej wśród mieszkańców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.10 Badanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców OF PN2020 w zakresie dostępu do kultury	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.11 Doposażenie bibliotek, również w komputery i czasopisma	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.12 Stworzenie ogólnodostępnych miejsc spotkań dla lokalnej społeczności	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.13 Modernizacja wystaw muzealnych (wprowadzenie wystaw multimedialnych)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.14 Zwiększenie wykorzystania aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) Nie dotyczy		
1.4.15 Prowadzenie zajęć w zakresie edukacji kulturalnej dla mieszkańców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.16 Zwiększenie liczby wydawnictw w celu propagowania wielokulturowości obszarów przygranicznych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
1.4.17 Zagospodarowanie powierzchni istniejących terenów zielonych i małej architektury (tworzenie parków, pomniki, fontanny)	a) Tak - b) Tak +	a) 2 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 1 T – 0	2 B, Z, K, W, P, H
1.4.18 Prowadzenie działań służących doksztalcaniu i zwiększaniu kompetencji kadry zatrudnionej w instytucjach kultury	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego				
Cel operacyjny 2.1. Rozwinięty kapitał ludzki				
2.1.1 Dostosowanie kierunków kształcenia do rynku pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
2.1.2 Prowadzenie badań w zakresie potrzeb rynku pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.3 Promocja szkół zawodowych i technikum – wykształcenia zawodowego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.4 Prowadzenie doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.5 Zwiększenie roli kształcenia ustawicznego (dającego możliwości przekwalifikowania się lub doksztalcenia zawodowego)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.6 Zapoznanie praktyczne dzieci i młodzieży ze specyfiką pracy poszczególnych zawodów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.7 Zwiększenie dostępu do programów innowacyjnych w placówkach oświatowych, stworzenie warunków do kreatywnego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
i innowacyjnego myślenia		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
2.1.8 Promowanie i wspieranie osób utalentowanych w placówkach oświatowych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.9 Prowadzenie działań służących doszkalanii, podnoszeniu umiejętności przez kadrę placówek oświatowych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych	a) Tak - b) Tak -	a) 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
2.1.11 Rozszerzenie oferty uczelni wyższych w OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.12 Wprowadzenie stypendiów dla studentów oferowane przez gminy u pracodawców, ale powiązanych z konkretnymi zadaniami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
2.1.13 Zwiększenie współpracy z zakładami pracy poprzez zwiększenie liczby zajęć praktycznych, zwiększenie wykwalifikowanego personelu zawodowego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.14 Stworzenie i utrzymanie atrakcyjnej, dostosowanej do potrzeb oferty zajęć pozalekcyjnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.1.15 Tworzenie programów letnich staży zawodowych dla uczniów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego				
Cel operacyjny 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego wśród mieszkańców				
2.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.2 Realizacja programów i prac aktywizujących młodzież na rzecz społeczności lokalnej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.3 Opracowanie i wdrożenie programów/projektów integrujących	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
i wzmacniających więzi międzypokoleniowe, więzi w społecznościach lokalnych		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
2.2.4 Tworzenie nowych zajęć pozalekcyjnych w klubach sportowych przy szkołach, rozgrywki międzyszkolne angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
2.2.5 Zwiększenie otwartości instytucji na wolontariuszy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.6 Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających mieszkańców do angażowania się w życie społeczne	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.7 Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie realizacji programu kierowanego do społeczności OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.8 Organizowanie festynów, zabaw angażujących mieszkańców, włączanie mieszkańców w działania na rzecz gmin, budowanie więzi społecznych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.9 Stworzenie mapy instytucji, stowarzyszeń	a) Nie	a) Nie dotyczy	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
działających w OF PN2020. Stworzenie systemu wzajemnej informacji	b) Nie	b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	T – 0	
2.2.10 Podejmowanie działań na rzecz wzrostu poziomu udziału społeczeństwa w życiu publicznym	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.11 Zwiększanie partycypacji publicznej poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.12 Tworzenie rad działalności pożytku publicznego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.13 Promowanie i wsparcie dla grup samopomocowych i działań lokalnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.14 Wsparcie dla tworzenia centrów aktywności lokalnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.15 Wsparcie dla tworzenia środowisk	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
kulturotwórczych		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
2.2.16 Promocja i wsparcie dla rozwoju wolontariatu	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.17 Prowadzenie programów wsparcia dla organizacji pozarządowych i służących wzrostowi kompetencji jej członków	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
2.2.18 Wspieranie współpracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna				
Cel operacyjny 3.1. Wzrost poziomu dostępu do infrastruktury technicznej				
3.1.1 Rozwój szerokopasmowej sieci internetowej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
3.1.2 Wprowadzenie ogólnodostępnych hot-spotów (Wi-Fi)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
3.1.3 Likwidacja barier architektonicznych	a) Tak -	a) 1 -	S – 1	1

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
w instytucjach publicznych, w miejscach publicznych	b) Tak -	b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	T – 0	B, Z, W, P, H
3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej	a) Tak - b) Tak +	a) 4 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni	a) Nie b) Tak +/-	a) 4 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak	S – 2 T – 0	2 Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		w przypadku funkcjonowania		
3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej	a) Tak - b) Tak +	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	a) Tak - b) Tak +	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
3.1.11 Prowadzenie programu wspierającego dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz matek z małymi dziećmi	a) Tak - b) Tak -	a) 1 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie	S – 1 T – 0	1 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym,	a) Nie	a) 3 +	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych	b) Tak +	b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	T – 0	
3.1.16 Wyznaczenie i wyposażenie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania ludności przed zagrożeniami	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 3. Rozwinięta infrastruktura techniczna				
Cel operacyjny 3.2. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej				
3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
3.2.2 Opracowanie koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		w przypadku funkcjonowania		
3.2.9 Poprawa stanu i oznakowania dróg, modernizacja chodników	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, W, P, H
3.2.10 Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc	a) Tak -	a) 3 -	S – 1	3

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
parkingowych w miastach	b) Tak -	b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	T – 0	B, Z, W, P, H
3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, H, W, P
3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa		
3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
3.2.17 Modernizacja i rewitalizacja infrastruktury dworcowej	a) Tak - b) Tak +/-	a) 2 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, H, W, P
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów				
Cel operacyjny 4.1. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania potencjału przestrzennego				
4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, K, W, P, H
4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield	a) Nie b) Tak -	a) 4 - b) inwestycja -, funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku	S – 3 T – 0	4 B, Z, W, P, H, K

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania		
4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych	a) Tak - b) Tak -	a) 4 - b) inwestycja -, funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 3 T – 0	4 B, Z, W, P, H
4.1.6 Prowadzenie działań służących zwiększeniu liczby obiektów małej infrastruktury	a) Tak - b) Tak -	a) 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 1 T – 0	2 B, Z, W, P, H
4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej	a) Nie b) Tak +	a) 4 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania +	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) częściowa		
4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, K, W, P, H
4.1.11 Rozwój elektronicznych systemów informacji	a) Nie	a) 2 +	S – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
przestrzennej	b) Tak +	b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	T – 0	
4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, K, W, P, H
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów				
Cel operacyjny 4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych				
4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020	a) Nie b) Tak +	a) 4 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych	a) Nie b) Tak +	a) 4 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		funkcjonowania + e) częściowa		
4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej	a) Nie b) Tak +/-	a) 4 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 Z, H, W, P
4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 Z, H, W, P

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej	a) Nie b) Tak +/-	a) 4 +, 2 - b) inwestycja -, funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 Z, H, W, P
4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	a) Nie b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, częściowa w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 Z, W, H, B
4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym	a) Tak - b) Tak +/-	a) 3 +, 3 - b) inwestycja -, funkcjonowanie +/- c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku	S – 2 T – 0	3 Z, W, H, B

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		procesu inwestycji, częściowa w przypadku funkcjonowania		
4.2.9 Utworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami w OF PN2020	a) Nie b) Tak +	a) 5 +, b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, częściowa w przypadku funkcjonowania	S – 0 T – 0	0
4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	a) Tak - b) Tak +	a) 5 +, 2 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, częściowa w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 Z, W, H, B, P
4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie +	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
użytkowania energii w przedsiębiorstwach		c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa		
4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych	a) Nie b) Tak +	a) 5 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów	a) Tak - b) Tak +/-	a) 5 +, 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania +/- e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, częściowa w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 Z, W, H, B, P
Cel strategiczny 4. Wzrost poziomu wykorzystania istniejących potencjałów				
Cel operacyjny 4.3. Wzrost poziomu wykorzystania potencjału turystycznego i transgranicznego				
4.3.1 Rozwinięcie współpracy z partnerami czeskimi na poziomie organizacji, stowarzyszeń, klubów pozwalającej zwiększyć dostępność zasobów lokalnych mieszkańcom przygranicznych miejscowości	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.2 Rozbudowa bazy okoturystycznej wokół	a) Tak -	a) 3 -	S – 2	3

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie	b) Tak -	b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	T – 0	B, Z, W, P, H
4.3.3 Rozwinięcie szlaków pieszych (m.in. droga św. Jakuba)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.4 Stworzenie i wdrożenie spójnego systemu promocji, informacji oraz oznakowania turystycznego w OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.5 Stworzenie spójnej, zintegrowanej informacji turystycznej o imprezach, bazie noclegowej, miejscach parkingowych, bazie gastronomicznej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.6 Utworzenie wspólnej karty turystycznej w OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.7 Utworzenie wspólnych produktów	a) Nie	a) 2 -	S – 2	2

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
turystycznych w OF PN2020 w tym transgranicznych, np. wokół samochodu Nysa, związanych z potencjałem obiektów fortecznych	b) Tak -	b) funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania - e) brak w przypadku funkcjonowania	T – 0	B, Z, W, P, H
4.3.8 Wspieranie transgranicznych projektów kulturowych oraz turystycznych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.9 Koordynacja działań dotyczących turystyki pomiędzy powiatami Partnerstwa (projekty Euroregionu Pradziad)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
4.3.10 Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju turystyki jako gospodarczej możliwości rozwoju transgranicznego mikroregionu nysko-jesenickiego	a) Nie b) Tak -	a) 2 - b) funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania - e) brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	2 B, Z, W, P, H
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw				
5.1.1 Opracowanie i wdrażanie programów wspierających start ludzi młodych na rynku pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) Nie dotyczy		
5.1.2 Utworzenie centrum wsparcia, inkubatora z doświadczonymi ekspertami, którzy w odpowiedni sposób przygotowują osoby z pomysłem do rozpoczęcia własnej działalności	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.3 Promowanie działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.4 Prowadzenie programów ułatwiających i promujących zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.5 Opracowanie spójnego pakietu ulg i udogodnień dla nowych przedsiębiorców i inwestorów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.6 Prowadzenie doradztwa w zakresie rozpoczęcia i rozwoju działalności gospodarczej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.7 Działania na rzecz poprawy klimatu przedsiębiorczego – poprawa jakości obsługi przedsiębiorcy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
5.1.8 Prowadzenie programów w celu dokształcania i zdobywania nowych kompetencji przez przedsiębiorców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.9 Prowadzenie programów wspierających wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw i wprowadzanie nowych, innowacyjnych produktów oraz usług	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.10 Wsparcie instytucji naukowych oraz jednostek naukowo-badawczych przy rozwoju infrastruktury, związanej z inteligentnymi specjalizacjami regionu	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.11 Wsparcie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w zarządzaniu firmami i komunikacji z otoczeniem oraz klientem	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.1.12 Tworzenie programów i szkoleń związanych z eliminowaniem zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa				
5.2.1 Prowadzenie kompleksowej pomocy prawno-gospodarczej dla rolników	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) Nie dotyczy		
5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + C) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych	a) Tak - b) Tak -	a) 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
5.2.5 Wspieranie istniejących i tworzenie nowych lokalnych targów i giełd towarowo-wystawienniczych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych	a) Nie b) Tak +	a) 3 + b) funkcjonowanie + c) obszar inwestycji, bliskie i dalsze otoczenie d) stała w okresie funkcjonowania + e) częściowa	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.3. Wzrost poziomu wsparcia dla przedsiębiorców				
5.3.1 Wsparcie dla tworzenia lokalnych inkubatorów przedsiębiorczości	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.3.2 Utworzenie centrum rozwoju gospodarczego, wspierającego szczególnie w zakresie rozwoju związanego z potencjałem, specjalizacją OF PN2020 i województwa opolskiego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.3.3 Utworzenie rady gospodarczej OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.3.4 Działania na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy samorządami a Instytucjami Otoczenia Biznesu	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.3.5 Tworzenie lokalnych punktów wsparcia przedsiębiorczości/doradztwa i informacji	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
gospodarczej świadczących kompleksowe usługi dla przedsiębiorców i osób planujących założyć własną działalność		c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE	a) Nie b) Tak -	a) 4 - b) inwestycja -, funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 3 T – 0	4 B, Z, W, P, H
5.3.7 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy przedstawicielami biznesu i NGO	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.3.8 Wspieranie przez Lokalne Grupa Działania w szczególności małych przedsiębiorców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.4. Wzrost poziomu kooperacji				
5.4.1 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy szkolnictwem wyższym a przedsiębiorcami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) Nie dotyczy		
5.4.2 Utworzenie platformy współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami (w tym współpracy transgranicznej)	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.3 Wsparcie dla tworzenia klastrów i sieci współpracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.4 Pomoc w tworzeniu grup producenckich i lokalnych spółdzielni	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.5 Tworzenie lokalnych produktów opartych na kooperacji wielu podmiotów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.6 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni przedsiębiorstw	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.7 Rozwój współpracy gospodarczej pomiędzy samorządami OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
5.4.8 Promowanie podejmowania inicjatyw w ramach partnerstw publiczno-prywatnych oraz sektora pozarządowego z prywatnym	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.4.9 Wsparcie rozwoju współpracy pomiędzy podmiotami z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.5. Niski poziom bezrobocia				
5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020	a) Nie b) Tak -	a) 3 - b) funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
5.5.2 Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób młodych, 50+ oraz długotrwale bezrobotnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.3 Wspieranie programów praktyk i staży dla mieszkańców OF PN2020	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
5.5.4 Prowadzenie programów aktywizacji społeczno-zawodowej osoby zagrożone wykluczeniem, w tym długotrwale bezrobotne	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.5 Prowadzenie wsparcia dla tworzenia i działania spółdzielni socjalnych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych	a) Nie b) Tak -	a) 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H
5.5.7 Koordynacja prowadzenia programów szkoleń dla bezrobotnych dostosowanych do potrzeb pracodawców	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.8 Rozwój systemu efektywnego doradztwa zawodowego, szczególnie dla ludzi młodych w szkołach	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
5.5.9 Wspieranie komunikacji pomiędzy szkolnictwem zawodowym a pracodawcami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.10 Organizacja programów umożliwiających współpracę między młodzieżą, uczniami a przedsiębiorcami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.11 Organizacja programów umożliwiających współpracę między młodzieżą, uczniami a przedsiębiorcami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.12 Umożliwianie zdobywania doświadczenia zawodowego poprzez umowy wolontariackie	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.13 Promowanie elastycznego czasu pracy, pracy w domu i zlecania zadań w ramach outsourcingu	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.14 Badania potrzeb przedsiębiorców w zakresie rynku pracy	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		e) Nie dotyczy		
5.5.15 Badania potrzeb osób bezrobotnych w celu określenia właściwych kierunków wsparcia	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.16 Prowadzenie programów wsparcia dla osób zagrożonych zwolnieniami	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.5.17 Działania mające na celu reorientację zawodową rolników posiadających gospodarstwa poniżej 2 ha przeliczeniowych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
Cel strategiczny 5. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego				
Cel operacyjny 5.6. Rozwinięta i spójna promocja				
5.6.1 Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu informacji i promocji gospodarczej oraz inwestycyjnej	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.6.2 Opracowanie i wdrożenie strategii pozyskiwania inwestorów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.6.3 Prowadzenie działań służących poprawie klimatu inwestycyjnego	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0

Zadania priorytetowe	A: Bezpośrednie, B: pośrednie oddziaływanie	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T).	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy		
5.6.4 Wspieranie transgranicznych inicjatyw gospodarczych	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.6.5 Wsparcie dla tworzenia i promocji lokalnych produktów	a) Nie b) Nie	a) Nie dotyczy b) Nie dotyczy c) Nie dotyczy d) Nie dotyczy e) Nie dotyczy	S – 0 T – 0	0
5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)	a) Tak - b) Tak -	a) 3 - b) inwestycja - funkcjonowanie - c) obszar inwestycji, bliskie otoczenie d) 1-krotna w okresie inwestycji -, stała w okresie funkcjonowania - e) częściowa w przypadku procesu inwestycji, brak w przypadku funkcjonowania	S – 2 T – 0	3 B, Z, W, P, H

5.8 ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO REALIZACJI STRATEGII

5.8.1 CZY PROJEKTOWANY DOKUMENT WYZNACZA RAMY DLA PÓŹNIEJSZYCH REALIZACJI MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO ORAZ CZY REALIZACJA POSTANOWIEŃ TEGO DOKUMENTU MOŻE SPOWODOWAĆ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Aby dokonać ostatecznej odpowiedzi na pytanie: „czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?”, dokonano analizy zapisów zadań ujętych w Strategii w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Do niniejszej zadania, które wykazują prawdopodobieństwo oddziaływania na środowisko.

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia. Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.
1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia. Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.
1.4.1 Rozbudowa istniejących	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parki rozrywki, pola golfowe i stadiony wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - zabudowa usługowa – w tym obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą infrastrukturą. - ośrodki wypoczynkowe i hotele zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, przemysłowymi, terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi wraz z infrastrukturą towarzyszącą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha, - przystanie śródlądowe – dla mniej niż 10 statków, w tym statków używanych wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji lub przystanie wykorzystującej linie brzegową na długości większej niż 20 m.
2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia. Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa usługowa – w tym obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą infrastrukturą.
3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia. Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdy planowana do

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		realizacja inwestycja sieci kanalizacyjnej będzie dłuższa niż 1 km.
3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia. Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdy planowana do realizacja inwestycja sieci kanalizacyjnej będzie dłuższa niż 1 km.
3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - budowle przeciwpowodziowe, - budowle piętrzące wodę, na obszarach objętych formami ochrony przyrody; jeżeli piętrzenie dotyczy cieków naturalnych, na których nie istnieją budowle piętrzące wodę; jeżeli w promieniu mniejszym niż 5 km na tym samym cieku lub cieku z nim połączonym znajduje się inna budowla piętrząca; na wysokość nie mniejszą niż 1m, - kanały w rozumieniu ustawy prawo wodne, - urządzenia do przerzutu wody w celu zwiększania zasobów wody innych cieków naturalnych, jezior oraz innych zbiorników wodnych.
3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - zabudowa mieszkaniowa wraz towarzyszącą jej infrastrukturą. Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione lub poza nimi), jaka będzie powierzchnia objęta inwestycją oraz czy inwestycja zlokalizowana będzie na terenie objętym MPZP lub planem odnowy.
3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje do spalania paliw w celu wytwarzania energii cieplnej, nie mniejszej niż 25MW, a przy zastosowaniu paliwa stałego – nie mniejszej niż 10 MW.
3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje do spalania paliw w celu wytwarzania energii cieplnej, nie mniejszej niż 25MW.
3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowle przeciwpowodziowe, - budowle piętrzące wodę, na obszarach objętych formami ochrony przyrody; jeżeli piętrzenie dotyczy cieków naturalnych, na których nie istnieją budowle piętrzące wodę; jeżeli w promieniu mniejszym niż 5 km na tym samym cieku lub cieku z nim połączonym znajduje się inna budowla piętrząca; na wysokość nie mniejszą niż 1m, - kanały w rozumieniu ustawy prawo wodne, - urządzenia do przerzutu wody w celu zwiększania zasobów wody innych cieków naturalnych, jezior oraz innych zbiorników wodnych.
3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogi o nawierzchni utwardzonej o długości powyżej 1 km, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco</p>

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
publicznego dla OF PN2020		oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni utwardzonej o długości powyżej 1 km, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni utwardzonej o długości powyżej 1 km, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni utwardzonej o długości powyżej 1 km, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni utwardzonej o długości powyżej 1 km, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.</p>
<p>4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield</p>	<p>Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.</p>	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione lub poza nimi), jaka będzie powierzchnia objęta inwestycją oraz czy inwestycja zlokalizowana będzie na terenie objętym MPZP lub planem odnowy.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia. <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>
<p>4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych</p>	<p>Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.</p>	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione lub poza nimi), jaka będzie powierzchnia objęta inwestycją oraz czy inwestycja zlokalizowana będzie na terenie objętym MPZP lub planem odnowy.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>przedsięwzięcia.</p> <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>
<p>4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego</p>	<p>Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.</p>	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.</p>
<p>4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)</p>	<p>Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.</p>	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do takich przedsięwzięć można zaliczyć m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej nie mniejszej niż 100 MW. <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione lub poza nimi) oraz jaki będzie specyfikacja techniczna inwestycji.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) zlokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, b) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m. - stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektromagnetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV.

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>- instalacje do produkcji paliw z produktów roślinnych, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej.</p> <p>- zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia.</p>
<p>4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym</p>	<p>Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.</p>	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do takich przedsięwzięć można zaliczyć m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej nie mniejszej niż 100 MW. <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione lub poza nimi) oraz jaki będzie specyfikacja techniczna inwestycji.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, w tym <ul style="list-style-type: none"> a) lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, b) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m. - stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektromagnetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV. - instalacje do produkcji paliw z produktów roślinnych, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej. - zabudowa przemysłowa lub magazynowa

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia.
4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	Tak Zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do takich przedsięwzięć można zaliczyć: - instalacje związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, - punkty do zbierania lub przeładunku odpadów, w tym złomu.
4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - parki rozrywki, pola golfowe i stadiony wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - zabudowa usługowa – w tym obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą infrastrukturą. - ośrodki wypoczynkowe i hotele zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, przemysłowymi, terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi wraz z infrastrukturą towarzyszącą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha, - przystanie śródlądowe – dla mniej niż 10 statków, w tym statków używanych wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji lub przystanie wykorzystującej linie brzegową na długości większej niż 20 m.
5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Tak/nie Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>przedsięwzięcia.</p> <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>
5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia. <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>
5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	Ze względu na zapisy tego dokumentu, obejmujących realizację przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.
5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych	Wyznaczenie ram dla realizacji wymaga osobnego, szczegółowego zaplanowania.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa przemysłowa lub magazynowa o powierzchni powyżej 1 ha, przy czym powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętego przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia. <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>
5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)	Zapisy nie wyznaczają ram dla tego przedsięwzięcia.	<p>Tak/nie</p> <p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p>

zadania priorytetowe	czy zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko?	czy realizacja zadań może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?
		<p>Określenie czy przedsięwzięcie może oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, co będzie przedmiotem inwestycji, czy działanie obejmować będzie inwestycje na obszarach chronionych, czy będzie zlokalizowane na obszarach objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni i jaka będzie łączna powierzchnia terenu objętego inwestycją.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - zabudowa usługowa – w tym obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą infrastrukturą. - ośrodki wypoczynkowe i hotele zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, przemysłowymi, terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi wraz z infrastrukturą towarzyszącą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha.

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić:

- **Dokument Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku definiuje główne kierunki rozwoju (wyznacza częściowo ramy), jednak nie określa szczegółowych rozwiązań dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.**
- **Realizacja dokumentu Strategii może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko poprzez zadania:**
  - 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
  - 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
  - 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
  - 2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych
  - 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
  - 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
  - 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
  - 3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
  - 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
  - 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
  - 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
  - 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
  - 3.2.2 Opracowanie koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
  - 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
  - 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
  - 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)

- 3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
- 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
- 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Z analizy zapisów zadań priorytetowych ujętych w Strategii w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wynika, że tylko dla jednego zadania istnieje 100% pewność, że jest przedsięwzięciem, które można zakwalifikować do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

Treść pozostałych zadań priorytetowych, wskazuje, że mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdy skala realizacji tych przedsięwzięć przekroczy wartości graniczne, określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Możliwe jest także wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w odniesieniu do zadań priorytetowych:

- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE),
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym.

Strategia jest jednak dokumentem o bardzo dużej ogólności zapisów, które nie pozwalają jednoznacznie określić, czy realizacja dokumentu Strategii może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

5.8.2 WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO NA JEJEGO WYBRANE KOMPONENTY

KLIMAT

Istotą działań adaptacyjnych podejmowanych zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę i technologie, a także zmiany zachowań, jest uniknięcie ryzyk i wykorzystanie szans. Zmiany klimatu należy postrzegać jako potencjalne ryzyko, które powinno być brane pod uwagę przy tworzeniu np. mechanizmów regulacyjnych i planów inwestycyjnych, podobnie jak brane pod uwagę są ryzyka o charakterze makroekonomicznym, czy geopolitycznym.

Scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030 wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie,

podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych³⁵.

Realizacja Strategii nie wpływać będzie w zauważalny sposób negatywnie na zmiany klimatu.

Zadanie ujęte w Strategii charakteryzują się znikomym oddziaływaniem na klimat lub jego całkowitym brakiem. Wpływ na zmiany klimatu związany może być z emisją do atmosfery gazów odpowiadających za zmiany klimatyczne. W większości zadań ujętych w Strategii emisja do atmosfery gazów jest wynikiem prowadzonych prac inwestycyjnych. Część zadań charakteryzuje się tym, że powstanie nowa infrastruktura, np. przemysłowa, mieszkaniowa, która może zwiększać całkowitą emisję gazów cieplarnianych do atmosfery z tego obszaru. Jednym z celów Strategii jest kreowanie pozytywnych zmian gospodarczych. Może to spowodować także dodatkowe oddziaływania na środowisko, w tym klimat. Przewidywana skala tych oddziaływań nie będzie jednak znacząca, mając na uwadze oczekiwany i prognozowany scenariusz rozwoju gospodarczego tego obszaru (np. brak przemysłu ciężkiego, intensywnej hodowli zwierząt, etc.).

Do zadań, które mogą pogłębiać pojawiające się zagrożenia, będące pochodnymi zmian klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.) należą te związane z budową infrastruktury technicznej oraz związanej z rozbudową stref mieszkaniowych, powstawaniem nowych obiektów budowlanych.

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)

4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej

4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield

4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych

4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

---

³⁵ Źródło: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie

5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych

5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE

5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych

5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Realizacja ww. zadań może powodować pogłębienie skutków wywołanych ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi m. in. poprzez:

- zmniejszenie naturalnej retencyjności, np. wskutek likwidacji roślinności i zwiększenie spływu powierzchniowego, w tym spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- szkody i zniszczenia w utworzonej infrastrukturze na obszarach narażonych na powódzie i podtopienia, konieczność likwidacji tych szkód (zużycia środków i energii),
- erozję wodną i wietrzną na obszarach pozbawionych roślinności np. na przygotowanych pod inwestycje.

Działania przeciwdziałające zmianom klimatu, w kontekście zadań mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Właściwe planowania inwestycji, np. poza obszarami narażonymi na skutki prognozowanych dla Polski zmian klimatu (np. poza obszarami dolin rzecznych, skarp).
- Stosowanie w działaniach służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności rozwiązań najmniej inwazyjnych dla środowiska przyrodniczego np. nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej (w tym związane ze zwiększeniem retencyjności obszaru zlewni rzek obszaru OF PN2020).
- Utrzymanie obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe.
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, mając na uwadze znaczenie obszarów leśnych dla zrównoważonej gospodarki wodnej.
- Stosowanie skutecznych systemów planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal.³⁶

Realizacja Strategii może mieć pozytywny wpływ na zmiany klimatu, poprzez realizację zadań, między innymi przyczyniających się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, wpływających na oszczędność energii oraz pozytywnie wpływających na kształtowanie naturalnej retencyjności, przeciwdziałanie erozji i likwidację szkód wywołanych zjawiskami naturalnymi:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof

---

³⁶ Za: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)

3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych

3.1.16 Wyznaczanie i wyposażanie obszarów wyznaczonych dla ewakuacji ludności na wypadek klęsk żywiołowych

3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzegania ludności przed zagrożeniami

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych

3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020

3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego

4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej

4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej

4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni

4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020

4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej

4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej

4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych

4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach

4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych

5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich

5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej

5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Przeprowadzana corocznie ocena stanu jakości powietrza ma na celu wyodrębnienie stref, które wymagają podjęcia stosownych działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C).

Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek sporządzenia i przedstawienia do zaopiniowania wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom, projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza (POP) oraz uchwalenia tego programu.

Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Konieczne jest zidentyfikowanie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz rozważenie możliwych sposobów ograniczenia emisji ze źródeł mających największy wpływ na jakość powietrza. Warunkiem realizacji działań naprawczych są możliwości techniczne, organizacyjne i finansowe ich przeprowadzenia.

Realizacja Programu ochrony powietrza wymaga współpracy wielu stron oraz bieżącej oceny postępów prac. W tym celu określone zostały zakresy kompetencji dla poszczególnych instytucji i organów administracyjnych. Istotnym elementem umożliwiającym realizację postanowień Programu ochrony powietrza jest przeniesienie podstawowych założeń i kierunków działań do wszystkich strategicznych dokumentów i polityk województwa, powiatów i poszczególnych gmin. Odzwierciedlenie tych założeń i kierunków w innych, istotnych dokumentach pozwoli na efektywne i sprawne współdziałanie odpowiedzialnych za jego realizację jednostek organizacyjnych oraz planowe realizowanie przyszłych inwestycji.

ZADANIA RZĄDU RP

Działania wspomagające lub umożliwiające realizację Programu na poziomie centralnym:

- uwzględnianie w dokumentach strategicznych państwa (np. w Strategii rozwoju kraju, Polityce energetycznej itp.) konieczności dotrzymania norm w zakresie jakości powietrza,
- likwidacja barier prawnych, uniemożliwiających skuteczne realizowanie programów ochrony powietrza poprzez wprowadzenie odpowiednich zmian przepisów,
- uwzględnienie w polityce fiskalnej państwa ulg związanych z instalacją urządzeń powodujących zmniejszoną emisję zanieczyszczeń,
- prowadzenie na poziomie państwa efektywnej polityki edukacyjno-informacyjnej w celu uświadomienia zagrożeń dla zdrowia związanych z zanieczyszczeniem powietrza, w tym również wpływem wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu na zdrowie ludzkie,
- podjęcie negocjacji w sprawie ograniczenia transgranicznego napływu do Polski zanieczyszczeń z sąsiednich państw.

Zadania zarządu województwa, WIOŚ i innych jednostek

Program ochrony powietrza, stanowiąc akt prawa miejscowego, nakłada szereg obowiązków na organy administracji, podmioty korzystające ze środowiska oraz inne jednostki organizacyjne szczebla wojewódzkiego. Obowiązki te szczegółowo określa harmonogram rzeczowo-finansowy. Poniżej wyszczególniono obowiązki poszczególnych organów.

Obowiązki Zarządu Województwa w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- koordynacja i monitoring realizacji Programu ochrony powietrza poprzez:
- organizowanie spotkań koordynatorów realizacji Programów ochrony powietrza w celu wymiany doświadczeń, analizy sytuacji w zakresie stopnia realizacji i efektów prowadzonych działań na terenie strefy,
- analiza i monitorowanie składanych przez prezydentów, wójtów, burmistrzów oraz starostów powiatów sprawozdań z realizacji działań ujętych w niniejszym Programie,

- opracowywanie i przedkładanie, co 3 lata, Ministrowi Środowiska sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowych, dla strefy opolskiej i miasta Opolu,
- współpraca z organizacjami ekologicznymi w zakresie prowadzenia edukacji ekologicznej i promocji w zakresie:
  - korzystania z transportu publicznego, ścieżek rowerowych, ruchu pieszego, wykorzystania ogrzewania proekologicznego, w tym alternatywnych źródeł energii,
  - poszanowania energii,
  - uświadamiania zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą spalanie odpadów w kotłach domowych,
- opracowanie propozycji mechanizmów finansowych:
  - opracowanie propozycji przedsięwzięć priorytetowych w dziedzinie ochrony powietrza dla WFOŚiGW w Opolu,
  - uwzględnienie komponentu ochrony powietrza oraz działań naprawczych wynikających z Programu ochrony powietrza, podczas alokacji środków funduszy unijnych na lata 2014-2020,
- prowadzenie działań mających na celu doprowadzenie do zmian prawnych likwidujących bariery (uczestniczenie w spotkaniach grup wspierających zmiany),
- aktualizacja Programu ochrony powietrza co trzy lata w przypadku występowania przekroczeń stanowiących o konieczności opracowania POP,
- uwzględnianie w aktualizowanych lub zmienianych dokumentach strategicznych województwa zagadnień związanych z ograniczeniem emisji pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- bieżące monitorowanie jakości powietrza w strefie,
- kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania przepisów prawa i warunków decyzji administracyjnych w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza,
- informowanie mieszkańców o stanie zanieczyszczenia powietrza, zgodnie z zapisami znowelizowanej⁸³ ustawy Prawo ochrony środowiska:
  - powiadamianie Zarządu Województwa o ryzyku wystąpienia przekroczeń stężeń dopuszczalnych lub docelowych w powietrzu,
  - powiadamianie Zespołu Zarządzania Kryzysowego Wojewody o przekroczeniu poziomów zobowiązujących do podjęcia działań określonych w PDK,
  - nadzór nad uchwalaniem Programu ochrony powietrza,
  - prowadzenie kontroli nad realizacją zadań określonych w Programie ochrony powietrza,
  - w wyniku przeprowadzonej kontroli możliwość wydawania zaleceń pokontrolnych.

Obowiązki GDDKiA Oddział w Opolu, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu, zarządców dróg powiatowych i gminnych, w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- budowa, modernizacja i remonty dróg będących w administracji u właściwych zarządców,
- utrzymanie działań zapobiegających emisji wtórnej pyłu poprzez sukcesywne i regularne czyszczenie podległych dróg metodą mokrą,
- obowiązkowe czyszczenie nawierzchni dróg po sezonie zimowym.

Obowiązki Powiatowych Inspektorów Nadzoru Budowlanego w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwoleń budowlanych),

- przedkładanie do odpowiednich starostów jak organów budowlanych sprawozdań pokontrolnych z placów budów ze wskazaniem uchybień i zaleceń w zakresie ochrony powietrza.

Obowiązki Policji, Straży Miejskich i Gminnych w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu,
- monitoring pojazdów opuszczających kopalnie w pod kątem ograniczenia pylenia z niezabezpieczonych materiałów sypkich,
- monitoring pojazdów w zakresie spełniania wymogów emisji spalin i spełniania warunków dopuszczających do ruchu.

Obowiązki prezydentów, burmistrzów i wójtów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych, w szczególności poprzez powołanie osoby odpowiedzialnej za koordynację realizacji działań ujętych w Programie w zakresie danej gminy czy miasta,
- opracowanie i realizacja kompleksowych Programów ograniczenia niskiej emisji na terenach ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym poprzez stworzenie systemu zachęt finansowych do wymiany systemów grzewczych,
- modernizacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej,
- modernizacja ogrzewania węglowego poprzez systemy dofinansowania wymiany kotłów w budynkach należących do osób fizycznych na terenach gmin i miast nieobjętych wymogiem realizacji Programu ograniczania niskiej emisji,
- prowadzenie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą mokrą przy odpowiednich warunkach pogodowych), szczególnie na obszarach przekroczeń oraz przy wyjazdach z budów,
- kontrola gospodarstw domowych w zakresie zorganizowanego przekazywania odpadów zgodnie z obowiązującym prawem oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów,
- budowa sieci ścieżek rowerowych,
- nasadzenie odpowiednich gatunków drzew wzdłuż dróg, celem stworzenia pasów zieleni ochronnej,
- działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje),
- opracowanie kampanii promocyjno-edukacyjnej zachęcającej mieszkańców danego obszaru do zmiany systemu ogrzewania,
- uwzględnianie w warunkach specyfikacji zamówień publicznych wymogów ochrony powietrza, np. zakup pojazdów o niskiej emisji, usługi transportowe z wykorzystaniem ekologicznie czystych pojazdów, wykorzystanie źródeł energetycznego spalania o niskiej emisji, paliwa o niskiej emisji dla źródeł stałych i mobilnych, ograniczenie pylenia podczas prac budowlanych,
- uwzględnianie w nowotworzonych lub aktualizowanych planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej „niskiej emisji” omawianych substancji oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenie drzew i krzewów),
- działania prewencyjne na poziomie wydawania i opiniowania decyzji środowiskowych, poprzez uwzględnianie ograniczenia emisji niezorganizowanej pyłów (w tym również wynikających z transportu urobku),
- przedkładanie do 30 kwietnia, Zarządowi Województwa Opolskiego, sprawozdań z realizacji działań ujętych w niniejszym Programie

Obowiązki starostów powiatów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to:

- przedkładanie do 30 kwietnia Zarządowi Województwa Opolskiego sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie,
- Modernizacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej będących we władaniu Starosty na terenie powiatu,
- prowadzenie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatów: kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
- uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględnią będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.

W ramach realizacji Programu ochrony powietrza, obejmującego całe województwo opolskie (uwzględnione są obie strefy), zaproponowano podstawowe zadania dla podmiotów korzystających ze Środowiska.

Realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa dotyczyć będzie w szczególności:

- dotrzymania standardów emisyjnych,
- wprowadzania gazów i pyłów do powietrza zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniach,
- stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT).

Zastosowanie dodatkowych zadań dla zakładów przemysłowych w ramach realizacji Programu ochrony powietrza polegać będzie na:

- wdrażaniu nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku,
- wdrażaniu na szerszą skalę systemów zarządzania środowiskiem (np. ISO 14 000) w zakładach,
- ograniczaniu emisji nieorganizowanej poprzez m.in.: hermetyzację procesów, utrzymywanie porządku na terenie zakładu.
- sukcesywną modernizację układów i ciągów technologicznych celem ograniczania emisji z zakładów³⁷.

Realizacja Strategii może powodować negatywny wpływ na standardy powietrza. Dotyczy to przede wszystkim zadań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja może powodować emisję gazów i pyłów do atmosfery. Kolejne istotne zagrożenie do środowiska związane jest z rozwojem gospodarczym, związanym z zagospodarowaniem terenów inwestycyjnych. Rozwój nowych przedsiębiorstw, funkcjonujących na obszarze miasta, może wnieść wkład w poziom emisji gazów i pyłów. Należy założyć, że wpływ ten nie powinien być znaczący, mając na uwadze współczesne wymogi i technologie oraz rozwiązania.

Realizacja Strategii w szczególności zadań, które mogą powodować potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wpływać może w następujących sposób na emisję pyłów i gazów do powietrza:

- Prace budowlane mogą ponadto niekorzystnie wpływać na jakość powietrza, zarówno w skutek zanieczyszczeń gazowych (spaliny), jak też pyłowych – mając na uwadze znaczną liczbę planowanych w ramach Strategii zadań inwestycyjnych, prognozuje się, że punktowo emisja pyłów i zanieczyszczeń gazowych może być znaczna i może wpływać negatywnie na najbliższe otoczenia, w tym ludzi wykonujących prace budowlane. Nie przewiduje się natomiast zauważalnej zmiany parametrów powietrza w wyniku realizacji tych zadań.
- Funkcjonowanie nowych obiektów budowlanych – w tym emisja gazów cieplarnianych oraz pyłów związanych z tzw. niską emisją. Istotne przy realizacji inwestycji stosowanie rozwiązań, które wpływać będą pozytywnie na powietrze atmosferyczne, np. prowadzenie termomodernizacji obiektów budowlanych, wymianę lub stosowanie oświetlenia na energooszczędne w tych

---

³⁷ Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, 2013

objektach, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii lub zastosowanie nowoczesnych urządzeń grzewczych o wyższej sprawności.

Do zadań, które mogą negatywnie wpływać na stan powietrza atmosferycznego należą:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
- 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych

5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Realizacja strategii może mieć pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego, w szczególności poprzez realizację następujących zadań:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.2.10 Prowadzenie badań dotyczących wpływu zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) na stan zdrowia mieszkańców

1.4.3 Tworzenie zintegrowanych systemów ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020

3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020

3.2.3 Stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020

3.2.4 Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej

3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020

3.2.6 Rozwój systemu połączeń transgranicznych

3.2.7 Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.13 Rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych, ich oznakowania; rozwój i oznakowanie rowerowych połączeń transgranicznych

3.2.14 Wsparcie dla tworzenia i odtworzenia pasażerskich połączeń kolejowych

3.2.15 Wprowadzenie wspólnego biletu komunikacyjnego w OF PN2020

3.2.16 Zakup niskoemisyjnego nowego i renowacja istniejącego taboru (system redukcji emisji) transportu publicznego

4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych

4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020

4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej

4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych

4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

4.2.11 Stworzenie i wdrożenie systemu pomiaru i informacji o zanieczyszczeniach powietrza

4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach

WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE³⁸

Powiązanie problemów związanych z presją na środowisko wodne z zadaniami wskazanymi w Strategii:

- Punktowe źródła zanieczyszczeń:
  - Zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych – bardzo duża zbieżność (powstanie nowej zabudowy).
  - Działalność górnicza – brak zbieżności.
  - Składowiska odpadów – mała zbieżność (zwiększona produkcja odpadów komunalnych wskutek rozwoju stref mieszkaniowych oraz rozwój działalności gospodarczej).
  - Przypadkowe skażenie środowiska – mała/średnia zbieżność (związane z rozwojem transportu i komunikacji, zagrożenie związane z wypadkami komunikacyjnymi, procesami inwestycyjnymi i przedostawaniem się płynów eksploatacyjnych do środowiska wodno-glebowego, zagrożenie wynikające z prowadzonych prac budowlanych).
- Zanieczyszczenia obszarowe związane z krótką charakterystyką użytkowania gruntów:
  - Działalność rolnicza – bardzo duża zbieżność.
  - Zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją – bardzo mała zbieżność (przy założeniu powstania nowej zabudowy i nowych obiektów gospodarczych Strategia zakłada pełne uzbrojenie).
- Oddziaływania wywołane na ilościowy stan wód – pobory wód powierzchniowych i podziemnych – mała/średnia zbieżność (powstanie nowej zabudowy i nowych obiektów gospodarczych może powodować zwiększone zużycie wody).
- Niedobory wód podziemnych – mała zbieżność (powstanie nowej zabudowy i nowych obiektów gospodarczych).

Wpływ realizacji Strategii na osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód (JCW) jest bardzo trudny do zdiagnozowania, mając na uwadze brak wskazania lokalizacji poszczególnych zadań.

Do zadań, które mogą znacząco oddziaływać na osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCW należą, te związane z budową infrastruktury technicznej oraz związanej rozbudową stref mieszkaniowych i powstawaniem nowych obiektów budowlanych:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji

1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020

---

³⁸ Opracowanie na podstawie dokumentu: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2011.

- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
  - 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
  - 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
  - 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
  - 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
  - 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
  - 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
  - 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
  - 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
  - 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
  - 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
  - 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
  - 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
  - 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
  - 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020
  - 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
  - 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)
- Szczególnie pozytywny wpływ na poprawę stanu wód powierzchniowych może mieć realizacja przedsięwzięć związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Do zadań, które wykazują się pozytywnym oddziaływaniem na stan wód należą:
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
  - 3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni
  - 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
  - 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
  - 3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
  - 3.1.12 Prowadzenie programów doposażenia jednostek OSP w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
  - 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
  - 3.1.14 Opracowanie i wdrożenie spójnego dla OF PN2020 i sąsiadów systemu informowania i reagowania w przypadku zagrożeń (naturalnych, ale także związanych np. z ruchem komunikacyjnym)

3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych

3.1.17 Stworzenie systemu wczesnego ostrzeżenia ludności przed zagrożeniami

4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej

4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych

4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni

4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020

4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych

4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej

4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych

4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci

4.2.12 Promowanie wykorzystania ekologicznych i energooszczędnych technologii, form produkcji i użytkowania energii w przedsiębiorstwach

4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych

5.2.2 Wsparcie dla tworzenia spółdzielni rolnych i lokalnych, ekologicznych produktów na terenach wiejskich

5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej

5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych

Realizacja Strategii nie powinna powodować znaczącej ingerencji w cele środowiskowe, ustalone do jednolitych części wód, zlokalizowanych na obszarze OF PN2020.

Tabela 11. Cele środowiskowe JCW

jcw	stan wód	status jcw	cele środowiskowe³⁹	przewidywane znaczące oddziaływanie realizacji strategii	czy realizacja strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych
jcw Opawica od Dopływu z Burkviz do ujścia	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego,	Nie	Nie

³⁹ Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

jcw	stan wód	status jcw	cele środowiskowe³⁹	przewidywane znaczące oddziaływanie realizacji strategii	czy realizacja strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych
			utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego		
jcw Opawa od Opawicy do Morawicy	Dobry potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Utrzymanie dobrego potencjału ekologicznego, Utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
Jcw Ostra	Umiarkowany stan ekologiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Prudnik od Złotego Potoku do Osobłogi	Umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Biała od Śmickiego Potoku do Osobłogi	Dobry potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Utrzymanie dobrego potencjału ekologicznego, Utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Osobłoga od Prudnika do Odry	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Naturalna	Utrzymanie dobrego stanu ekologicznego, Utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Kamienica	Umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Nysa Kłodzka od oddzielenia się Młynówki	Umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego,	Nie	Nie

jcw	stan wód	status jcw	cele środowiskowe³⁹	przewidywane znaczące oddziaływanie realizacji strategii	czy realizacja strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych
Pomianowskiej do wypływu ze zb. Nysa	chemiczny		utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego		
jcw Raczyna	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
Jcw Widna	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Biała Głuchotaska od Oleśnice do zb. Nysa	Umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Mora	Umiarkowany stan ekologiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Cielnica od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej	Słaby stan ekologiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Skoroszycki Potok	Umiarkowany stan ekologiczny	Naturalna	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Stara Struga	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału	Nie	Nie

jcw	stan wód	status jcw	cele środowiskowe ³⁹	przewidywane znaczące oddziaływanie realizacji strategii	czy realizacja strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych
		sztuczna	ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego		
jcw Grodkowska Struga	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie
jcw Ścinawa Niemodlińska od Miesznej do Nysy Kłodzkiej	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Silnie zmieniona lub sztuczna	Osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	Nie	Nie

KRAJOBRAZ

Przewiduje się, że realizacja Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływania na krajobraz. Oddziaływanie na krajobraz możliwe jest w przypadku realizacji inwestycji związanych z tworzeniem nowej infrastruktury lub zagospodarowaniem terenów, np. pod nowe inwestycje. W wyniku realizacji zadań objętych Strategią mogą być prowadzone m. in. prace ziemne i budowlane. Prace te mogą powodować zmiany w krajobrazie, np. zajmowanie terenu, ograniczoną w czasie lokalizację w danym miejscu sprzętu budowlanego, czy też powstawania wykopów i hałd związanych z przemieszczaniem gruntów. Istotnym zagrożeniem dla krajobrazu może być w szczególności budowa obiektów przemysłowych, infrastruktury technicznej, stref mieszkaniowych oraz instalacji OZE, w tym farm wiatrowych. Ich budowa powinna być poprzedzona rzetelnymi analizami środowiskowymi oraz konsultacjami społecznymi. Powinno się unikać lokalizacji w pobliżu miejsc zamieszkania oraz w sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo.

Do zadań, które mogą znacząco oddziaływać na krajobraz należy wymienić w szczególności:

3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)

4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield

4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych

4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie

5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych

5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE

5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych

5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Wśród działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na krajobraz można wymienić: utrzymywanie porządku na terenie budowy, właściwe gospodarowanie odpadami, oznakowanie i utrzymywanie zasad BHP, uporządkowanie i zagospodarowanie terenu inwestycji po jej zakończeniu. Istotne jest także stosowanie wysokich standardów związanych z planowaniem przestrzennym, właściwy wybór lokalizacji inwestycji, np. poprzez unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym konflikty związane z ochroną dziedzictwa historycznego i kulturowego. Należy także stosować wysokie standardy rozwiązań architektonicznych, co przekładać się będzie nie tylko na jakość krajobrazu.

Ponadto w odniesieniu do przedsięwzięć związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych na terenie obszaru OF PN2020 należy uwzględnić Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu z dnia 01.10.2008 roku w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego.

Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody w Opolu:

1. Negatywnie opiniuje lokalizację farm elektrowni wiatrowych w rezerwach przyrody, na obszarach parków krajobrazowych, ich otulin i obszarach chronionego krajobrazu,

2. Proponuje stosowanie referencyjnych praktyk w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych dotyczących zachowania walorów przyrodniczych, w tym awifaunistycznych, chiropterologicznych i krajobrazowych, zaproponowanych przez Polską Izbę Gospodarczą Energii Odnawialnej – „Ocena ryzyka środowiskowego przy realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej” (dostępne na: www.pigeo.pl),

3. Zaleca zastosowanie wyników opracowania waloryzacji krajobrazów województwa opolskiego, w którym wskazano strefy o szczególnych walorach krajobrazowych, gdzie elektrownie nie powinny być lokalizowane, oraz strefy, gdzie powinno się ograniczać intensywność tego procesu.

4. Zaleca zastosowanie referencyjnej metody oceny wpływu elektrowni wiatrowych na krajobraz.

Referencyjna metoda oceny wpływu elektrowni wiatrowych na krajobraz

Etap I. Wstępna analiza na etapie poprzedzającym zmiany studium gminy i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Celem analizy jest identyfikacja zasobów krajobrazowych, identyfikacja obszarów, na których farmy wiatrowe nie powinny być lokalizowane ze względu na istniejące uwarunkowania (np. związane z ochroną przyrody, krajobrazu, strefami ochrony konserwatorskiej, itp.), a przede wszystkim obszarów, gdzie mogą być realizowane i wstępnych uwarunkowań tej realizacji.

Etap II. Analiza szczegółowa na etapie opracowania ekofizjograficznego

Celem analizy jest ustanowienie na wcześniej wyróżnionych obszarach najmniej konfliktowych wariantów lokalizacyjnych. Analiza prowadzona jest w skali 1:10000 na mapach topograficznych.

Ponadto zgodnie z zapisami powyższego dokumentu zaleca się stosowanie „ścieżki dobrej praktyki” związanej z prowadzonym przez Inwestora oraz zainteresowane strony procesem inwestycyjnym farm elektrowni wiatrowych.

1) Wstępne rozmowy z inwestorem w siedzibie gminy poprzedzające analizy przestrzenne.

Podczas rozmów konieczne jest uzyskanie informacji o skali zamierzonego przedsięwzięcia, w tym mocy elektrowni, liczby wiatraków, parametrów technicznych (w tym wysokości konstrukcji nośnej i wielkości rotorów), zagęszczenia i wstępnych obszarów zainteresowania inwestora. Niedopuszczalne jest lokalizowanie farmy bez żadnych analiz wstępnych w miejscach narzuconych przez inwestorów i dzierżawców pól.

2) Wykonanie wstępnej analizy uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych i wybór obszarów na terenie gminy, gdzie będą one najmniej konfliktowe. Wykonanie takiej analizy jest zbieżne z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczącymi analizy zasadności przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, spoczywającej na wójcie, burmistrzu lub prezydencie miasta. W związku z tym, że uchwalenie planu miejscowego pod elektrownie wiatrowe w warunkach gmin województwa praktycznie równoważne jest z koniecznością zmiany studium, analizę powinno się prowadzić przed przystąpieniem do obu dokumentów planistycznych. Analiza obejmuje uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe oraz równoważnie traktowane społeczne i gospodarcze. Jej ramowy zakres zaproponowany jest przez Polską Izbę Gospodarczą Energii Odnawialnej – „Ocena ryzyka środowiskowego przy realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej”. Na tym etapie powinno się wykonać m.in. analizę krajobrazową według zaproponowanej metody referencyjnej. W efekcie analizy powinny zostać wskazane wstępne obszary lokalizacji i możliwą skalę inwestycji.

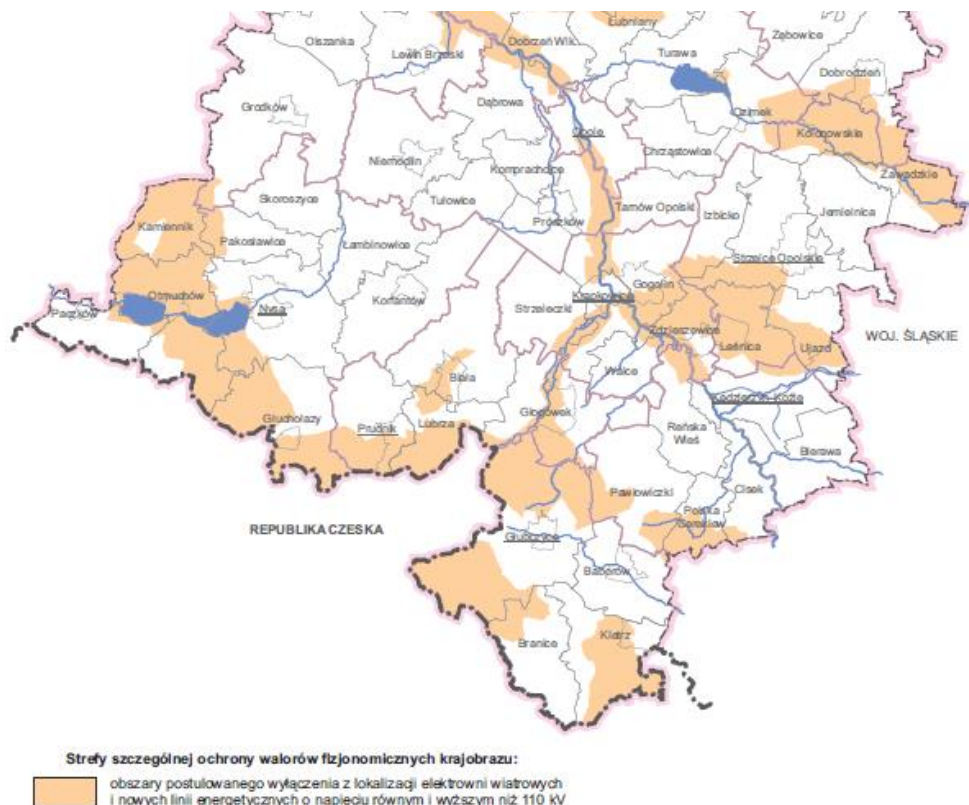
3) Wykonanie opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb zmiany studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym przeprowadza się do wybranych wstępnie wariantów przestrzennych i technologicznych, m.in. szczegółową analizę krajobrazową (metodyka referencyjna – etap II). W jej efekcie powinny zapadać uszczegółowione, wielowariantowe wstępne decyzje dotyczące sposobu rozmieszczenia elektrowni w przestrzeni. Oprócz uwarunkowań przyrodniczych, głównie awifaunistycznych, chiropterologicznych i krajobrazowych, wariantowanie inwestycji powinno uwzględniać jej wpływ obejmujący hałas, drgania i wibracje oraz inne znaczące oddziaływania.

4) Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmianę studium przeprowadza się w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla całego obszaru gminy, ale zmiany wprowadzające elektrownie wiatrowe powinny obejmować jedynie obszary zaklasyfikowane do ich lokalizacji po ww. analizach. Niedopuszczalne jest wprowadzanie zapisów dopuszczających elektrownie wiatrowe na wszystkich terenach otwartych gminy oraz zapisów nieregulujących intensywności inwestycji, w tym mocy, liczby i wysokości wiatraków. W trybie zmiany studium i planu przeprowadza się konsultacje społeczne zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

5) Przeprowadzenie postępowanie ocen oddziaływania na środowisko w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia na etapie poprzedzającym uzyskanie pozwolenie budowlanego. W postępowaniu sporządza się raport oddziaływania na środowisko uwzględniający wcześniejsze analizy wykonywane na etapie opracowania ekofizjograficznego. W raporcie rozstrzyga się wybór wariantu lokalizacyjnego optymalnego dla środowiska przyrodniczego. Istotnym elementem wymaganym prawnie jest przeprowadzenie postępowania z udziałem społeczeństwa.

6) Wydanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych i pozwolenia budowlanego. Następuje ostateczne rozstrzygnięcie lokalizacji i skali przedsięwzięcia.⁴⁰

Rysunek 21. Strefy szczególnej ochrony krajobrazu.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (część mapy)

Do zadań, które wykazują pozytywne oddziaływania na krajobraz należą:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.2 Tworzenie programów rewitalizacji bądź wsparcia dla renowacji obiektów zabytkowych
- 4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej
- 4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych
- 4.1.9 Rewitalizowanie i tworzenie nowych miejsc do rekreacji i aktywnego wypoczynku
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
- 4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020
- 4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- 4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych

⁴⁰ Źródło: Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu z dnia 01.10.2008 roku w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego.

OBSZAROWA OCHRONA PRZYRODY, BIORÓŻNORODNOŚĆ, ROŚLINY, GRZYBY, ZWIERZĘTA

Zagrożenie dla obszarów chronionych wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury.

Mając na uwadze analizę zadań Strategii, które wykazują przewidywane znaczące oddziaływanie na cele obszary chronione, a także na rośliny, zwierzęta (w tym gatunki chronione), grzyby oraz różnorodność biologiczną można sformułować wniosek, że ich realizacja, a tym samym realizacja Strategii nie będzie miała zauważalnego wpływu na spójność systemów obszarów chronionych na obszarze OF PN2020 i w otoczeniu tego obszaru.

Wśród szczególnych zagrożeń dla obszarów chronionych należy wymienić następujące rodzaje działań:

1. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja infrastruktury technicznej.

Oddziaływanie związane jest z realizowanymi pracami budowlanymi oraz sposobem organizacji tych prac. Prace budowlane wiążą się niejednokrotnie z użyciem ciężkiego sprzętu mechanicznego, znacznymi przeobrażeniami dotychczasowego środowiska, w szczególności glebowego, wodnego, likwidacją lub zniszczeniem roślinności. Inwestycja wymaga zajęcia powierzchni terenu, zmieniając jego dotychczasowe funkcję, jaką pełni w środowisku. Organizacja prac budowlanych może także wpływać na środowisko, zarówno w miejscu, którego dotyczy inwestycja, jak też poza nim, np. poprzez konieczność zapewnienia dostaw materiałów, wykonania przyłączy energetycznych, sieci kanalizacyjnych, etc. Sam proces inwestycyjny prowadzony z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego może powodować emisję spalin, płynów eksploatacyjnych. Opisane wyżej przedsięwzięcia mogą charakteryzować się bezpośrednim oddziaływaniem na obszary chronione, jeśli będą realizowane bezpośrednio na obszarach chronionych lub w ich bliskim sąsiedztwie. Większe jest jednak prawdopodobieństwo oddziaływań pośrednich, mając na uwadze lokalizację obszarów chronionych na obszarze OF PN2020 oraz charakter zaplanowanych do realizacji zadań. Oddziaływania pośrednie związane mogą być z przemieszczaniem się zanieczyszczeń powstałych w trakcie procesów inwestycyjnych oraz ich kumulacją w środowisku. Dotyczy to w szczególności zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych np. poprzez związki ropopochodne, farby, lakiery, środki czyszczące – pochodzące np. z źle zabezpieczonych tymczasowych składów odpadów, awarii sprzętu, braku zachowania zasad bhp w miejscu budowy.

2. Powstanie nowej zabudowy/zagospodarowania terenu (mieszkaniowej, gospodarczej).

Powstanie nowej infrastruktury oraz zabudowy, w tym mieszkaniowej oraz gospodarczej (np. zakłady przemysłowe), może powodować powstawanie nowych/dodatkowych oddziaływań na środowisko, w tym na zasoby przyrody ożywionej oraz bioróżnorodność. Mniejsze jest prawdopodobieństwo oddziaływań na obszary chronione na obszarze OF PN2020, mając na uwadze ich lokalizację oraz charakter planowanych do realizacji zadań. Wpływ na zasoby przyrody ożywionej oraz bioróżnorodność zależy od charakteru, wielkości/skali danego przedsięwzięcia oraz jego lokalizacji względem zasobów przyrody. Nowa zabudowa/infrastruktura powodować będzie zajęcie i ubytek terenu. Nowopowstała infrastruktura stanowić może barierę ekologiczną dla wybranych gatunków zwierząt, np. droga o dużym natężeniu ruchu, wielkopowierzchniowy obiektów przemysłowy, czy też strefa zabudowy mieszkaniowej z infrastrukturą towarzyszącą.

Realizacja Strategii może wykazywać negatywne oddziaływania na obszary chronione, bioróżnorodność, rośliny, grzyby i zwierzęta w szczególności poprzez realizację następujących zadań:

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
  - 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
  - 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
  - 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
  - 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
  - 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
  - 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
  - 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
  - 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
  - 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
  - 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
  - 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
  - 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
  - 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
  - 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
  - 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
  - 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
  - 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)
- Strategia wykazuje także pozytywne oddziaływania na obszary chronione oraz różnorodność biologiczną, rośliny, grzyby i zwierzęta, w szczególności poprzez realizację następujących zadań:
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
  - 3.1.5 Prowadzenie programów wspierających tworzenie przydomowych oczyszczalni
  - 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
  - 3.1.15 Wyznaczanie, w planowaniu przestrzennym, obszarów zalewowych – odtwarzanie naturalnych koryt rzecznych
  - 4.1.3 Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
  - 4.1.7 Tworzenie centrów różnorodności biologicznej
  - 4.1.8 Rewitalizowanie i tworzenie nowych przestrzeni parkowych
  - 4.1.12 Rewaloryzacja parków, skwerów, terenów zieleni
  - 4.2.1 Prowadzenie edukacji proekologicznej wśród mieszkańców OF PN2020

4.2.2 Wspieranie działań służących oczyszczaniu zbiorników wodnych

4.2.3 Wspieranie ekologicznej produkcji rolnej

4.2.4 Prowadzenie programów ograniczania niskiej emisji i zwiększania efektywności energetycznej

4.2.5 Wspieranie adaptacji do zmian klimatycznych

4.2.6 Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej

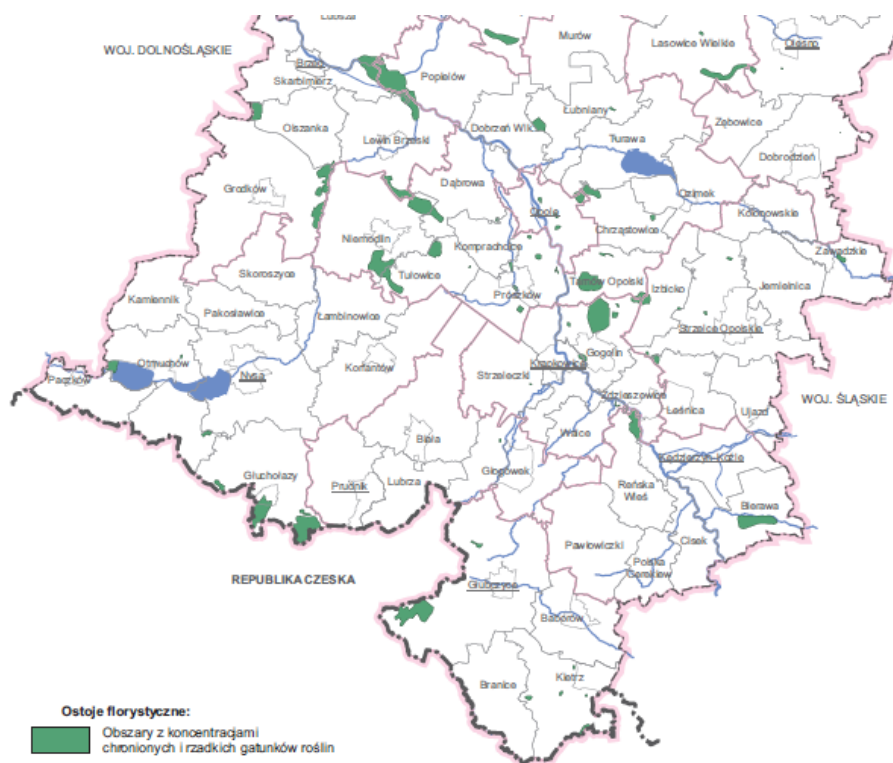
4.2.10 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci

4.2.13 Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych

5.2.3 Wsparcie dla ekologicznej produkcji rolnej

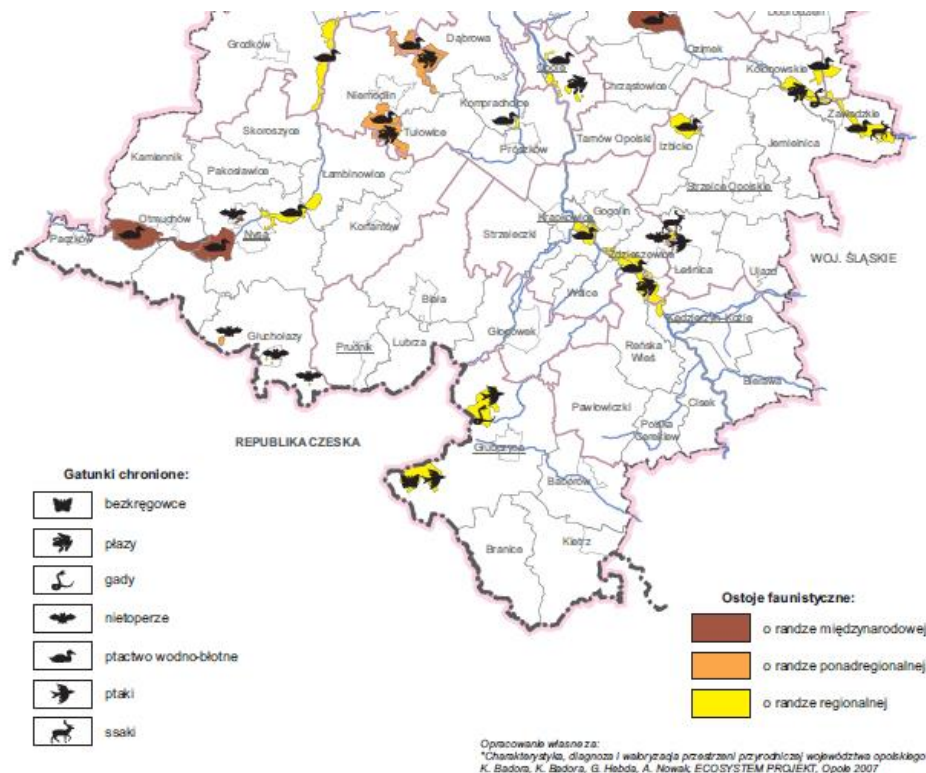
5.2.6 Promowanie prowadzenia ekologicznej gospodarki rolnej, szczególnie na i przy obszarach ekologicznych/prawnie chronionych

Rysunek 22. Ostoje flory

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (część mapy)

Rysunek 23. Ostoje fauny

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (część mapy)

WPŁYW NA ŚRODOWISKO INWESTYCJI O CHARAKTERZE LINIOWYM

Obiekt liniowy – to obiekt budowlany, którego charakterystycznym parametrem jest długość, w szczególności droga wraz ze zjazdami, linia kolejowa, wodociąg, kanał, gazociąg, ciepłociąg, rurociąg, linia i trakcja elektroenergetyczna, linia kablowa nadziemna i, umieszczona bezpośrednio w ziemi, podziemna, wał przeciwpowodziowy oraz kanalizacja kablowa, przy czym kable w niej zainstalowane nie stanowią obiektu budowlanego lub jego części ani urządzenia budowlanego.⁴¹

Mając na uwadze powyższe, infrastrukturę liniową, mogą tworzyć w szczególności:

- Drogi, linie kolejowej
- Wodociągi,
- Systemy kanalizacji,
- Linie energetyczne.
- Gazociągi, ciepłociągi

Do przedsięwzięć o charakterze liniowym zaliczyć można następujące zadania wskazane do realizacji w Strategii:

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

⁴¹ Źródło: Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, Dz. U. 1994 Nr 89 poz. 414

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020

3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020

3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020

3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)

4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield

4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych

4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego

4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym

5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE

Z uwagi na brak wskazania lokalizacji ww. zadań, a także brak podstawowych szczegółów planistycznych dot. infrastruktury liniowej np. wskazujących na jej długość, lokalizację względem obszarów chronionych, itp., niniejsza analiza nie jest w stanie określić wpływu tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne. Tym samym nie może wskazać działań minimalizujących ewentualne negatywne oddziaływania.

KLIMAT AKUSTYCZNY

Trwały wpływ na pogorszenie się warunków akustycznych w analizowanych obszarze może mieć realizacja przedsięwzięć mających na celu przyciąganie i instalowanie się nowych zakładów przemysłowych, w szczególności na wydzielonych obszarach inwestycyjnych, a także rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej. Wpływ na chwilowe pogorszenie się warunków akustycznych może mieć realizacja większości przedsięwzięć inwestycyjnych, w których wykorzystywany jest ciężki i specjalistyczny sprzęt generujący hałas.

Do zadań, ujętych w Strategii, które wykazują się negatywnym oddziaływaniem na klimat akustyczny należą w szczególności:

1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych

3.1.8 Prowadzenie programów dobrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
- 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Do przedsięwzięć, które mogą pozytywnie wpływać na klimat akustyczny można wymienić następujące:

- Planowanie przestrzenne i zarządzanie zagospodarowaniem terenu z uwzględnieniem problemów akustycznych, np. poprzez ustalanie obszarów ograniczonego użytkowania, ustalanie stref przemysłowych,
- Rozwój systemów transportowych, w tym: budowę dróg alternatywnych, wyznaczenie stref ruchu uspokozonego, wprowadzenie stref ograniczonego hałasu, poprawę płynności potoku ruchu pojazdów poprzez wprowadzenie systemu inteligentnej sygnalizacji świetlnej, planowanie ruchu, w tym: ograniczenie ruchu, ograniczenie prędkości, wprowadzenie ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich, zakazy lub ograniczenia ruchu w porze nocnej, wspieranie przyjaznej środowisku komunikacji miejskiej, budowę ścieżek rowerowych i wspieranie komunikacji pieszej, wprowadzenie systemu stref płatnego parkowania, wspieranie cichego transportu,

Przedsięwzięcia techniczne, pozwalające na redukcje emisji hałasu:

- Rozwiązania ograniczające hałas pochodzący od infrastruktury komunikacyjnej, w tym: Zastosowanie cichych nawierzchni drogowych, zastosowanie podtorowych rozwiązań tłumiących, szlifowanie szyn oraz kół pojazdów tramwajowych i kolejowych, spawanie łącz szynowych, rozwiązania zmniejszające hałas infrastruktury szynowej na mostach i wiaduktach,

- Rozwiązania ograniczania hałasu samochodowego (jako głównego źródła hałasu w miastach), w tym: redukcja hałasu przez zastosowanie cichych opon, zapewnienie kontroli warunków homologacji pojazdów (w zakresie emisji dźwięku), wyciszanie samochodów,
- Ograniczanie propagacji dźwięku, w tym: zastosowanie ekranów akustycznych, zastosowanie półtuneli akustycznych, zastosowanie przykryć źródeł dźwięku, odpowiednie ukształtowanie zabudowy oraz terenu w pobliżu źródeł hałasu, zastosowanie absorbujących powierzchni w pobliżu torowisk,
- Rozwiązania ograniczania hałasu w punkcie odbioru, w tym: zastosowanie okien o odpowiedniej izolacyjności, podwyższenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych, zastosowanie rozwiązań z dziedziny kształtowania architektonicznego budynku.

Do pozostałych przedsięwzięć wpływających pozytywnie na ograniczenie hałasu należą:

- Rozwiązania legislacyjne, w tym: limity emisji dźwięku przez źródła, pozwolenia i decyzje, zmiany funkcji budynków, ekonomiczne środki ograniczania hałasu⁴².

---

⁴² Na podstawie: Program ochrony przed hałasem dla miasta Gdyni, 2008 rok.

6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie badanego obszaru przy granicy z Republiką Czeską możliwe jest wystąpienie oddziaływań na środowisko o charakterze transgranicznym. Prawdopodobieństwo to uzależnione jest od lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w Strategii. Ryzyko oddziaływań transgranicznych związane może być z migracją powstających w trakcie realizacji prac inwestycyjnych – zanieczyszczeń wód, powietrza, w mniejszym stopniu hałasu. Ponadto lokalizacja nowych obiektów infrastruktury, takich jak wielkopowierzchniowe obszary przemysłowe/aktywności gospodarczej – w pobliżu granicy, może także powodować wybrane oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym. Transgraniczne oddziaływania na środowisko mogą być również efektem aktywizacji gospodarczej i turystycznej obszaru pogranicza – przyczyniając się do większej presji na wybrane komponenty, wspólnego dla tej przestrzeni, środowiska.

Do przedsięwzięć, które mogą wykazywać się potencjalnie negatywnym transgranicznym oddziaływaniem na środowisku należy wymienić następujące zadania ujęte w Strategii:

1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych (potencjalne oddziaływania na obszar zlewni)

3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej (potencjalne oddziaływania na obszar zlewni)

3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020 (potencjalne oddziaływanie na większy obszar pogranicza, np. wskutek zwiększenie ruchu komunikacyjnego na wybranych trasach)

3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020 (potencjalne oddziaływanie na większy obszar pogranicza, np. wskutek zwiększenie ruchu komunikacyjnego na wybranych trasach)

3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020 (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)

- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020 (potencjalne oddziaływanie na większy obszar pogranicza, np. wskutek zwiększenie ruchu komunikacyjnego na wybranych trasach)
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych) (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej (w miastach, miejscowościach bezpośrednio przy granicy)
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020 (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)
- 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych) (w miastach, miejscowościach, obszarach bezpośrednio przy granicy)

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ze względu na charakter dokumentu Strategii trudno ocenić precyzyjnie jakie będzie jego oddziaływanie na środowisko. Przede wszystkim Strategia na definiuje konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych lub organizacyjnych, tj. nie wskazuje ich lokalizacji, charakteru, sposobu realizacji. Struktura strategiczna opiera na celach oraz zadaniach priorytetowych, charakteryzujących się bardzo dużym stopniem ogólności. Strategia niewątpliwie przyczyni się do realizacji konkretnych przedsięwzięć, w szczególności takich, które wpisują się będą w ideę szeroko rozumianej współpracy partnerskiej na obszarze OF PN2020. Oznaczać to będzie, że w nawiązaniu do zapisów Strategii poszczególni partnerzy OF PN2020 dążyć będą do realizacji projektów inwestycyjnych lub organizacyjnych, w tym też takich, które mogą wykazywać się oddziaływaniem na środowisko. Przedsięwzięcia wykazujące się przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko powinny być poddawane osobnej/indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko. Poszczególne przedsięwzięcia powinny uwzględniać aspekty środowiskowe, w szczególności uwzględniać zasady kompensacji przyrodniczej, czyli uwzględniać podjęcie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej. Inwestycje powinny kierować się zasadami wyboru najlepszych dostępnych technik, czyli wyboru najbardziej efektywnych i zaawansowanych poziomów rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności. Aspekt środowiskowy poszczególnych działań powinien uwzględniać zasady ochrony środowiska polegające na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ze względu na ogólny charakter opisanych w **Strategii** celów i zadań, trudno wskazać jakie ich będzie ostatecznie oddziaływanie na środowisko, a tym samym trudno wskazać propozycje rozwiązań alternatywnych, związanych z realizacją poszczególnych działań. Przede wszystkim Strategia nie wyznacza szczegółowych ram realizacji przedsięwzięć, nie definiuje ich ostatecznej lokalizacji i zawiera zapisy o bardzo dużym stopniu ogólności.

9. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku opracowana została w ramach projektu pn. „Partnerstwo Nyskie 2020” realizowanego w ramach konkursu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie MliR) pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego został utworzony 25.03.2013 roku na mocy umowy partnerstwa pomiędzy siedemnastoma samorządami. W skład partnerstwa wchodzi:

- Gmina Nysa – Lider Partnerstwa
- Powiat Nyski
- Powiat Głubczycki
- Powiat Prudnicki
- Gmina Biała
- Gmina Branice
- Miasto Głubczyce
- Gmina Głuchołazy
- Gmina Grodków
- Gmina Kietrz
- Gmina Korfantów
- Gmina Lubrza
- Gmina Łambinowice
- Gmina Otmuchów
- Gmina Paczków
- Gmina Prudnik
- Gmina Skoroszyce

Partnerstwo Nyskie jest spójnym terytorialnie obszarem funkcjonalnym, obejmującym ośrodki miejskie i sąsiadujące jednostki samorządu terytorialnego, w ramach którego zidentyfikowano istnienie wspólnych problemów. Jest to przedsięwzięcie nastawione na połączone działanie mające na celu:

- wzmocnianie spójności terytorialnej Partnerstwa - obszaru funkcjonalnego,
- wspólne rozwiązywanie problemów zdefiniowanych dla obszaru funkcjonalnego,
- wspieranie i inicjowanie planowania zintegrowanego (łączenie inwestycji) w ramach obszaru funkcjonalnego,
- propagowanie wymiany wzajemnych doświadczeń i dobrych praktyk między Partnerami.

Głównym celem Projektu jest wytworzenie mechanizmów długofalowej współpracy w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów o charakterze wykraczającym poza granice jednej gminy.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku” wynika z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008r.⁴³ o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

---

⁴³ Dokument Strategii, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy OOŚ. Wobec tego zastosowanie ma Art. 47 tej ustawy.

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami], o ile projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub gdy realizacja postanowień Strategii może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

„Art. 47.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko **lub gdy realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.**”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu po analizie informacji dot. uwarunkowań, wynikających z art. 49 ustawy OOS, wskazał na konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pod nazwą „Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku”.

Celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Zgodnie z artykułem **52 ust. 1 ustawy OOS** informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Kluczowym elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko?

Poszczególne kierunki działań Strategii przeanalizowano pod kątem wpływu i oddziaływania na poszczególne „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czasu trwania, zasięgu, częstotliwości, odwracalności, a także prawdopodobieństwa występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Oceniono następnie stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Każde z zadań oceniane było pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

Dokument Strategii Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku definiuje główne kierunki rozwoju (wyznacza częściowo ramy), jednak nie określa szczegółowych rozwiązań dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Realizacja dokumentu Strategii może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko poprzez zadania:

- 1.1.5 Opracowanie i wdrażanie lokalnych programów rewitalizacji
- 1.3.23 Stworzenie infrastruktury dla zapewnienia integracji społecznej i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- 1.4.1 Rozbudowa istniejących i budowa nowych ogólnodostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych
- 2.1.10 Budowa i modernizacja placówek oświatowych, doposażenie placówek oświatowych
- 3.1.4 Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.6 Inwentaryzacja, modernizacja i rozwój sieci kanalizacji deszczowej
- 3.1.7 Rozwój systemu melioracyjnego i odprowadzania wód gruntowych
- 3.1.8 Prowadzenie programów dozbrojenia terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa
- 3.1.9 Wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczej
- 3.1.10 Wspieranie rozwoju sieci gazowej
- 3.1.13 Wspieranie działań służących do rozbudowy i poprawy stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
- 3.2.1 Opracowanie Strategii Rozwoju Transportu OF PN2020
- 3.2.2 Opracowanie Koncepcji systemu zintegrowanego transportu publicznego dla OF PN2020
- 3.2.5 Utworzenie centrów przesiadkowych w OF PN2020
- 3.2.8 Modernizacja i rozwój sieci dróg w OF PN2020
- 3.2.11 Rozwój infrastruktury dla potrzeb branży logistycznej i turystycznej (parkingi przy drogach krajowych)
- 3.2.12 Zwiększenie liczby darmowych miejsc parkingowych w miastach
- 4.1.1 Opracowanie i wdrożenie planów rewitalizacji przestrzeni miejskiej oraz wiejskiej
- 4.1.4 Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych typu greenfield oraz brownfield
- 4.1.5 Prowadzenie programu uzbrajania istniejących i nowych terenów inwestycyjnych
- 4.1.10 Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego
- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym
- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów
- 4.3.2 Rozbudowa bazy okołoturystycznej wokół jezior i innych atrakcji turystycznych, rozszerzenie oferty w tym zakresie
- 5.2.4 Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych
- 5.3.6 Wsparcie dla tworzenia podstref SSE
- 5.5.1 Opracowanie i wdrożenie Strategii Rynku Pracy OF PN2020
- 5.5.6 Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw przetwórczych i usługowych
- 5.6.6 Stworzenie centrum konferencyjno-hotelowego na wysokim poziomie (obsługa klientów biznesowych)

Z analizy zapisów zadań priorytetowych ujętych w Strategii w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wynika,

że tylko dla jednego zadania istnieje 100% pewność, że jest przedsięwzięciem, które można zakwalifikować do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

- 4.2.14 Rozwój infrastruktury do recyklingu, sortowania i kompostowania oraz selektywnej zbiórki odpadów

Treść pozostałych zadań priorytetowych, wskazuje, że mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdy skala realizacji tych przedsięwzięć przekroczy wartości graniczne, określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Możliwe jest także wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w odniesieniu do zadań priorytetowych:

- 4.2.7 Tworzenie programów wykorzystywania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE),
- 4.2.8 Zwiększenie poziomu wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym.

Strategia jest jednak dokumentem o bardzo dużej ogólności zapisów, które nie pozwalają jednoznacznie określić, czy realizacja dokumentu Strategii może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ze względu na położenie badanego obszaru przy granicy z Republiką Czeską możliwe jest wystąpienie oddziaływań na środowisko o charakterze transgranicznym. Prawdopodobieństwo to uzależnione jest od lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w Strategii. Ryzyko oddziaływań transgranicznych związane może być z migracją powstających w trakcie realizacji prac inwestycyjnych – zanieczyszczeń wód, powietrza, w mniejszym stopniu hałasu. Ponadto lokalizacja nowych obiektów infrastruktury, takich jak wielkopowierzchniowe obszary przemysłowe/aktywności gospodarczej – w pobliżu granicy, może także powodować wybrane oddziaływania na środowisko o charakterze transgranicznym. Transgraniczne oddziaływania na środowisko mogą być również efektem aktywizacji gospodarczej i turystycznej obszaru pogranicza – przyczyniając się do większej presji na wybrane komponenty, wspólnego dla tej przestrzeni, środowiska.

Ze względu na charakter dokumentu Strategii trudno ocenić precyzyjnie jakie będzie jego oddziaływanie na środowisko. Przede wszystkim Strategia na definiuje konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych lub organizacyjnych, tj. nie wskazuje ich lokalizacji, charakteru, sposobu realizacji. Struktura strategiczna opiera na celach oraz zadaniach priorytetowych, charakteryzujących się bardzo dużym stopniem ogólności. Strategia niewątpliwie przyczyni się do realizacji konkretnych przedsięwzięć, w szczególności takich, które wpisują się będą w ideę szeroko rozumianej współpracy partnerskiej na obszarze OF PN2020. Oznaczać to będzie, że w nawiązaniu do zapisów Strategii poszczególni partnerzy OF PN2020 dążyć będą do realizacji projektów inwestycyjnych lub organizacyjnych, w tym też takich, które mogą wykazywać się oddziaływaniem na środowisko. Przedsięwzięcia wykazujące się przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko powinny być poddawane osobnej/indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko.

Ze względu na ogólny charakter opisanych w **Strategii** celów i zadań, trudno także wskazać propozycje rozwiązań alternatywnych, związanych z realizacją poszczególnych działań.

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym.

10. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

---

1. Ustawa OOŚ.
2. Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku
3. Raport o stanie środowiska w województwie opolskim, 2014 rok.
4. Raport o stanie środowiska w województwie opolskim, 2013 rok.
5. <http://crfop.gdos.gov.pl>.
6. <http://obszary.natura2000.org.pl>.
7. <http://www.kzgw.gov.pl/>
8. Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju.
9. Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek.
10. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.
12. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
13. Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.
14. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, Dz. U. 1994 Nr 89 poz. 414.
15. Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, 2013.
16. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2011.
17. Program ochrony przed hałasem dla miasta Gdyni, 2008 rok.
18. Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego
19. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego
20. <http://mapy.isok.gov.pl/>
21. <http://www.mg.gov.pl/bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Efektywnosc+energetyczna>
22. Vademecum inwestora energetycznego w województwie opolskim
23. BDL/GUS
24. Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu z dnia 01.10.2008 roku w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego.

11. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunek 1. OF PN2020 na tle województwa opolskiego.....	12
Rysunek 2. Podział fizyczno-geograficzny obszaru OF PN2020.....	14
Rysunek 3. Mapa hipsometryczna obszaru OF PN2020.....	15
Rysunek 4. Stan jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2011-2014 na obszarze OF PN2020..	16
Rysunek 5. Tereny gospodarki rolnej OF PN2020 zagrożone erozją gleb	19
Rysunek 6. Mapa zagrożenia powodziowego na obszarze OF PN2020.....	20
Rysunek 7. Źródła energii odnawialnej w województwie opolskim.....	22
Rysunek 8. Potencjały OZE pod przyszłe inwestycje w sektorze woj. opolskiego.....	23
Rysunek 9. Rzeźba tereny obszaru OF PN2020	24
Rysunek 10. Surowce mineralne – obszary perspektywiczne i prognostyczne.....	26
Rysunek 11. Lesistość w gminach OF PN2020.....	27
Rysunek 12. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminach Partnerstwa Nyskiego 2020, ocena warunków agroekologicznych w punktach	28
Rysunek 13. Typy reżimów rzecznych na obszarze województwa opolskiego	29
Rysunek 14. Sieć pomiarowa z wynikami klasyfikacji wód podziemnych w punktach monitoringu operacyjnego w województwie opolskim w 2014 roku (źródło: GIOŚ, WIOŚ).....	33
Rysunek 15. Zmieszane odpady komunalne (w kg) w gminach OF PN2020 zebrane w ciągu roku przypadające na jednego mieszkańca	36
Rysunek 16. Lokalizacja składowisk odpadów w województwie opolskim w 2013 roku.....	37
Rysunek 17. Liczba dzikich wysypisk śmieci	38
Rysunek 18. Udział obszarów prawnie chronionych gmin w powierzchni ogółem gmin OF PN2020.....	39
Rysunek 19. Wielkoprzestrzenny system obszarów chronionych na obszarze OF PN2020.....	40
Rysunek 20. Pomniki przyrody w gminach OF PN2020.....	44
Rysunek 21. Strefy szczególnej ochrony krajobrazu.	174
Rysunek 22. Ostoje flory	177
Rysunek 23. Ostoje fauny.....	178
Tabela 1. Obszary szczególnych walorów krajobrazu naturalnego OF PN2020.....	23
Tabela 2. Obszary ochrony złóż surowców mineralnych OF PN2020.....	25
Tabela 3. Ocena stanu wód powierzchniowych na terenie OF PN2020 za 2014 rok.....	30
Tabela 4. Powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie OF PN2020 w latach 2004-2013 w hektarach	40
Tabela 5. Parki krajobrazowe OF PN2020	41
Tabela 6. Obszary chronionego krajobrazu OF PN2020.....	41
Tabela 7. Rezerwaty OF PN2020	42
Tabela 8. Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty OF PN2020.....	42
Tabela 9. Obszary specjalnej ochrony ptaków OF PN2020	43
Tabela 10. Podsumowanie spójności dokumentu Strategii	80
Tabela 11. Cele środowiskowe JCW	168

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

OF PN2020⁴⁴

LEGENDA

<p>OZNACZENIA OGÓLNE</p> <p>granice: - państwa - województwa - powiatu - gminy - miasta (w gm. miejsko-wiejskich)</p> <p>SCHEMAT NR 1 Podział administracyjny województwa opolskiego</p>	<p>SYSTEM OSADNICZY</p> <p>Ośrodki miejskie wg liczby mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> powyżej 100 000 mieszkańców 50 000 - 100 000 mieszkańców 25 000 - 50 000 mieszkańców 10 000 - 25 000 mieszkańców 5 000 - 10 000 mieszkańców poniżej 5 000 mieszkańców <p>Ośrodki wiejskie wg liczby mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> powyżej 2 000 mieszkańców 1 000 - 2 000 mieszkańców 500 - 1 000 mieszkańców poniżej 500 mieszkańców 	<p>INFRASTRUKTURA KOMUNALNA</p> <ul style="list-style-type: none"> kanal przerzutowy wody zbiornik retencyjny ujęcia wody o wydajności > 500 m³/h: <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe - podziemne oczyszczalnie ścieków o przepustowości > 5000 m³/d: <ul style="list-style-type: none"> - komunalne - przemysłowe - przemysłowo komunalne - komunalno-przemysłowe składowiska odpadów: <ul style="list-style-type: none"> - komunalne - przemysłowe
<p>SPOSÓB UŻYTKOWANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> lasy użytki rolne wody powierzchniowe tereny zabudowane i zurbanizowane 	<p>INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA</p> <ul style="list-style-type: none"> drogi: - autostrada - droga krajowa - droga wojewódzka - droga powiatowa węzeł autostradowy miejsce obsługi podróży (MOP) linie kolejowe: <ul style="list-style-type: none"> - międzynarodowe - magistralne i pierwszorzędne - objęte umowami AGT i AGTC - pozostałe pierwszorzędne - drugorzędne - znaczenia miejscowego główne stacje przeładunkowe lotnisko lokalne ładowisko stałe rzeki żeglowne kanaly żeglowne port żeglugi śródlądowej stopynie wodne 	<p>OBSZARY WRAŻLIWE NA ANTROPOPRESJĘ</p> <ul style="list-style-type: none"> obszar wychodni skalnych w obrębie GZWP 333 obszary lessowe korytarze ekologiczne korytarze migracyjne dużych ssaków
<p>OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE</p> <ul style="list-style-type: none"> park krajobrazowy otulina parku krajobrazowego obszar chronionego krajobrazu rezerwat przyrody obszar ostoi Natura 2000 lasy ochronne pomnik historii "Góra Św. Anny" zespół zabytków Zabytkowy układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków o znaczeniu krajowym Zabytkowy układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków o znaczeniu regionalnym Zabytkowe układy ruralistyczne wpisane do rejestru zabytków główne zbiorniki wód podziemnych o wysokiej ochronie główne zbiorniki wód podziemnych o najwyższej ochronie granica strefy ochrony ujęć wody (>1 km²) granica złewni chronionej grunty rolne chronione klasy I-IV udokumentowane złoża surowców mineralnych tereny zamknięte 	<p>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrownie konwencjonalne: - o mocy > 2000 MW - o mocy 100-2000 MW stacja rozdzielcza 400 kV i 220 kV główny punkt zasilania linie energetyczne wysokiego napięcia: 400 kV - 220 kV - 110 kV gazociąg wysokiego ciśnienia stacja redukcyjno-pomiarowa 	<p>OBSZARY ZAGROZENIA POWODZIOWEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> obszar zagrożenia powodzią o p=10% obszar zagrożenia powodzią o p=1% obszar potencjalnego zagrożenia powodzią o p=1% (dla złewni Nysy Kłodzkiej) obszar wymagający ochrony przed zalaniem (dla złewni Nysy Kłodzkiej) obszar zalewu podczas powodzi w 1997 r. pokłder
<p>SYSTEM OSADNICZY</p> <p>Ranga ośrodka:</p> <ul style="list-style-type: none"> O.P.O.L.E. - ośrodek o znaczeniu krajowym WUSA - ośrodek o znaczeniu regionalnym OLESNO - ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym Psachów - ośrodek lokalny <p>Funkcja administracyjna ośrodków:</p> <ul style="list-style-type: none"> O.P.O.L.E. - stolica województwa BRZEG - miasto powiatowe Ozimek - miejscowość gminna Liubsko - sołectwo 	<p>OBSZARY PROBLEMOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> SCHEMAT NR 2 Obszary problemowe - regionalne SCHEMAT NR 3 Obszary problemowe - ponadregionalne 	

⁴⁴ Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.

